

รายงานการประชุมรัฐสภา

ครั้งที่ ๑๒

วันเสาร์ที่ ๑๔ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๙๑

ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม

เริ่มประชุมเวลา ๑๐.๑๐ นาฬิกา

ประธานรัฐสภา : วันนี้มีสมาชิกมาประชุม ๑๘๘ คน เป็นองค์ประชุมแล้ว ข้าพเจ้าขอเบิกประชุมเรื่องที่จะแจ้งให้ทราบไม่มีข้อไปผู้ขอเปลี่ยนระเบียบวาระ ขอให้ท่านเอาญัตติแก้ไขรัฐธรรมนูญ เกี่ยวกับเอกสิทธิ์ของสภาว่าก่อนญัตติอื่น คือญัตติคนกรรมาธิการไต่พิจารณาแล้วแล้ว มีสมาชิกอยากจะขอให้ยกขึ้นพิจารณาก่อนญัตติอื่น เจ้าของผู้ขอเปลี่ยน

หลวงองค์คนารักษ์ สมาชิกสภาผู้แทน (อ่างทอง) : การที่กระผมขอเปลี่ยนระเบียบวาระ นั้นเอาร่างแก้ไขรัฐธรรมนูญ ซึ่งเกี่ยวกับเอกสิทธิ์ขึ้นพิจารณาก่อน ก็เพราะ เหตุว่า เรื่องนี้เป็น เรื่องที่ ค้างมา และไม่มีปัญหามากมาย มีเพียงมาตราเดียวเท่านั้น

นายถิต ชัยบุตร สมาชิกสภาผู้แทน (ชัยภูมิ) : ข้าพเจ้ายังไม่เห็นพ้องควยในการเปลี่ยนระเบียบวาระ เพราะเหตุว่าข้าพเจ้าเสนอขอให้ตีความรัฐธรรมนูญมาตรา ๖๗ ซึ่งเกี่ยวข้องกับร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม นี้ถ้าหากว่าญัตติอื่นของข้าพเจ้ารัฐสภาตีความว่า สมาชิกสภาว่ารัฐธรรมนูญมีเอกสิทธิ์อยู่แล้ว ร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมก็ตกไป ถึงแม้ว่าอย่างไรก็ตามในวันอภิปรายร่างรัฐธรรมนูญ ถ้าหากว่ามีผู้เสนอญัตติขอให้ตีความเสียก่อน แล้ว ก็จำเป็นจะต้องตีความเสียก่อน เพราะเป็นการข้อนญัตติกัน ก็จำเป็นจะต้องพิจารณาญัตติของข้าพเจ้าก่อน

หลวงองค์มานุรักษ์ สมาชิกสภาผู้แทน (อ่างทอง) : กระผม
กลับเห็นตรงกันข้ามวันก่อนรับหลักการแล้วมาตีความ อะไรกันอีก เมื่อ
เรารับหลักการก็เขียนไว้ว่าไม่มีเรื่องอะไรจะตีความ คือหมายความว่า
รัฐธรรมนูญจะมีชั่วคราวคุ้มครองไม่ถึงเราจึงรับหลักการ ในร่างระเบียบ
ที่เสนอเพื่อขอให้คุ้มครองสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร รัฐธรรมนูญ กระผม
อยากจะขอความเห็นมาให้พิจารณาในระเบียบวาระที่ ๒ ต่อไป

ประธานรัฐสภา : ข้าพเจ้าคิดว่าจะขอมติจากที่ประชุมจะดีกว่า
เรารู้เรื่องกันแล้วว่าจะควรเปลี่ยนระเบียบวาระหรือไม่เท่านั้น

นายถิต ชัยบุตร สมาชิกสภาผู้แทน (ชัยภูมิ) : ในเรื่อง
ตีความหรือไม่แน่นอนสถานะตีความหรือไม่นี้ ได้รับญัตติของข้าพเจ้าแล้วมี
สมาชิกรับรองถูกต้อง การพิจารณาในวันนี้ไม่มีผู้ใดเสนอญัตติ
ให้ตีความในรัฐธรรมนูญฉบับนี้จึงได้มีการตีความกัน ถ้าหากว่า
มีผู้เสนอญัตติให้ตีความแล้ว การเสนอในวันรับหลักการวันนี้ก็คงจะ
ได้มีการอภิปรายกัน ข้าพเจ้าจึงขอยกญัตติของข้าพเจ้า

ประธานรัฐสภา : เมื่อไม่ตรงกันแล้ว ข้าพเจ้าก็ขอมติจาก
ที่ประชุมว่าควรจะเปลี่ยนระเบียบวาระหรือไม่

ผู้ใดเห็นว่าควรจะเปลี่ยนระเบียบวาระตามผู้เสนอญัตติได้เสนอ
มานั้ ไปรศชूमือชน

มีสมาชิกยกมือ ๖๗ คน

ประธานรัฐสภา : ผู้ใดไม่เห็นด้วย ไปรศชूमือชน

มีสมาชิกยกมือ ๑๔ คน

ประธานรัฐสภา : เป็นอันเปลี่ยนระเบียบวาระ

วาระต่อไปพิจารณา ร่าง รัฐธรรมนูญ แห่ง วาซ อาณาจักร ไทย
ฉบับชั่วคราวแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) ซึ่งกรมการวิสามัญ
พิจารณาเสร็จแล้ว เป็นวาระที่ ๒ เชิญกรมการวิสามัญ

(สำเนา)

บันทึกการประชุมกรรมการวิสามัญ
พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว)
แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๔๕๑

ร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ผู้แปรญัตติ ๕ ราย คือ ๑. ร.ท. จงกล
ไกรฤกษ์ ๒. นายสวน พรหมประกาย ๓. นายกว้าง ทองทวี
๔. นายฟอง สิทธิธรรม ปรากฏผลของการพิจารณาดังต่อไปนี้

ข้อรัฐธรรมนูญ ไม่มีผู้แปรญัตติ ไม่มีการแก้ไข

คำปรารภ „ มีการแก้ไขโดยกรรมการ

มาตรา ๑ „ ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๒ „ „

มาตรา ๓ ร.ท. จงกล ไกรฤกษ์ ขอแปรญัตติให้เพิ่มความว่า
“เอกสิทธิในมาตรานี้ให้คุ้มครอง แต่เฉพาะผู้กระ
ทำโดยสุภาพมีสัจธรรม และไม่เป็นการข่มขู่แยกแวก
สามัคคี”

กรรมการไม่เห็นด้วย และได้ชี้แจงแล้วผู้แปร
ญัตติขอสงวน

นายสวน พรหมประกาย ขอแปรญัตติไว้

กรรมการไม่เห็นด้วย เมื่อได้ชี้แจงและแก้ไข
แล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ

นายกว้าง ทองทวี ขอแปรญัตติไว้

กรรมการไม่เห็นด้วย เมื่อได้ชี้แจงและแก้ไข
แล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ

นายพอง สิริพิชธรรม ขอแปรญัตติแก้ไข

“เอกสัทธิชนคุ้มครองไปตั้งกรมมาธิการ ซึ่งสถานได้
ตั้งขึ้นตลอดถึงผู้พิมพ์ และ ผู้โฆษณา รายงานการ ประ
ชุม โดยคำสั่งของสภา และคุ้มครองไปตั้งบุคคลที่สภา
เชิญมาแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นในที่ประชุม
กับบุคคลและหนังสือพิมพ์แถลงข้อเท็จจริงเสนอ หรือ
แสดงความคิดเห็นในการร่างรัฐธรรมนูญด้วย”
มีการแก้ไขโดยกรมมาธิการ
กรมมาธิการไม่เห็นด้วย และโต้แย้งแล้วผู้แปร
ญัตติขอสงวน

(ลงชื่อ) ส. อิศรางกูร
(นายเสวี อิศรางกูร ณ อยุธยา)
เลขาธิการ

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว)
แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๑

.....
.....
.....
.....
.....

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติม รัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) ลงวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๑๐ เพื่อให้เอกสิทธิ์คุ้มครองคามที่ระบุไว้ในมาตรา ๕๐ ให้แก่สมาชิกสภาว่างรัฐธรรมนูญ [ในการกล่าวถ้อยคำใด ๆ ในที่ประชุมแห่งสภาว่างรัฐธรรมนูญ]

มาตรา ๑ รัฐธรรมนูญนี้เรียกว่า “รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๑”

มาตรา ๒ รัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

[มาตรา ๓ ในที่ประชุมแห่งสภาว่างรัฐธรรมนูญ สมาชิกผู้ใดจะกล่าวถ้อยคำใด ๆ ในทางแสดงข้อเท็จจริง หรือแสดงความคิดเห็น หรือออกเสียงลงคะแนนย่อมเป็นเอกสิทธิ์อันเด็ดขาด ผู้ใดจะนำไปเป็นเหตุฟ้องร้องว่ากล่าวสมาชิกผู้นั้นในทางใดมิได้]

[เอกสิทธิ์คุ้มครองไปถึงกรรมการซึ่งสถานที่ตั้งซึ่งตนตลอดถึงผู้พิมพ์และผู้โฆษณารายงานการประชุมโดยคำสั่งของสภา และคุ้มครองไปถึงบุคคลที่สภาเชิญมาแสดงข้อเท็จจริง หรือแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมด้วย]

หมายเหตุ

[.....] ความเดิมที่กรรมการจัดทำออก

มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๘๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๕๐ เป็นมาตรา ๘๕ นว

“มาตรา ๘๕ นว ให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๕๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาใช้บังคับแก่สภาร่างรัฐธรรมนูญ โดยอนุโลม

เอกสารที่ตามระบุไว้ในมาตราใหม่ผลตั้งแต่วันที่เริ่มต้นดำเนินการของสภาร่างรัฐธรรมนูญ”

.....

(กรรมวิธีการเข้าประจำที่)

ประธานรัฐสภา กรรมวิธีการจะชี้แจงอะไรข้างหรือไม่มี นายเสรี อิศรางกูร ณ อยุธยา สมาชิกสภาผู้แทน (บุรีรัมย์) : จำเป็นที่กรรมวิธีการจะต้องชี้แจงเพิ่มเติมไว้ข้างเล็กน้อย เพราะเหตุว่ากรรมวิธีการได้เปลี่ยนแปลงร่างพระราชบัญญัติกันมากไปสักหน่อย ตามพระราชบัญญัติฉบับที่เสนอไว้ร่างรัฐธรรมนูญให้มี มาตรา ๑-๒-๓ กรรมวิธีการได้พิจารณาเห็นพ้องกันว่าเช่นแบบที่ถูกเหมือนกัน แต่ยังไม่ถูกต้องก็ไปเขียนบทบัญญัติเพิ่มเติมใน รัฐธรรมนูญ เป็น มาตรา ๘๕ นว

หมายเหตุ

..... ความใหม่ที่กรรมวิธีการเพิ่มขึ้น

แล้วข้อสำคัญอีกอย่างหนึ่งก็คือการพิจารณาเห็นสอดคล้อง
 ต้องกันว่า ตามหลักการของร่างรัฐธรรมนูญฉบับเราได้รับหลักการกัน
 แล้วว่าเพื่อให้สมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญมีเอกสิทธิ์ในการกล่าวด้วยคำ
 แถลงข้อเท็จจริง แสดงความคิดเห็น หรือออกเสียงลงคะแนนเกี่ยวกับการ
 การร่างรัฐธรรมนูญฉบับถาวร ก็เมื่อสภาได้รับหลักการไปแล้วเช่นนั้น
 กรรมการก็ต้องมีความเห็นสอดคล้องต้องกันว่า รัฐสภามีความประสงค์
 จะให้เอกสิทธิ์แก่สมาชิก สภาร่างรัฐธรรมนูญตั้งแต่วันโดยปฏิบัติหน้าที่เป็น
 ต้นมาด้วยเหตุนี้คณะกรรมการจึงได้มาบัญญัติเพิ่มเติมไปอีกอันหนึ่งว่า
 เอกสิทธิ์ ตามที่ระบุไว้ในมาตรา ให้มีผล ตั้งแต่ วันเริ่มต้น ดำเนินกิจการ
 ของสภาร่างรัฐธรรมนูญ ข้าพเจ้าใคร่ขอเรียนให้ท่านสมาชิกรัฐสภา
 ทราบดีว่าเมื่อฟังแล้วเห็นว่าผลทำให้เป็นการย้อนหลัง แต่ทั้งนี้ก็เปรียบ
 ยานและใคร่ควรด้วยกันโดยถ่วงแล้วทั้งผู้ซึ่งขอขาน คือคุณพิชานู บุตรของ
 ท่านก็บอกว่ากฎหมายที่ห้ามไม่ให้มีผลย้อนหลังนั้นคือกฎหมายอาญา ซึ่ง
 ไม่ให้กินความไปถึงผู้ที่กระทำความผิดก่อนที่กฎหมายนั้นออกไป แต่ว่า
 กฎหมายยกเว้นโทษในทางความผิดทางอาญานั้นท่านชี้แจงว่า มิได้เกี่ยวกับ
 เหตุนี้ กรรมการจึงได้เห็นว่า เมื่อเราจะให้เอกสิทธิ์เขาแล้วก็ควรให้
 ตั้งแต่วันเขาปฏิบัติกิจการเป็นต้นมา

อีกประการหนึ่งตามที่คณะกรรมการได้ประชุมเห็นว่า ควรนำ
 เสนอขัญญัติในมาตรา ๕๐ นั้นมาใช้ ทั้งนี้เพราะเหตุที่ว่าวางไว้เดิมให้
 ครบรอบไปถึงคณะกรรมการด้วย ซึ่งเราย่อมทราบกันก็อยู่แล้วว่า
 สภาร่างรัฐธรรมนูญนั้นเราเลือกสมาชิกไปเป็นจำนวน ๘๐ คน และใน
 จำนวน ๘๐ คนนี้ ก็มีสิทธิในการออกความคิดเห็นจะไปตั้งกรรมการ
 อีกไม่ได้ เพราะฉะนั้นเราจึงไม่มีความจำเป็นต้องพดลถึงกรรมการไว้
 ในต้นด้วย เพราะฉะนั้นคณะกรรมการเห็นพร้อมกันว่า ตามมาตรา

๕๐ ในรัฐธรรมนูญนั้นเป็นการ เหมาะ สม อยู่ แล้ว จึง ได้เพิ่มเติม ไข ใน มาตรา ๕๕ เป็น นว แต่อย่างไรก็ตามรัฐธรรมนูญของคณะกรรมการ การขอแก้ไขมีอยู่ด้วยกันสองประการ ถ้าหากว่ายังมีขบพร้องอยู่ ข้าพ เจ้าใคร่ขออ่านให้ฟัง “โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) ลงวันที่ ๒ พฤศจิกายน พุทธ ศักราช ๒๔๙๐ เพื่อให้เอกลักษณ์คุ้มครองตามรัฐธรรมนูญไว้ในมาตรา ๕๐ ให้แก่สมาชิกสภาว่ากรัฐธรรมนูญ” คำว่า “ให้แก่” นี้คณะกรรมการ การขอแก้ไขคำว่า “ให้” ออก มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปน้ต่อจาก มาตรา ๕๕ คณะกรรมการพิจารณาเพิ่มเติมไขว่า “จากมาตรา ๕๕ รัฐธรรมนูญ” แต่อย่างไรก็ตามคณะกรรมการทำไปก็โดยความหวังดีแก่สมาชิกสภา ว่ารัฐธรรมนูญทำไปแล้ว ผู้เชี่ยวชาญก็บอกว่าก็ไ้ก้แล้วแต่ท่านสมาชิกรัฐสภาจะเห็นอย่างไร คณะกรรมการก็ไม่มีขัดข้อง

ประธานรัฐสภา : ที่ท่านว่าข้จากมาตรา ๕๕ นั้นมีหลาย มาตรา ตั้งแต่มาตรา ๕๕ รัฐธรรมนูญ หรืออะไรแน่

นายเสรี อิศรางกูร ณ อยุธยา กรรมการ : มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปน้จากมาตรา ๕๕ แห่งรัฐธรรมนูญราชอาณาจักร ไทย มาตรา ๕๕ ให้เพิ่มคำว่า “รัฐธรรมนูญ” ออกคำหนึ่ง

ประธานรัฐสภา : ท่านขอแก้หรือ

นายเสรี อิศรางกูร ณ อยุธยา กรรมการ : กรรมการ การขอแก้ไข

ประธานรัฐสภา : กรรมการการขอให้เพิ่มคำว่า “รัฐธรรมนูญ” ต่อ จากมาตรา ๕๕

นายถวัลย์ อภัยบุตร สมาชิกสภาผู้แทน (ชัยภูมิ) : ข้าพเจ้า ไม่เห็นด้วยในการที่กรรมการให้รัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมอันหลังไป ถึงวันที่รวมเป็นสมาชิก เพราะเหตุว่าข้าพเจ้าเกรงว่าจะเป็นการขัดต่อรัฐ

ธรรมนูญ หลักกฎหมายที่กรมวิชาการอ้างมานั้นเป็นหลักกฎหมายทั่วไป
ไป ข้าพเจ้าไม่เห็นที่ไหนยืนยัน.....

ประธานรัฐสภา : เกียวก่อน ขอโทษ ข้าพเจ้าขอให้พิจารณา
ความสำคัญเสียก่อน ขอให้พิจารณาคำสำคัญมาคร่าเสียก่อน เพราะ
ฉะนั้นขอให้เลขาธิการอ่าน

เลขาธิการรัฐสภา : ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
(ฉบับชั่วคราว) แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๑

รัฐธรรมนูญ ไม่มีผู้แปรญัตติ ไม่มีการแก้ไข คำปรารภ
มีการแก้ไขโดยกรมวิชาการ และเกี่ยวข้องเรื่องคำปรารภนี้ ผมเลย
ขอประธานกรรมาธิการเรียนชี้แจงว่า ในการที่ถ้าหากว่ารัฐสภาอนุมัติแล้ว
ในการยืนยันไปทางรัฐบาลนั้นจะไต่จักเข้ามายังให้ถูกต้อง คือว่าด้วย
ความเห็นชอบของรัฐสภา

มาตรา ๑ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๒ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๓

ร.ท. จงกล ไกรฤกษ์ (พินิจโลก) : ในมาตรา ๓ นี้ กระผม
ได้ขอเสนอแปรญัตติไว้เพื่อได้ร่วมการพิจารณาว่า ในการที่เราจะแก้ไข
รัฐธรรมนูญนั้นขอขอร้องให้ยืนยันไปด้วยความรอบคอบ คือว่าให้เกิดคุณ
อย่าให้เกิดโทษให้แก่แน่นอน สิ่งใดเป็นคุณถ้ามีโทษด้วยที่ประชุม
ซึ่งเป็นที่สุดก็ควรจะมีมติรับ ส่วนที่กรณีจะวินิจฉัยประเด็นนี้แล้ว
แต่ที่ประชุม ข้าพเจ้าขอเสนอข้อแปรญัตติในตอนท้ายมาตรา ๓ ว่า
“เอกสารในมาตรา ๓ ให้คุ้มครองแก่เฉพาะผู้กระทำโดยสุภาพ มีสติ
ธรรม และไม่เป็นการยื่นแยกแตกสามัคคี” ทั้งข้าพเจ้าจะกรรมาธิการ
ต่อที่ประชุมครั้งต่อไป ความประสงค์ในการที่สมาชิกรัฐสภาแก้ไข
รัฐธรรมนูญเพื่อให้เอกสารที่ท่านสมาชิกรัฐธรรมนูญ สภาว่า
รัฐธรรมนูญ เพื่อจะให้ถ้อยคำแก้ไขรัฐธรรมนูญเพื่อบำรุงความสันติสุข

แต่กระผมขอเปรียบ ญัตติกัมเปปร ให้มีความรอบคอบขึ้น เพราะทบทวนข้อ
 รมติครั้ง ว่าการแก้ไขถ้าแก้ด้วยไม่เป็นที่พึงประสงค์ เช่นสภาว่าง
 รัฐธรรมนูญถ้าจะต่อเอกสารที่ได้ไปนี้ ไม่ทำด้วยความไม่สุภาพ และกล่าว
 สิ่งที่ไม่เป็นจริงหรือยื่นแยกเอกสารก็ขึ้น ถ้าเช่นนั้นแล้วคิดว่าที่ประชุม
 นี้คงไม่ต้องการให้เอกสารนั้น ๆ คงพลอยเสียไป เราให้เอกสารนี้เพียง
 ว่าจะให้ผลแก่ท่านสมาชิกสภาว่างรัฐธรรมนูญ ได้กล่าว ความจริง โดยสุภาพ
 ถ้าหากพลาดพลั้งไปยิ่งเล็กน้อยก็ให้เอกสารนี้คุ้มครองท่านนี้ เมื่อ
 ระลึกถึงภาวะฉุกเฉินของโลกและของรอบประเทศเราที่เป็นอยู่ทุกวันนี้ และ
 ความร่วมมือที่เป็นอยู่ในกลุ่มการเมืองทั้งชน ในชนกถ้าหากว่ามีอะไร
 ไปเหยยให้เกิด โมโหโทโสแตกความสามัคคีขึ้น ก็เหมือน กับว่า เอกสารที่
 ใ้ไปจากการแก้ไขรัฐธรรมนูญ เป็น ไม่ ชัด ก้าน เคียว ที่อยู่ ใน กองเพลิง
 กระผมคิดว่าสมาชิกสภาว่างรัฐธรรมนูญมีศิลปใ้การต่าง ๆ ที่ทำและ
 ไม่จำเป็นที่จะให้เพื่อนของท่านกล่าวความออกมา ถึงจะเป็นความจริง
 ก็ตาม ดังที่ท่านมีศิลปในการฟังอยู่แล้ว ท่านผู้ม่เกียรติกไม่จำเป็นที่จะ
 ต้องมีข้อความแย้งอะไร ชักปร่งการหนึ่งอันเป็นเรื่องยากใจให้เกิดขึ้น
 การแก้ไขรัฐธรรมนูญให้เอกสารนี้ กระผมขอเสนอต่อที่ประชุมว่า
 ข่านดูให้ละเอียด อย่าให้มีความวร้ายเกิดขึ้นเพราะให้เอกสารนี้ไป ใน
 ที่สุด กระผม ขอเสนอ และขอแปรญัตติ ในฐานะ ที่ร่วม ประชุม คู่กับท่าน
 ส่วนความวินิจฉัยการควรหรือไม่ควรอะไรก็สุดแล้วแต่ที่ประชุม

นายชน รวีวรรณ (กรรมาธิการ) : ญัตติของผู้แปรญัตตินั้น
 คณะกรรมาธิการได้ร่วมพิจารณาโดยรอบคอบแล้ว วัตถุประสงค์ของผู้แปรญัตติ
 นั้นมีว่า จากคำอำนาจของสมาชิกสภาว่างรัฐธรรมนูญให้ยื่นขอเข้ามากล่าว
 ที่เจ้าของญัตติให้เสนอร่างกัมนี้ นั้น เหมันแปรญัตติไว้เช่นนั้นแล้ว ที่ประชุม
 คณะกรรมาธิการจึงได้ตกลงกันว่า ในการที่เราจะ ให้ เอกสาร แก่สมาชิก

สภาวรางรัฐธรรมนุญเราจะขอให้เอกสิทธิ์ อย่างน้อยที่สุด ก็เหมือนอย่าง
 กับกรรมาธิการสามัญหรือวิสามัญ เมื่อให้เอกสิทธิ์เช่นนี้แล้วก็ไม่จำเป็นต้อง
 จะต้องตัดและวางแคบเข้ามา คณะกรรมาธิการรู้สึกชอบคุณของท่าน
 ผู้บัญญัติคนไหนที่มีความหวังดี ให้สมาชิก สภาวรางรัฐธรรมนุญ มีความ
 ระวังงั้น แต่ว่าเราจะให้เอกสิทธิ์แก่สมาชิกสภาวรางรัฐธรรมนุญ
 และสภาเป็นสภาของชาติ ผู้เป็นสมาชิกก็ยอมทุกสิ่งทุกอย่างในการ
 เห็นชอบแล้ว เมื่อเช่นนี้แล้วเราจึงก็นำเอา มาตรา ๕๐ แห่งรัฐธรรมนุญ
 มาเป็นเอกสิทธิ์ ให้อำนาจเหมือนกรรมาธิการอื่น ๆ ของสภาเหมือนกัน
 เพราะฉะนั้น คณะกรรมาธิการ จึงไม่สามารถที่จะให้ญัตติที่ผู้บัญญัติ
 เสนอเข้ามานั้นขึ้นไปได้อย่างที่กราบเรียนมา

หลวงอรอดพรพิสาด สมาชิกสภาผู้แทน (ตรวด) : ข้าพเจ้า
 เห็นด้วยกับผู้บัญญัติ ที่ข้าพเจ้าเห็นด้วยกับผู้บัญญัติก็เพราะเหตุว่า
 การร่างรัฐธรรมนุญนั้นมิใช่ที่เราจำเ็นที่จะต้องไปกล่าวออกตัว ออกชื่อ
 บุคคลใด ๆ หรือคณะใด ให้เป็นการแตกแยกความสามัคคี เช่นว่าเรา
 จะอ้างว่ารัฐธรรมนุญสมัยนายนั้นสมัยนายนี้ไม่เห็นจำเป็นอย่างไร เพื่อ
 รัฐธรรมนุญนี้ดีมากที่สุด ก็โดยสภามีใ้เลือกโดยทั่วคคส ในครั้ง
 พ.ศ. ๒๔๗๕ ที่รัฐธรรมนุญออก ออกโดยคณะราษฎรออกไป ไม่ใช่ว่า
 บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นผู้เขียนรัฐธรรมนุญนี้ทำไม่ เพราะฉะนั้นไม่
 เป็นสิ่งจำเป็นอะไรเลย ในการร่างรัฐธรรมนุญจะต้องไปพุดท้าวถึง
 บุคคลใดบุคคลหนึ่ง คณะใดคณะหนึ่งให้เป็นการก้าวร้าว ไม่เคารพ
 สักการะต่อผู้ทำ พระคุณ สร้าง ประชาธิปไตย นำรัฐธรรมนุญ มาให้เรา
 นอกจากนั้นแล้วกรรมาธิการขอว่า ควรให้เอกสิทธิ์ เท่ากรรมาธิการ ของ
 สภา ข้าพเจ้าไม่เห็นด้วย เพราะเหตุว่ากรรมาธิการรัฐธรรมนุญไม่ได้
 ย่างกรรมาธิการเรื่องนั้นเรื่องนั้น รัฐธรรมนุญจำเป็นจะต้องเขียนไว้

ทั่วไปไม่เป็นเอกสิทธิ์ เพราะเหตุว่ากรรมมาธิการวินิจฉัยกฎหมายร้อยแปด
พันประการ ไม่ใช่ขังไว้ในกฎหมายรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายอาญา โดย
เฉพาะกรรมมาธิการไม่ใช่ขังหน้าตัววินิจฉัยกฎหมายคนเข้าเมือง คน
ต่าง้าวหรืออย่างใดอย่างหนึ่ง เพราะฉะนั้นในการร่างรัฐธรรมนูญ
นั้นยังชี้ว่าการร่างรัฐธรรมนูญไม่ใช่เกี่ยวข้องกับกฎหมายอื่นใด เราไม่
จำเป็นต้องพูดถึงการไม่สุภาพ มีเจตนาแฝงอยู่ในการที่จะค้าคนนั้นคน
นี้ซึ่งไม่จำเป็นต้องทำอย่างนี้ ซึ่งผู้แปรรูปคดีเสนอมาเป็นความหวังดี
และให้สมาชิกแห่งรัฐสภามีความสังวร อย่าใช้คำก้าวร้าว อย่าใช้คำ
ไม่สุภาพ ซึ่งท่านเป็นผู้ทรงเกียรติซึ่งเลือกจากรัฐสภา นอกจากนั้น
การกระแทกกระทั้น รู้สึกว่าไม่เป็นการสมควร เพราะฉะนั้นผู้เสนอ
แปรรูปคดีมาเป็นการชอชแล้ว

๑๐.๓๖

ม.ร.ว. เสนีย์ ปราโมช สมาชิกสภาผู้แทน (พระนคร) :
ข้าพเจ้ารู้สึกว่าการแปรรูปคดีของท่านผู้เกี่ยวข้องจะรีบไปเป็นการผิดหลักกฎ
หมาย คือกฎหมายของเราแบ่งสิทธิในการพูด๒ อย่าง คือ ขอประทานโทษ
แปรรูปภาษาอังกฤษว่า ควอลลิไฟด์ พรวิวลเลจ นั้นอย่างหนึ่ง ส่วนอีกอย่าง
หนึ่ง ขอประทานโทษ ในภาษาอังกฤษว่า แอชสลุท พรวิวลเลจ ผลตก
มากที่สุดที่เกี่ยวข้อง ที่รักษาสีเอกสิทธิ์ไม่ได้ก็ขาด ท่านสมาชิกผู้เกี่ยวข้องก็เป็นผู้
เข้าชองกฎหมายอาญารู้ดีกว่ากฎหมายอาญามาตรา ๒๘๓ นั้น ว่าด้วย
เอกสิทธิ์อย่างนั้นแล้ว เราผูกมัดอีกที่หนึ่ง การใช้สิทธิโดยสุจริต
สุภาพไม่ล่วงเกิน ท่านกฎหมายอาญาระเห็นแต่เอกสิทธิ์ไม่มีใครผูก
เงินอนใจ ซึ่งถ้าเราขอออกกฎหมายอย่างทสมัชชิกได้เสนอแปรรูปคดีเข้ามา

แล้วข้าพเจ้ารู้สึกว่าจะเป็นการแปลกปลาที่สุดในโลก เพราะอะไร
 เพราะกรรมมันผิดและแตกต่างกัน ท่านประธาน เมื่อเราให้สิทธิขีวรมคา
 ซึ่งไม่ใช่เอกสิทธิไปแล้ว จริงอยู่ที่ท่านว่าทำให้สิทธิไปนั้นผู้ใช้สิทธิ
 จะต้องใช้ด้วยความบริสุทธิ์ใจเป็นหลักขีวรมคาทั่วไป และในการที่
 มีหลักเงื่อนไขไว้มันก็เป็นกาที่ถูกต้องแล้วตรงกับกรณี แต่เป็นเรื่องที่
 ให้เอกสิทธิแล้ว คำว่าเอกสิทธิที่มันเงื่อนไขนั้นมันเป็นไปได้และทำไม
 ถึงจะว่าเป็นเงื่อนไขไม่ได้ เพราะในกรณีที่ให้เอกสิทธินั้นเป็นเรื่องที่เรา
 ได้พิจารณาแล้วว่ามันจะต้องผูกด้วยความบริสุทธิ์ที่ด้วยความจริงใจพูดได้
 โดยไม่มีเงื่อนไขไม่มีข้อผูกพันเพื่อประโยชน์อันยิ่งใหญ่ทั่วไป เพราะ
 ฉะนั้นในการที่บอกว่าเอกสิทธิที่มันเงื่อนไขนั้นเป็นการทำลายล้างเงื่อนไข
 เอกสิทธิ คำว่าเอกสิทธิที่มันเงื่อนไขนี้แปลไม่ได้ความ โดยเหตุฉะ
 ถ้าหากว่าเราจะให้เอกสิทธิแก่สภาวรัฐธรรมนูญแล้ว ในเวลาเดียวกัน
 บังเงื่อนไขไว้มันไม่มีใครเขาใช้ เมื่อเป็นเช่นนี้แล้วอีกประการหนึ่ง
 ท่านทั้งใจของท่านคือให้ความสามัคคีหรืออะไรต่างๆ นั้น แต่ขอให้
 คิดกันว่าเพื่อให้พวกกันด้วยความสามัคคี สถานักควรเสนอให้ผู้มก
 แต่ก็ไม่ใครเสนอเลย คือหมายความว่ามันเป็นลุ่ม ๆ ตอน ๆ สถานักมี
 เอกสิทธิที่จะให้ทำใครก็ตามซึ่งเป็นความจริง ข้าพเจ้าก็นั่งฟังอยู่ในที่
 คลยตลอดเวลาไม่มีใครจะใช้สิทธิมันเลย ความจริงในเรื่องพรรคการเมือง
 ที่จะเป็นพรรคไหนนั้นเราช่วยไม่ได้ มันกล่าวถึงความหลังด้วยความ
 บริสุทธิ์ใจจริง แล้วก็ไม่ควรที่จะนำมากล่าวในที่นี้ด้วย และในการที่
 จะเขียนบังเงื่อนไขนี้ไม่ควรที่จะให้อยู่ในเอกสิทธิแล้วเป็นการผิดกฎหมาย
 ถ้าหากว่าบังเงื่อนไขแล้วอย่าเรียกว่าเอกสิทธิ เราจะเรียกว่าอะไร ๆ ก็ได้

๑๐.๕๐ น.

ร.ท. ชงกล ไกรฤกษ์ สมาชิกสภาผู้แทน (พิชญ์โลก) : กระผม

คิดว่าในการเสนอปรญญัตติครั้งนั้นก็ไม่ได้โต้ตอบกับท่านกรมการเมือง ได้
มีสมาชิกผู้มิเกี่ยวข้องกับเขาเริ่มว้าง เพราะฉะนั้นผมขอพுகันในที่นี้เรื่อง
กฎหมาย ท่านกล่าวว่าถ้าเมื่อเรากระทำคดีเขาก็เป็นกฎหมายที่แปลก
แปลกที่สุดในโลกแล้วกระผมหวังจริงๆ ที่เกี่ยวกับ ถ้าแม้จะคดีคดีเขาก็
ก็จะเป็นกฎหมายที่แปลกแปลกที่สุดในโลก เมืองไทยเราแปลกแปลกที่สุดในโลก
ในโลกอยู่แล้วท่าน ผมเป็นห่วงจริงๆ ที่เกี่ยวกับในเอเชียของเรา
เวลานขอให้เราดูในทางประวัติศาสตร์เดอระว่ามาละยุคก็ อินโดจีนเขียก็
อินเดียนก็ จีนก็ทะเลาะแตกแยกกันเองทำให้เสื่อมความเจริญที่จะ
ก้าวหน้าไปได้ วิตกว่าเราจะหนีชาติเอเชียเหล่านี้ไม่พ้น การที่จำกัด
เอกสิทธิ์นี้ก็เอาหลักคอมมอนเซนส์อย่าเอาหลักกฎหมายมาพุก ท่าน
ทั้งหลายที่อยู่กันมีความรู้สึกนึกคิดคามธรรมชาติว่า สิ่งใดสมควร ทำได้ ไม่
ต้องเรียนแบบใครไม่ต้องเอาอย่างใคร แต่หันดูจริตหรือสุจริต การจำกัด
เอกสิทธิ์นี้เราทำโดยสุภาพและสุจริต เราเป็นลูกศิษย์ของพระพุทธเจ้า
ไม่ต้องเป็นลูกศิษย์ของอาจารย์กฎหมายผมขอวิงวอนว่า ความวินิจฉัย ของ
ที่ประชุมจะได้ใช้สามัญสำนึกเพื่อพิจารณาการได้การเสีย ซึ่งท่านจะ
ยกมือออกไปว่ามีควรประการใด ถ้าเราทั้งหลายที่ประชุมอยู่ในที่
เป็นผู้รับผิดชอบภาวะ เหตุการณ์ แห่งบ้านเมือง ที่ระหลักพัน ความทะเลาะ
แก่งแย่งต่าง ๆ ที่ผมไม่อยากจะกล่าว คำที่ว่า หน่วจะอะไร และที่ ค่ายไหน บ้าง
เวลานรัฐบาลเองก็กล่าวทำให้ รมิตรระวิง ภาวะการ ถูกเงิน ทางบ้านเมือง
และผมยังเห็นมีความเห็นตรงกันและกำลังยุ่ง ๆ อยู่ ถ้ายันมีกัระวิง
อย่ามาฆ่าฟันกันเองเพื่อให้เกิดผลสันติสุขเท่านั้น แต่ผมยังยืนยันอีก ความ
เห็นว่าการที่จะให้กฎหมายคือแก้กฎหมาย ซึ่งเป็นกฎหมาย สูงสุด ในครั้ง
นี้ คู่กันหลักที่จะกล่าวมาในสภาร่างรัฐธรรมนูญ จำเป็นต้องใช้ความ
รอบคอบและท่านอาจารย์เสนียกกล่าวว่ถ้าเลิกความว่าเอกสิทธิ์เสียท่าน

ก็ไม่ซัดซึ้ง. ท่านเป็นนักกฎหมายควรพิจารณาว่าไม่ใช่คำว่าเอกสิทธิ์
อะไรใช้ไรก็ตามควรใช้แก้ไขรัฐธรรมนูญ อันเป็นแม่บท ของชาติ ให้ เป็น
สันติวิธีในอนาคตก็น่าจะดีอย่างข่ง

นายบุญคุ้ม จันทรศรีสุริยวงศ์ กรรมการธิการ : เหตุผลอย่าง
หนึ่งที่กรรมการเห็นด้วยกับผู้แปรญัตติก็น่าจะเป็นการล่าช้า คือ
นักลงไปข้างหน้าว่ามีเรื่องเกิดขึ้น แล้วเป็น การยาก เหลือเกิน ที่จะ
ความว่าแก้ไขใหม่เรียกว่าสุภาพและแก้ไขใหม่มีลัทธิธรรม และไม่มี
ลัทธิธรรม ถ้ามีเรื่องจะล่าช้า ขยาก็ให้ท่านผู้แปรญัตติว่ามาให้ฟังว่า
มีอะไรเป็นเครื่องว่าแก้ไขใหม่สุภาพและแก้ไขใหม่มีลัทธิธรรมในเหตุหนึ่ง ก็
เนื่องมาจากว่า คือถ้าหากว่าจำกัดอำนาจของสถานเสีย รู้สึกว่าโอกาส
ที่เราจะได้รัฐธรรมนูญที่จริง ๆ มีน้อย ทั้งนี้เนื่องจากว่าเมื่อจำกัด
อำนาจลงไปแล้ว สถานาร่างรัฐธรรมนูญก็ไม่สามารถจะแสดงความคิด
ความเห็นตามความรู้ของตน ในเรื่องนี้เปรียบเหมือนคน ถ้าหากว่า
กระทรวงศึกษาธิการไม่ให้ครูลงโทษเด็กก็ทำตามสมควรแล้ว ก็ย่อมจะ
ทำให้ครูได้รับความลำบากอยู่ ทั้งที่ข้าพเจ้าได้กราบเรียนมานั้นแหละ
คณะกรรมการจึงไม่เห็นด้วยกับผู้แปรญัตติ

นายกุลหลาบ แก้ววิมล สมาชิกสภาผู้แทน (นนทบุรี) : ก็
ได้อภิปรายกันมาพอหอมปากหอมคอแล้ว ไม่ควรจะให้เขินเขັกันไป
ข้าพเจ้าขอให้ลงมติ

ประธานรัฐสภา : มีผู้เสนอให้ลงมติแล้ว ถ้าไม่มีผู้ใด
คัดค้านเป็นอย่างอื่น ข้าพเจ้าจะเสนอให้ลงมติ ถ้าไม่มีผู้ใดระอภิปราย
ข้าพเจ้าจะขอให้ประชุมลงมติว่า จะควร แก้ไข ตามที่ผู้เสนอ แปรญัตติ
หรือหาไม่ ผู้ใดเห็นว่าควรจะแก้ตามที่ผู้เสนอแปรญัตติมา ขอให้
ไปรประชุมอื่น

มีสมาชิกชุมนุมอื่น ๓ คน

ประธานรัฐสภา : ผู้ใดไม่เห็นด้วย คือแปลว่าให้คงไว้ตามร่าง
กรรมาธิการ ตกได้ ไม่ราคา มีอชช

มีสมาชิกชุมนุมอื่น ๒๘ คน

ประธานรัฐสภา : มีผู้เห็นว่าควรจะแก้ตามที่ผู้เสนอแปรญัตติ
มา ๓ คน และไม่เห็นด้วยคือให้คงไว้ตามร่างกรรมาธิการ ๒๘ คน
เป็นอันว่าให้คงไว้ตามร่างของกรรมาธิการ

นายฟอง สิทธิธรรม สมาชิกสภาผู้แทน (อุปราชธานี) :

ในมาตราที่ข้าพเจ้าได้ขอลแปรญัตติไว้ แต่ว่ากรรมาธิการไม่ได้พิจารณา
โดยยกให้มาเป็นหน้าที่ของสภา ข้าพเจ้าจึงขอทราบเรียนขอแปรญัตติ
ที่กรรมาธิการให้สภาวินิจฉัยนั้น คำแปรญัตติของข้าพเจ้ามีความคิด
ใจกว้างของเจ้าของร่างเดิมสองประโยค แต่โดยเหตุที่ร่างนั้นยกให้มาเป็น
มาตรา ๕๑ ซึ่งข้อความตัวหนังสือคัดลอก ข้าพเจ้าจำเป็นต้องอ่านข้อความ
เดิมว่า ข้าพเจ้าแปลอย่างไรบ้าง เอกสิทธิ.....ขอประทานโทษที่จะ
ต้องออกนามเจ้าของเรื่องนี้ คือคุณหลวงองค์ ๆ เอกสิทธินี้ให้คุ้มครอง
ถึงกรรมาธิการ ซึ่งสภานคงชนคลอถึงผู้พิมพ์ผู้โฆษณาตามคำสั่ง
คุ้มครองถึงบุคคลที่สภาเชิญมาแถลงข้อเท็จจริง หรือแสดงความ คิดเห็น
ในการประชุมด้วยนั้น เป็นความเดิมในร่างเดิม ทนกระแสขอแปร
ญัตติเพิ่มมีความว่า “เอกสิทธินี้ให้คุ้มครองไปถึงบุคคลที่สองคน คน
มีความว่าอย่างนี้ “ถึงบุคคลหนึ่งคือพิมพ์ ผู้แถลงข้อเท็จจริงหรือ
แสดงความ คิดเห็น ในการร่างรัฐธรรมนูญ ก็คือหมายความว่าเอกสิทธิ
ให้คุ้มครองไปถึงผู้แสดงความ คิดเห็นเกี่ยวแก่การร่างรัฐธรรมนูญ นี้ด้วย
คณะกรรมาธิการ ไม่พิจารณา ให้เห็นหน้าที่ของสภา ทนกระแสขอทราบ
เรียนเหตุผลปรารถนาที่จะเข้ามาเพียงเล็กน้อย แล้วขอ สภา ให้ไปรัก วินิจฉัย ข้อ

ความที่กระผมขอเพิ่ม ในวันแรกที่มีการเสนาอว้างพระราชบัญญัติ รัฐธรรมนูญฉบับนี้ นั้น กระผมได้พยายาม ตามท่าน ประธาน โขย จะขอ อนุญาตให้เพิ่มเข้าไปในหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินั้น พุคสั้น ๆ หมายความว่าอยากให้เอกลีทวิคัมครองไปถึงคน หรือหนังสือพิมพ์ ที่แสดง ความจริงแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นถึงสภาวรัฐธรรมนูญนี้ ด้วย แต่ทว่าไม่มีโอกาสตามท่านประธานก็เลยแปรญัตติไปนั้นเป็น ประวัติกของการเสนอคำแปรญัตตินั้น ท่านผมอยากจะทำเรื่องถึงเหตุผล ในการเสนอเข้ามาเช่นนั้น เหตุผลก็มีอยู่สั้น ๆ ว่าในการที่เราร่างรัฐธรรมนูญ ฉบับนี้รวมความประสงค์ตรงกันอยู่ข้อ ๑ คือว่าเราอยากได้รัฐธรรมนูญ ที่สมบูรณ์ถาวรที่สุดที่จะทำได้ในการนี้ท่านประธานร่างรัฐธรรมนูญ และสมาชิกสภาวรัฐธรรมนูญก็ได้แยกโอกาสให้บุคคลภายนอก ตลอดจน ถึงหนังสือพิมพ์แสดงความคิดเห็นด้วยนั้น เป็น เจตนารมณ์ ด้กับความ ประสงค์ของสภานั้น นอกจากนั้นดูเหมือนประกาศไปทางวิทยุกระจาย เสียงให้แสดงความคิดเห็นได้ นั้นเป็นทางปฏิบัติของสภาแสดงให้เห็น ว่าสภาวรัฐธรรมนูญแสดงเจตนาโดยกว้างขวางจะรับความคิดเห็นของ บุคคลโดยทั่วไปไม่จำกัดเฉพาะ ๕๐ ท่านเท่านั้น ท่านผู้ที่จะออกความเห็น ผู้ที่จะแถลงข้อเท็จจริงเพื่อช่วยสภาวรัฐธรรมนูญนี้ในประเทศเรา นั้นสำคัญก็คือนหนังสือพิมพ์นอกจากนั้นก็มีหนังสือที่เขียนส่งไปเป็น ส่วนตัว เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าคิดว่าหลักการนี้ตรงกับความต้องการทุก ๆ ท่านของ สภานี้ สภาวรัฐธรรมนูญ จึงเห็นว่าในการที่จะเพิ่ม เอกลีทวิค เข้าไปให้ บุคคลภายนอกและหนังสือพิมพ์นั้น ก็คงจะไม่เสีย เจตนารมณ์ของสภาว รัฐธรรมนูญจึงเสนอมาในรูปนี้ แต่ได้ฟังท่านผู้แปรญัตติชี้แจงก็ทำให้ ข้าพเจ้าเป็นห่วงอยู่จึงขอคัดออก ก็คิดว่าบุคคลหรือหนังสือพิมพ์ที่แถลง ข้อเท็จจริง คำว่าแถลง ข้อเท็จจริง ขอคัดออก ทั้งหมด คงเหลือไว้แต่ว่า ถ้า

บุคคลและหนังสือพิมพ์ หรือหนังสือเสียดแทงความเห็นแสดกความกิดเห็น
 ไม่ใช่แถลงข้อเท็จจริง แล้วก็ขอให้ได้รับความคิดเห็นของ ได้มีเอกสิทธิ์
 เสมอหนึ่งเป็นสมาชิกสภาาร่างรัฐชธรรมนูญเท่านั้น กระผมคิดว่าเมื่อ
 คัดออกเช่นนี้แล้ว ภัยในการที่จะใช้ปากกาชักเขียนให้เป็น อันตรายแก่
 ผู้อื่นนั้นคงจะไม่มี หรือน้อยลง เหตุผลก็มีอยู่เท่านี้ ขอได้ โปรดวินิจฉัย
 นายเสรี อิศรางกูร ณ อยุธยา กรรมการธิการ : ก่อนอื่นกระผมขอ
 เรียนว่า ตามหลักการของพระราชบัญญัติกฎหมายร่างรัฐชธรรมนูญฉบับ
 นี้มีอยู่ว่า เราให้เอกสิทธิ์แก่สมาชิกสภาาร่างรัฐชธรรมนูญ นี่เป็นหลัก
 ที่รัฐสภาได้วางหลักการไว้ และได้รับหลักการนี้ไปแล้ว ที่ท่านผู้แปร
 ญัตติมาแปรญัตติให้บุคคลภายนอก ให้คณะหนังสือพิมพ์มีเอกสิทธิ์นั้น
 เป็นหลักการที่ที่สร้างขึ้นมาใหม่ ไม่ใช่หลักการที่สภาาร่างรัฐชธรรมนูญ
 เพราะฉะนั้นคณะกรรมการจึงจะรับญัตติของสมาชิกผู้ยื่นไปไม่ได้ เพราะ
 เป็นหลักการใหม่ แต่อย่างไรก็ดี คณะกรรมการมีความคิดเห็นที่จะ
 ต้องแถลงให้สมาชิกสภาารายว่า เหตุผลต่างๆ มีอย่างไรบ้างที่คณะ
 กรรมการไม่เห็นด้วย คณะกรรมการได้ประชุมเห็นสอดคล้องต้องกัน
 แล้วว่าที่ผู้แปรญัตติ แปรญัตติมาเช่นนี้เป็นการให้เอกสิทธิ์แก่ประชาชน
 ทั่วประเทศที่แสดงความคิดเห็นได้ในหน้าหนังสือพิมพ์ นอกจากในที่
 ประชุมของสภาาร่างรัฐชธรรมนูญ ความที่ผู้แปรญัตติให้ข้อแก้ว่าแสดง
 ความคิดเห็น คัดข้อเท็จจริงนั้นออก ข้อเท็จจริงนี้เราระนำสืบหรือได้แย้ง
 ถิ่นยากที่สุด และคณะกรรมการได้ประชุมปรึกษากันต่อไปว่า หนังสือ
 พิมพ์ภายในประเทศของเราซึ่งที่รับขึ้นนั้นได้มีชาวต่างค้ำวหนุนหลังอยู่
 เป็นจำนวนมาก โดยเงินทุนของชาวต่างค้ำว เพราะฉะนั้นเอกสิทธิ์ที่เราให้
 ไปนี้ ถ้าหากว่าเขาแสดงความคิดเห็นอันเป็นภัยแก่บ้านเมือง อาจจะทำให้
 มาตรา ๑๐๘ หรือมาตรา ๒๘๒ ซึ่งเป็นกรณญ หรือที่มันประมาทก็

ไ้เตรียมเอกลีทซ์ตามที่ผู้แปรรูปคึกิได้นำเสนอไปนั้นด้วย การที่ไ้เอกลีทซ์
 นี้เราก้จะต้องระวังถึงความเข้ันภัยของประเทศไทยเข้ันส่วนใหญ่ ความ
 จริงคณะกรรมการก้รู้สึกว้ผู้แปรรูปคึกินี้มีความหวังคึกิอย่างมากที่จะไ้
 ประชาชนทั่วประเทศตลอดจนคณะหนึ่งลือพิมพ์มีความคึกิความเห็น แต่
 รู้สึกว้จะเป็นการถ้วยาวไปสักหน่อยเหมือนหนึ่งว้เกินบนทลน ถ้าถ้ว
 ยาวนักความเข้ันภัยก้อาจจะมาสู่ คึกิจะมีการหลวมหลก และชนชาติ
 ไ้ไม่ไ้เข้ียดเพราะตัวเรา ญาคิพี่น้อง ลกเมือตลอดจนหมอกไ้ไ้เตรียมความ
 เตือคร้อนไปคึกิ เราจะไม่แลเห็นไ้แล้วว้ ถ้าเราไ้เอกลีทซ์ไปเข้ันจำนวน
 มากแก่หนึ่งลือพิมพ์นั้น บางทีอาจจะไม่เป็นการเหมาะสม เราก้จะไ้เห็น
 แล้วว้ว่าหนึ่งลือพิมพ์ก้ ไ้ไปแสดงความคิดความเห็นบางอย่างก้เป็นภัย
 แก่ประเทศไทยถ้าหากว้เราไ้โ้กถ้วยาวโดยไ้ไ้ค้ค้หนึ่งถึงประเทศไทย
 แล้ว ก้จะเป็นการไม่เหมาะสม ทั้งนี้ในฐานะที่ข้าพเจ้าไ้กรรมการ
 คนหนึ่ง ข้าพเจ้าอยากจะไ้ให้ลือพิมพ์นี้ไ้ลือพิมพ์ว่าหนึ่งลือพิมพ์
 ของเรานั้นยังไ้ไม่เข้เข้าสู่มาตรฐานอันสมบูรณ์เพียงพอ ถ้าเราไ้เอกลีทซ์
 อื่นไป ข้าพเจ้ากล้วยืนยันไ้ว่าหนึ่งลือพิมพ์ของเรายังไ้ไม่มามาตรฐาน
 แท้ที่นัก

ประธานรัฐสภา : ข้าพเจ้าคึกิว่าพวกนี้เห็นจะพอ คึกิจะกล้ว
 ไปถึงเรื่องหนึ่งลือพิมพ์ก้ขอไ้พุกในประเด็นเห็นจะคึกิว่า

นายเสริ อิศรางกูร ณ อยุธยา กรรมการไ้การ : ผมรู้สึกว้ท่าน
 ประธาน อาจเป็นห่วงเข้ันโยในชั้นไม่ถูก ข้าพเจ้าพุกในประเด็นเพือ
 กล้วแก่หนึ่งลือพิมพ์ลงถ้วได้โดยไ้ไม่เข้ันการคึกิอย่างนี้ ท่านประธาน
 ขอประธาน โทษอย่าฟ้งรวบรัด

ประธานรัฐสภา : คึกิข้าพเจ้าไ้รวบรัด คึกิว่าท่านพุกในข้อ
 ที่เข้ันใจความใหญ่ ๆ ก้พอแล้ว ไ้ค้ถ้วพุกในข้อปลักย่อยรายละเอียด

หนังสือพิมพ์ คือจะเป็นการโต้แย้งในเรื่องหนังสือพิมพ์ ท่านพูดรายละเอียด
ก็ได้แต่ไม่ได้สมควรพูดรายละเอียดในหนังสือพิมพ์ซึ่งไม่อยู่ในประเด็น

นายเสวี อิศรางกูร ณ อยุธยา กรรมการ : ถูกแล้วพวกฟิง
ไปถึงหนังสือพิมพ์ซึ่งเห็นหลักใหญ่ของการปกครองประเทศซึ่งสมาชิกสภา
ร่างรัฐธรรมนูญซึ่งให้เอกสิทธิ์ที่เราร่างมาแล้วเสนอให้ท่านผู้มั่งคั่งได้
รับรื่องแล้ว แต่ว่าเราจะเห็นในระหว่างนั้นจะเป็นน้อยอย่างมาก ถ้าหากว่าเรา
จะไปพูดในหน้าหนังสือพิมพ์ตนเองก็เช่นหนังสือพิมพ์รู้สึกว่าจะอาลัยอาวรณ์
อยู่มาก แต่ในขณะที่เรามีการร่างรัฐธรรมนูญเราพูดถึงเป็นการทั่วไป
นั้นพวกได้แยกโอกาสให้พูดได้ เพราะฉะนั้นในขณะที่เราไปทั้งหมดก็จะ
เป็นภัยแก่ชาติและหนังสือพิมพ์ คือพูดไม่ถูกต้องเป็นส่วนที่ไม่ดีแก่ประเทศ
ชาติ โดยเหตุนี้ผมรู้สึกว่าจะไม่เป็นการสมควรให้ประชาชนทั่วประเทศ
ความคิดเห็นแล้วถึงหนังสือพิมพ์เป็นที่โฆษณาแจ่มแจ้งอาจจะเกิดทางเกิด
การอลเวงได้ ไม่ใช่ที่ผมจะเอาหนังสือพิมพ์มาว่าอย่างที่ท่านประธานา
ว่า เพราะฉะนั้นจึงไม่ยอมให้แก้

๑๑.๐๐ น

นายฟอง สิทธิธรรม สมาชิกสภาผู้แทน (อุปราชธานี) : กระผม
จำเป็นจะต้องกราบเรียนต่อที่ประชุมนี้เพื่อขจัดในความเข้าใจของท่าน
กรรมการและท่านที่นั่งฟังจะไม่เข้าใจแจ่มแจ้งก็ได้ ท่านว่าเป็นหลักการ
ใหม่นั้นข้าพเจ้าขอกรายเรียนแต่บัดนี้แล้วในเวลาที่เขาพเจ้าไปนั่งแปรมุขาคี
นั้น ท่านกรรมการเมื่อได้ฟังคำสั่งของข้าพเจ้าคงที่จะชี้แจงต่อไป
แล้วท่านบอกว่าสงสัยจะเป็นหลักการใหม่หรือไม่ เป็นเรื่องกายลกคายออก
จึงขอให้สถานวินิจฉัยใหม่ฟังข้าพเจ้าชี้แจง ข้าพเจ้าจำได้แม่นยำอย่างนี้

ข้าพเจ้าฯลฯ แรงว่าเป็นหลักการใหม่หรือเก่า ข้าพเจ้าฯลฯ แต่ค้นแล้วว่าความ
 เจตนาของทุก ๆ คนก็อยากจะได้รัฐธรรมนูญที่ดีที่สุดที่ไม่ต้องแก้ไขกัน
 บ่อย ๆ ความคิดเห็น ความรู้ที่จะนำมาประกอบในการร่างรัฐธรรมนูญนั้น
 ในประเทศไทยมีอยู่ที่ใครบ้าง ก็มีอยู่ที่ผู้รู้ คือผู้มีความรู้ ผู้มีความรู้
 นอกจากท่านที่นั่งอยู่ในสภานแล้ว คนที่อยู่ข้างนอกเขาก็มีส่วน อาจเป็น
 คนไม่ใช่คนของหนังสือพิมพ์ก็ได้ อาจเป็นคนของหนังสือพิมพ์ก็ได้ วัตถุประสงค์
 เราจะแสดงความคิดเห็นได้ ๒ ประการ ประการที่ ๑ สิ่งยังประชาชนสภา
 ร่างรัฐธรรมนูญ อีกวิธีหนึ่งเขาอาจไม่ทำอย่างนั้น เขาก็ส่งไปลงหนังสือ
 พิมพ์ ท่านประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญก็มีหน้าที่รับฟังความเห็น เมื่อ
 เป็นเช่นนั้น ถึงแม้ว่าตัวบุคคลและหนังสือพิมพ์นั้นไม่ใช่กรรมการก็ตาม
 แต่ความประสงค์หรือความคิดเห็นที่เขาแสดงออกนั้นก็คล้าย ๆ กันว่าเป็น
 สมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ ผมได้ชี้แจงเช่นนั้น เพราะฉะนั้นถ้าถือเสมือน
 หนึ่งว่าเขาเป็นสภาร่างรัฐธรรมนูญแล้วก็ควรจะให้ความคิดความเห็นเขา
 บ้าง เมื่อผมได้ชี้แจงเช่นนั้น ท่านคณะกรรมการมาก็โยนมาให้สภา
 ท่านไม่ได้บอกผมเรื่องเป็นหลักการใหม่ อย่างผมขอรับรองว่าไม่ได้พูด
 อย่างนั้น นั่นเป็นเรื่องหลักการใหม่หรือเก่าอย่างไรก็ตาม ในครั้งแรกนั้น
 ผมก็ขออนุญาตต่อท่านเจ้าของร่างแล้ว ถ้าสภานเห็นด้วยไม่ขัดข้อง แต่
 ผมไม่มีโอกาสได้ทำเสียงดังกล่าวประวัติแล้วแต่ในหลักการ คราวนี้ประ
 การต่อมาท่านบอกว่าหนังสือพิมพ์เป็นอันตราย โดยแยกประเด็นออกเป็น ๒
 ประเด็นนั้น ข้าพเจ้าฯลฯ จำเป็นจะต้องกราบเรียนด้วยความคิดอยากจะให้สภา
 ร่างรัฐธรรมนูญได้ฟังความเห็นอย่างกว้างขวางเป็นทุก ๆ ท่านกล่าวว่า
 หนังสือพิมพ์ของเรานี้มีทั้งชาติหนึ่งหลัง ถ้าเขียนแสดงความคิดเห็นในทาง
 หนังสือพิมพ์นั้นเป็นภัย เพราะน้ำเงินของคนต่างก้าว แล้วความคิดเห็น
 ที่ออกในทางหนังสือพิมพ์เป็นอันตราย ในข้อนี้ข้าพเจ้าฯลฯ ได้รับความเห็น

เป็นคุณ สมมติว่าข้าพเจ้าออกจากสถานไปมีคนขอร้องว่าข้าพเจ้าหรือท่าน
 จะมาทำการก็เช่นเดียวกัน คือท่านรู้ล่วงหน้าว่าเราจะคิดหัวท่านละหรือเรา
 จะใช้เงินถึงท่านละ ก็ระบอท่านให้รู้ล่วงหน้าอย่างนั้นไม่เห็นอันตรายอันใด
 กัด การที่เราจะให้เขาออกความคิดความเห็นในการร่างรัฐธรรมนูญ ถ้า
 เขาออกความคิดความเห็นไปเราไม่ใช่ว่าเป็นการที่ไม่รู้เรื่องรู้ราวที่จะรัย
 ไว้ทั้ง ๆ ที่เห็นว่าเป็นตราย ข้าพเจ้าก็คิดเห็นว่าและระบอกล่าวล่วงหน้าเสีย
 ก่อนว่าจะเล่นงานแก่ ส่วนแสดคนคาร์ท มาตราฐานหนังสือพิมพ์ในเมือง
 ไทยนั้นไม่อยู่ในระดับพอที่จะให้ออกสิทธิ์ ในข้อนี้ข้าพเจ้าก็ขอมรัย แต่
 ไม่ทั้งหมด ข้าพเจ้าได้กล่าวตั้งแต่ต้นมาว่าบุคคลหนังสือพิมพ์อาจจะไม่ใช่
 นักหนังสือพิมพ์โดยตรง อาจจะเป็นคนของนอกก็ได้ ท่านคงเห็นด้วย ๆ
 ประทานโทษ ขอออกนามปากกาเช่น เรื่องฤทธิ ฤๅษี หรือ ๕๕๕ ท่าน
 เหล่านี้ไม่ใช่แก่นักหนังสือพิมพ์ แต่ท่านกล้าและจะมารัยไว้พิจารณาเพราะ
 ฉะนั้นการเขียนหนังสือพิมพ์ในกรณีเกี่ยวกับการร่างรัฐธรรมนูญนี้ น่าจะ
 รัยฟังไว้ด้วย ข้าพเจ้าได้กราบเรียนตั้งแต่ต้นว่าในการปฏิบัติสภาร่าง
 รัฐธรรมนูญนี้ ได้เปิดโอกาสอย่างกว้างขวางให้ฟังความคิดเห็น ได้
 มีการบอกกล่าวต่าง ๆ ที่น่าชูงหาอาจจะเกิดขึ้นได้หรือไม่ในกาลข้างหน้า
 ถ้าหากหนังสือพิมพ์ก็ตาม บุคคลก็ตาม ในการที่จะแสดงข้อเท็จจริงนั้น
 จะเป็นอย่างไร และทั้งถ้าหากว่าการถกเถียงกันขึ้นอาจจะเป็นไปได้หรือไม่
 อันนั้นข้าพเจ้าไม่ยืนยัน และไม่อยากให้เกิดความยุ่งยากในอนาคต
 ว่าเกี่ยวจนสภาร่างรัฐธรรมนูญได้เชิญมาแสดงความคิดเห็นและให้ความ
 คำรับรอง ขาคามขบขัญญัตติ ถ้าเช่นนั้นแล้วถ้าสภาเชิญเข้ามาออกสิทธิ์
 ไม่มี ถ้าเกิดคำถามข้าพเจ้าก็ไม่ยืนยัน แล้วแต่กันทีศาสตราจารย์
 วินิจฉัย ข้าพเจ้าขอยืนยันว่าไม่ใช่หลักการใหม่ เป็นหลักการสถานที่
 จะรัยหรือไม่รัยจะเป็นการคายลูกคายดอก เหตุผลสภาร่างรัฐธรรมนูญ

ไม่ต้องถ่วงความวิตกกังวลเห็นคนทั่วไป ไม่ใช่คนที่อยู่ในโรงพิมพ์ โดย
มากเข็นคนนอกและคนที่มีความรู้สูงเข็นคนที่มีการศึกษา ไม่เช่นนั้นจะ
เขียนบทความในหน้าหนังสือพิมพ์นั้นได้หรือนั้นข้าพเจ้าหวังว่าท่านคง
เข้าใจว่าหนังสือพิมพ์ตามนัยของข้าพเจ้าในที่นี้คือ

๑๑.๐๗ 14.

นายบุญช่วย อัครถาวร สมาชิกสภาผู้แทน (มหาสารคาม) :

ข้าพเจ้าไม่เห็นด้วยตามคำแปรญัตติของผู้แปรญัตตินี้ ความจริงในเรื่อง
ที่จะให้เอกสิทธิ์แก่หนังสือพิมพ์นั้น ย่อมเป็นการขัดกับหลักการ ทั้งนี้
เพราะหลักการที่แท้จริงของญัตติขอประทานโทษ เนื่องจากเจ้าของญัตติผู้
เสนอร่างรัฐธรรมนุญฉบับนี้ไม่มีหลักการว่าเพื่อให้สมาชิกสภาผู้
รัฐธรรมนุญมีเอกสิทธิ์ในการกล่าวถ้อยคำแถลงข้อเท็จจริงแสดงความคิดเห็น
เห็นหรือการออกเสียงลงคะแนนเกี่ยวกับการร่างรัฐธรรมนุญฉบับนี้ถาวร
หลักการมีอยู่อย่างนี้ ถ้าหากจะมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงให้เอกสิทธิ์บุคคล
อื่นย่อมเป็นการขัดกับหลักการนี้มาก รัฐธรรมนุญฉบับนี้รัฐสภาได้รับ
หลักการไปแล้วและได้เข้ามาสู่วาระที่ ๒ แล้ว การพิจารณาวาระที่ ๓
กำลังย่างเข้ามา ถ้าหากว่าจะมีการแก้ไขเช่นนี้ย่อมจะเป็นการเสียระเบียบ
อันเคยปฏิบัติมา ข้าพเจ้าขอคัดค้านว่าเป็นการไม่สมควรอย่างมาก

หลวงประกอบนิติสาร สมาชิกวุฒิสภา : เพื่อยุติวาระระเบียบที่
ข้าพเจ้าขอให้เราวินิจฉัยเสียก่อนว่า อยู่นอกหลักการหรือไม่ในหลักการ

ประธานรัฐสภา : นี่เป็นเรื่องวาระที่ ๒ จะเอาตามกรมมาพิจารณา
หรือไม่เอา

หลวงอรรถพรพิศาล สมาชิกสภาผู้แทน (ตราด) : ข้าพเจ้า
เห็นว่าตามหลักการมาพิจารณาแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงในร่างรัฐธรรมนุญของผู้

ใน ๑๕๐ วันเมื่อเขียนเช่นนี้ เอกสิทธิ์ ทระให้แก้คณะกรรมมาธิการก็ไม่มีที่
 ได้มีการปรากฏว่าในร่างรัฐธรรมนูญที่เสนอนั้นในหลักการที่เสนอนั้นก็ให้
 เป็นไปในทางที่จะให้เอกสิทธิ์กับผู้ที่ขอหลักการแห่งสภาร่างรัฐธรรมนูญ
 เข้ามากับเป็นการขอเอกสิทธิ์ และส่วนที่จะให้เอกสิทธิ์แก่บุคคลภายนอก
 นั้นเป็นการนอกหลักการ แต่เมื่อพิจารณาโดยเหตุผลทั่วไปแล้ว ผู้ที่จะ
 แสดงความคัดค้านในการร่างรัฐธรรมนูญนั้นก็ปรากฏว่ามีผู้แสดงความคัด
 เห็นอยู่ทั่วไปแล้วในขอบเขตของกฎหมาย เพราะฉะนั้นในการที่มี
 ผู้เสนอนิติเข้ามานั้นก็มีการเขียนบทความมาก่อนมีสภาร่างรัฐธรรมนูญ
 เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าเห็นว่าไม่มีความจำเป็นที่จะให้เอกสิทธิ์แก่บุคคลภาย
 นอก เพราะฉะนั้นกรรมมาธิการจึงรู้สึกเสียใจที่จะไม่รับหลักการของท่าน

๑๑.๓๐ น.

ร.ท. จงกล ไกรฤกษ์ สมาชิกสภาผู้แทน (พินิจโลก) : ข้าพเจ้า
 มีความเห็นตามที่ไต่ถามผู้เสนอแปรญัตติเข้ามา ความจริงในเรื่องนี้มันก็
 เป็นเรื่องที่แล้วมาแล้วและจำเป็นที่จะต้องดำเนินการกันต่อไป เหตุที่เรา
 กำลังโต้เถียงขอความเห็นเอกสิทธิ์ในการที่จะคงกรรมมาธิการมีหรือไม่ และคน
 อันตลอดไปถึงหนังสือพิมพ์ ข้าพเจ้าจะขอกล่าวสักเพียงเล็กน้อยเพื่อรวม
 รั่วว่าหนังสือพิมพ์นั้นเป็นเสียงของประชาชนพลเมืองและในการที่ประชา-
 ชนขอหนังสือพิมพ์นั้นเป็นการคล้าย ๆ กับการเลือกตั้งจากหนังสือพิมพ์ไม่
 ได้รับความนิยมจากประชาชน หนังสือพิมพ์นั้นก็ไม่ได้ และหนังสือ
 พิมพ์ที่เป็นหลักประชาธิปไตยนั้นถ้าเราตัดเอกสิทธิ์ของหนังสือพิมพ์เสีย
 มันก็จะไม่เป็นประชาธิปไตยในเวลาความเห็นต่างๆ ในสภาร่างรัฐธรรมนูญ
 นี้ก็จะมีเสียงพูดกันว่ารัฐธรรมนูญนี้เป็นรัฐธรรมนูญที่มีอย่างอะไรอย่างเช่น
 ก็เป็นการกระทบกระเทือนจิตใจกันแล้ว

ประธานรัฐสภา : ที่ท่านพคนนมากไปสักหน่อย เพราะฉะนั้น
ขอให้พู้ดกันใประเด็น ที่ท่านพู้ดถึงเถวกับรัฐชรรมนูญนใความจริง
ข้าพเจ้าว่าไม่ใช่อย่างนั้นสภาร่างรัฐชรรมนูญไม่เคยใช้ถ้อยคำอย่างนั้น

ร.ท. จงกต ไกรฤกษ์ สมาชิกสภาผู้แทน (พิษณุโลก) : ข้าพเจ้า
ได้กล่าวถึงสภาร่างรัฐชรรมนูญข้าพเจ้าใคร่จะกล่าวแต่เพียงว่าสภาร่าง
รัฐชรรมนูญที่ร่างมานานข้าพเจ้าต้องการให้ประชาชนทั้งชาติทั้งประเทศ
มีส่วนรับรู้รับเห็นและมีการอภิปรายในหน้าหนังสือพิมพ์ที่ระสนัยสนุนฝ่าย
หนึ่งฝ่ายใดและคักค้านฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด ที่ท่านเสนขอแปรญัตติมาจะเคลื่อน
กลมกรมาชักรักกันและหนังสือพิมพ์ที่เขียนเสียงของพลเมืองก็ ชุยน
เพื่อประชาชนใไทยข้าพเจ้าเห็นว่าที่ประชุมสมควรสนัยสนุน

หม่อมราชวงศ์ คึกฤทธิ ปราโมช สมาชิกสภาผู้แทน (พระนคร) :
เห็นจะพอลงมติได้ เพราะคน ๆ เกือบเคียวก็ให้เคียวก็ไม่ได้ ขอให้ลงมติ

ประธานรัฐสภา : มีผู้เสนอให้ลงมติ ถ้าไม่มีผู้ใดถึบรายค่อไป
ข้าพเจ้าจะต้องขอให้ที่ประชุมลงมติ ผู้ใดเห็นว่าควรจะแก้ไขความที่ผู้เสนอ
แปรญัตติไปรคยกมือชน

มีสมายกมือ ๙ นาย

ประธานรัฐสภา : ผู้ใดไม่เห็นด้วยคงไว้ตามร่างกรรมาชักร
ไปรคยกมือชน

มีสมายกมือ ๖๒ นาย

ประธานรัฐสภา : เห็นอันคงไว้ตามร่างกรรมาชักร

๑๑.๑๑ H.

นายถึต ชัยบุตร สมาชิกสภาผู้แทน (ชัยภูมิ) : เท่าที่กรรมา
ชักรวระบุให้ถึดสิทธิมีผลตั้งแต่วันที่เริ่มคำเนวันประชุมนี้ ข้าพเจ้าไม่

เห็นฟ้องก๊วยเพราะเหตุว่าตาม ขววมคาแล้วบุคคลเรามาสี่ทิวค้ำม ขววมคา
 อยู่แล้วเมื่อมีผู้ใดใดกล่าวคำละเมือกทำให้เขาเสียหายก็มีสี่ทิว ขววมคาใน
 ขณะนั้นทั้งมีรัฐ ขววมคาอยู่ด้วย การทอออกกฎหมายอันหลังก็ค้ำ
 สิทธานไม่เป็นการสมควรและเป็นการไม่ชอบเท่าที่กรรมมาธิการ บอกว่าได้
 ปรึกษาผู้เขี้ยวชาญแล้วว่าการอันหลังตามกฎหมายนี้ไม่ใช่เป็นการกระ
 ทำผิดความอาญาอย่าอมกระทำที่ไม่ผิดหลักนั้น ข้าพเจ้าเห็นว่ากฎหมาย
 นี้ไม่ให้ทำผิด ไม่ให้ย้อนหลังการกระทำผิดอาญานั้นเป็นของแน่เหลือเกิน
 บุคคลที่ไม่ได้กระทำความผิดในขณะที่ไม่มีกฎหมายลงโทษจะย้อนหลังไปลงโทษ
 คนถูกกฎหมายย่อมไม่ใคร่แต่สำหรับในกรณีบุคคลใดมีสี่ทิวค้ำมกฎหมาย
 อยู่แล้ว กฎหมายนี้จะไปย้อนหลังคดีสี่ทิวค้ำมของเขาอย่าเป็นการไม่ชอบ
 สมมติว่ามีสมาชิกคนหนึ่งกล่าวละเมือกเช่นเหตุให้เขามีสี่ทิวค้ำมร้องและ
 ปรึกษานายเตรียมการฟ้องแล้ว และออกกฎหมายคดีสี่ทิวค้ำม เขา ข้าพเจ้า
 เห็นว่าไม่เป็นการชอบข้าพเจ้าเห็นว่า นอกจาก นั้นจะเป็นการช่วงชิงการตี
 ความในร่างพระราชบัญญัติของข้าพเจ้าอีกด้วย ในร่างรัฐ ขววมคาของ
 ข้าพเจ้าอีกด้วย อีกอย่างหนึ่งข้าพเจ้าเห็นว่ารัฐ ขววมคาที่ให้อันหลังนี้
 จะเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมเป็นการล้มเลิกสี่ทิวค้ำมรัฐ ขววมคาที่มีอยู่ ถ้า
 หากว่ารัฐ ขววมคาที่ให้อันหลังนี้มีผลแล้วต่อไปก็อาจจะทำให้ย้อนหลัง
 ล้มเลิกสี่ทิวค้ำมต่าง ๆ ที่มีอยู่ เช่นค้ำว่าเสนอขอให้ล้มสภาร่างรัฐ ขววมคา
 นี้ก็ได้ ซึ่งข้าพเจ้ายังไม่เห็นฟ้องก๊วย

นายฉ่ำ จำรัสเนตร กรรมมาธิการ : วัตถุประสงค์ของการร่าง
 รัฐ ขววมคาฉบับชั่วคราว แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ ๓ คณะกรรมมาธิการ
 เข้าใจว่าสภามีความปรารถนาที่จะให้ความคุ้มครองแก่ท่านสมาชิกสภา
 ร่างรัฐ ขววมคาตั้งแต่วันเริ่มปฏิบัติ จนถึงวาระที่สภานี้ สิ้นการใหญ่ของ
 กฎหมายที่แก้ไขเพิ่มเติมมีอยู่อย่างนั้น ข้าพเจ้าก็คิดว่าท่านสมาชิกที่กล่าว

เมื่อคะณว่าจะเป็นกฎหมายย้อนหลังหรือประการใดประการหนึ่งนั้น ไม่ใช่
 วัตถุประสงค์ ที่เราแก้ไขกฎหมายฉบับนั้น ก็เพื่อให้ความคุ้มครองแก่ท่าน
 สมาชิกสภาว่างรัฐชรรมนูญตั้งแต่วันเริ่มปฏิบัติจนถึงสิ้นสุดลง วัตถุประสงค์—
 ประสงค์มีเพียงเท่านี้ ไม่ใช่เรียกว่ากฎหมายย้อนหลังย้อนหน้า ห้ามได้
 ไม่ได้เกี่ยวพันแก่กันเลย เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าคิดว่าท่านประธานรัฐสภา
 และท่านสมาชิกรัฐสภาทั้งหลายคงจะเข้าใจวัตถุประสงค์แห่งกฎหมาย
 ฉบับนี้แล้ว เพราะฉะนั้นที่จะชี้แจงต่อไปนั้นก็ไม่มีอะไรแล้วว่าเป็น
 กฎหมายย้อนหน้าย้อนหลังกลับไปกลับมามีแล้ว มีเพียงเท่านี้

นายถวัลย์ ชัยบุตร สมาชิกสภาผู้แทน (ชัยภูมิ) : เท่าที่กรมา—
 ชักการชี้แจงว่ากฎหมายนี้ย้อนหลังนั้น ข้าพเจ้าก็ไม่เห็นด้วย กฎหมาย
 ที่ออกมาวันนี้จะต้องผลเกินหน้า แต่ตนกลับไปมีผลเริ่มตั้งแต่เป็น
 สมาชิกสภาว่างรัฐชรรมนูญ และทำให้เอกสิทธิ์ของถือตามหลักตาม
 แขนง จะให้ไปผิดหลักนิติแยกไม่ได้

นายสน ระวีวรรณ กรรมการธิการ : ในเรื่องการเขียนผลย้อนหลัง
 ของกฎหมายนี้ข้าพเจ้านั้น ก็โดยเหตุที่สถานที่มีความประสงค์ที่จะให้
 ความคุ้มครองเป็นเอกสิทธิ์แก่สมาชิกสภาว่างรัฐชรรมนูญอยู่แล้ว เมื่อมี
 ความประสงค์เช่นนั้นแล้วกับความจำเป็นอย่างนี้จะเขียนกฎหมายไว้ให้
 ชัดเจน เพื่อให้สมาชิกสภาว่างรัฐชรรมนูญได้รั้ความคุ้มครองเต็มที่ ถึงแม้
 ว่าเราเขียนไว้แต่ว่าเจตนารมณ์ที่เขียนมานั้นก็มีความประสงค์เพื่อที่จะให้
 กฎหมายนี้คุ้มครองตั้งแต่วันเริ่มสภาว่างรัฐชรรมนูญ ส่วนที่ว่าเป็น
 กฎหมายย้อนหลังนั้นผิดกับถาวรออกกฎหมาย ขอประทานกราบเรียนให้
 เข้าใจไว้ด้วยว่า กฎหมายย้อนหลังที่เขียนมานี้ไม่ใช่เพื่อง โทษบุคคล
 เป็นการย้อนหลังให้คู่แค้นแก่บุคคล เมื่อเป็นการย้อนหลังที่ให้คู่แค้นแก่บุคคล

แล้ว ก็ไม่เป็นการผิดวิสัยธรรมเนียมหรือผิดแบบแผนแต่ประการใด และอีกประการหนึ่ง ข้าพเจ้าขอชี้แจงให้ท่านผู้คัดค้านได้ทราบว่าข้าพเจ้าก็คัดค้านญัตตินี้ในตอนแรกเหมือนกัน แต่เมื่อได้รับมอบหมายจากรัฐสภาให้เป็นกรรมาธิการแล้ว ข้าพเจ้ามีความตั้งใจที่จะทำงานซึ่งสภามอบหมายให้ ได้ผลสัมกับความสำเร็จของสภานี้ เพราะฉะนั้นการเขียนกฎหมายจึงเขียนเข้ามาเพื่อผลดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว

๑๑.๒๓ น.

นายขุฑุท พังภพ สมาชิกสภาผู้แทน (อุปราชธานี): ข้าพเจ้าได้ฟังกรรมาธิการทั้งสองท่านอธิบายรู้สึกว่าซัดกันเหลือเกิน คุณฉำบอกว่าไม่ยอหน้ายอหลัง คุณชื่น บอกว่ายอหลังจริงๆ อันนี้ความจริงในเรื่องนี้ข้าพเจ้าเห็นว่ากฎหมายยอหลังจริงๆ แล้วความจริงข้าพเจ้าไม่เห็นด้วยเริ่มตั้งแต่รัชกาลการแห่งร่างพระราชบัญญัติแก้ไขรัฐธรรมนูญฉบับแล้ว คิดว่าทำให้มีผลยอหลังข้าพเจ้าก็ความไม่แน่ใจจะเห็นไปได้ เพราะมีน้อจะคัดเอกลีทของบุคคลซึ่งเขามีชัย และข้าพเจ้าเชื่อว่าสมาชิกสภาผู้ร่างรัฐธรรมนูญที่มาขอเอกลีทอันนี้คงจะมีสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งสมาชิกวงหรือเกี่ยวแก่การดำเนินการของเขาอยู่แล้ว และถ้าหากว่ามี เกิดขึ้นมาระหว่างกฎหมายนั้นยังไม่แก้แล้วก็สมควรที่ผู้มีส่วนได้เสียที่จะร้องฟ้องไปตามกฎหมาย เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจึงไม่เห็นด้วยกับการที่จะให้รัฐธรรมนูญมีผลยอหลังไปนับตั้งแต่วันที่เลิกองค์สมาชิกสภาผู้ร่างรัฐธรรมนูญ ข้าพเจ้าไม่เห็นด้วยอย่างเด็ดขาด ทั้งนี้โดยเหตุผลว่า ครังก่อนกฎหมายนี้ยังไม่ออก สมาชิกสภาผู้ร่างรัฐธรรมนูญอาจจะไปกล่าวอธิบายเสียก็ทำให้บุคคลโดยบุคคลหนึ่งได้รับความเสียหายก็ได้ แล้วจึงมาขอเอกลีทกับรัฐสภาซึ่งอาจจะเห็นไปได้ เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าไม่เห็นด้วย

๑๑.๒๖ น.

หลวงประกอบนิติสาร สมาชิกวุฒิสภา : ท่านคงจำได้ว่าข้า-
 พเจ้าเป็นผู้ไม่ต้องการเอกสิทธิ์คนหนึ่งและเป็นคนเคยคักค้ำนเรื่องเอกสิทธิ์
 นี้ไว้ในตอนหลัง เพราะฉะนั้นตกลงคนพวกนี้ในทันทีในฐานะสมาชิก
 คนหนึ่ง และโดยเหตุที่ข้าพเจ้าเกี่ยวข้องกับสมาชิกสภาว่างรัฐธรรมนุญ
 ด้วย คำกล่าวที่ว่าสภาว่างรัฐธรรมนุญก็คือ หรือสมาชิกสภาว่างรัฐ-
 ธรรมนุญก็คือ เรียกร้องเอกสิทธิ์อันนาน ข้าพเจ้าเห็นว่าไม่ควรกับความ
 จริง เพราะว่าได้มาแล้ว และอย่างน้อยข้าพเจ้าคนหนึ่งไม่ต้องการ และ
 คนที่ไม่ต้องการก็มีอีกมาก การที่สมาชิกบางคนเขาเสนอรัฐธรรมนุญ
 แก้ไขเพิ่มเติมขึ้นมา ข้าพเจ้าตั้งใจไปในแง่ว่าในฐานะที่เขาใช้สิทธิใน
 ในฐานะเป็นสมาชิกของสภานี้ ไม่ใช่ในฐานะสมาชิกของสภาว่างรัฐธรรม-
 นุญ ซึ่งในฐานะนั้นเขาไม่มีสิทธิ์เรียกร้องอะไรเลย เมื่อสภาได้ลงมติ
 วยหลักการให้สมาชิกสภาว่างรัฐธรรมนุญได้รับเอกสิทธิ์แล้วก็มีอยู่หาว่า
 เอกสิทธิ์นั้นเราจะให้ย้อนหลังไปหรือไม่ ในเรื่องมาตรา ๘๕ น. ข้าพเจ้า
 มีความเห็นพ้องด้วยสมาชิกฝ่ายค้านว่าเป็นการย้อนหลังจริงๆ เราจะเถียง
 ว่าไม่ได้ย้อนหลังนั้นไม่ได้ เพราะถ้อยคำที่มีออกไว้ว่าย้อนหลัง แต่การ
 ที่ให้ย้อนหลังรัฐธรรมนุญทำมาว่าไม่ให้ย้อนหลังเป็นการลงโทษบุคคลใน
 ความผิดทางอาญาเท่านั้น ถ้าเป็นส่วนหนึ่งที่ไม่ได้ลงโทษบุคคลในทาง
 อาญาแล้วที่ใช้ได้ ถ้ามองกันในเรื่องว่าจะไปขัดกันแล้ว ก็ขัดไม่ได้
 เพราะนี่ก็เป็นรัฐธรรมนุญเหมือนกัน ไม่ใช่กฎหมายธรรมดา เมื่อ
 กฎหมายรัฐธรรมนุญไม่เกิดกลับหน้ามือเป็นหลังมือ คือห้ามลงโทษบุคคล
 ย้อนหลัง มาตรานั้นก็ให้สิทธิที่จะเรียกว่าย้อนหลังไม่ได้ ท่านจะมองไป
 ในแง่อื่นคือว่าจะเป็นการก้าวร้าวคนอื่นแล้วจะไปทักสิทธิ์เขาเสีย ทั้งๆที่
 ข้าพเจ้าก็ไม่ต้องการสิทธิอันนี้ และข้าพเจ้าก็เห็นว่าในทางกฎหมายอันนี้ได้

และที่จริงก็ได้อ่านมากในกฎหมายและประกาศต่าง ๆ ที่จัดทำมา เช่น
 เป็นต้นว่า ในเรื่องรัฐประหาร ที่ทำให้เป็นการผิดกฎหมายซึ่งอาจจะให้สิทธิ
 แก่บุคคลทำการฟ้องร้องได้ เขาก็ออกพระราชบัญญัตินิรโทษกรรม
 เหมือนกัน ซึ่งเป็นการตัดสิทธิของบุคคลบางคน และก็เป็นการให้สิทธิ
 ย้อนหลังเหมือนกัน ในกรณีที่ให้มีประกาศทางราชการเลื่อนยศบุคคล
 หรือประกาศแต่งตั้งเป็นอธิบดีหรือปลัดกระทรวงตั้งแต่วันเท่านั้นเท่านั้น
 เป็นการย้อนหลังเหมือนกัน นั่นยังทำได้ ทหารที่ไปรบในมหาสงคราม
 และต้องตายไปในการสงคราม ทางราชการก็เลื่อนยศให้แก่นายร้อย
 นั่นก็เป็นการย้อนหลังเหมือนกัน เราต้องถือว่าเป็นการลงโทษบุคคลใน
 ทางอาญาหรือไม่ ถ้าเป็นการลงโทษบุคคลในทางอาญาแล้วก็ไม่ควร
 ออกเพราะเป็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญและกฎหมายทั่วไป ส่วนในการ
 ย้อนหลังนั้นข้าพเจ้าเองเห็นว่าทำได้ และเป็นการสมควร ทั้ง ๆ ที่ข้าพเจ้า
 เองก็ไม่ต้องการสิทธินี้

พระมณฑุภาณวิมลศาสตร์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม :
 ข้าพเจ้าเองมีความเห็นพ้องด้วยบางประการว่า รัฐสภาที่มีอำนาจออก
 กฎหมายย้อนหลังในเรื่องนี้ได้ แต่ยังมีคำถามว่า เราสมควรจะออกหรือไม่
 เท่านั้น สภามีอำนาจสูงศักดิ์หรืออำนาจอธิปไตยจะออกกฎหมายว่ากระไร
 ก็ได้ในกรณีจริงอยู่ แต่การที่จะใช้อำนาจอธิปไตยนั้นเราจำเป็นต้องคิดถึง
 ประโยชน์ของปวงชน ความปรารถนาของปวงชน ความพอใจของปวงชน
 เป็นหลักในเรื่องนี้ก็มีอยู่หลาย ๆ อย่างก็นึกได้ว่า ถ้าหากว่าในการ
 อภิปรายของสภาว่ารัฐธรรมนูญที่แล้ว ๆ มานั้นได้เป็นการผิดกฎหมายให้
 เสียหายแก่เอกชนคนคนหนึ่งคนใดหรือว่าละเมิดในทางแพ่งแก่เขาอย่างหนึ่ง
 อย่างใดแล้ว ถ้าเราออกกฎหมายไปก็เข็นอันว่าตัดสิทธิ โดยเฉพะ
 ของเขาที่จะฟ้องร้องเป็นคดีนั้น ในการที่เราจะตัดสิทธิเช่นนั้น เราจะต้อง

พิจารณาว่าเรามีเหตุผลเพียงพอหรือไม่ที่จะไปคัดสิทธิเขาเช่นนั้น ท่าน
 ผู้เอ่ยบรรยายสนธิสนุนท่านได้กล่าวหาเรื่อง รัฐประหาร เรื่องทหารไปกระทำ
 สงครามต่างๆมาเทียบเคียง ข้าพเจ้าเห็นว่ามันใกล้เคียงกันนัก มันไม่
 ใช่ว่าเรื่องที่เราจะนำมาเทียบเคียงกันได้ และโดยเฉพาะสำหรับถ้อยคำร่าง
 รัฐธรรมนูญนี้ ข้าพเจ้าก็เชื่อว่าท่านสมาชิกที่ไปเอ่ยบรรยายไปแล้วไม่ได้
 ทำผิดกฎหมายอะไรเลยอย่างที่คุณคิดกัน เพราะฉะนั้นเราจะเขียนไว้ทำไม่
 ยখনเป็นการที่ไม่ได้ ทำผิดกฎหมายอะไรแล้วก็ไม่มีความจำเป็นที่จะ
 เขียนยখন แต่ถ้าได้กระทำผิดไปแล้วสมควรหรือที่จะมาออกกฎหมาย
 ไปตัดสิทธิที่เขาจะฟ้องร้องว่ากล่าว ในกรณีอย่างรัฐประหาร หรือทหาร
 ไปสงครามเหล่านั้นเรามีเหตุผลและนานาประเทศทั่วไปเขาได้กระทำกัน
 และในเรื่องเช่นนี้ประเทศไทยยังออกกฎหมายท่านเองอย่างนี้ นอกจาก
 นั้นในรัฐธรรมนูญของสหรัฐอเมริกาเองเขาก็ยังห้ามการที่จะไปแก้ไขตัด
 สิทธิในสัญญาของบุคคลซึ่งพอจะเทียบเคียงกันได้เหมือนกันเช่นนี้ เพราะ
 ฉะนั้นเพื่อชื่อเสียงของรัฐสภา ข้าพเจ้าอยากจะวิงวอนว่าขอให้พิจารณา
 ให้ถี่ถ้วนสักหน่อยในการที่เราจะมีอำนาจขยับไปโดยออกกฎหมายตามข้อใจ
 ได้ นั้น แต่อย่างไรก็ตามข้าพเจ้าไม่ยกมือด้วย

๑๑.๓๓ น.

นายสาคร กลิ่นผลา สมาชิกสภาผู้แทน (พังกา) : ตามที่ท่าน
 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมให้เหตุผลมานั้น ข้าพเจ้าไม่เห็นด้วย
 เลย เพราะสมาชิกสภาร่าง รัฐธรรมนูญได้สมัครใจเข้ามาร่างรัฐ
 ธรรมนูญด้วยความบริสุทธิ์ใจเห็นประโยชน์แก่ประเทศชาติซึ่งเรามา
 เลือกลงไปแล้วไม่ได้เอกลีลาให้ท่านเหล่านั้นมีอำนาจ เมื่อเรานัดเลือกท่าน
 มาแล้วให้ทำการใด ๆ แล้วเราคงให้เอกลีลา เราให้อำนาจหรือคุ้มครอง

เป็นอย่างที่สุดเท่าที่เราสามารถจะให้ได้ เพราะฉะนั้นในเรื่องที่ออก
 กฎหมายย้อนหลังอย่างนี้ การออกกฎหมายย้อนหลังเพื่อลงโทษบุคคลที่
 ทำงานแก่ประเทศชาติข้าพเจ้าไม่เห็นด้วย เราจะเห็นออกเห็นใจ สมาชิก
 สภาว่ารัฐบาลธรรมนูญ เราไม่นึกว่าการกระทำที่ทำได้แล้วจะมีความผิด
 ตามกฎหมายอาญาหรือไม่ อย่างนี้ถ้ามีผู้จับผิดคิดขึ้นมาแล้ว เราทำ
 ด้วยความบริสุทธิ์ใจ ซื่อสัตย์แต่อาจจะมียางเล็ก ๆ น้อย ๆ ก็นำความผิดมา
 ร้องฟ้องลงโทษท่านผู้นั้น ข้าพเจ้าเห็นว่ายังไม่อยู่ในความผิดศีลธรรม
 และให้ความยุติธรรมแก่สมาชิกผู้ร่างธรรมนูญนั้นเพียงพอ ข้าพเจ้า
 จึงใคร่ขอเรียนให้สมาชิกผู้เกี่ยวข้องทั้งหลายวินิจฉัยของท่านเองดูบ้าง
 ถ้าเขาให้ท่านไปทำการเช่นนั้นแล้ว แล้วท่านไม่มีสิทธิหรือเอกสิทธิ์ที่
 จะทำได้ ท่านจะทำได้หรือไม่ และรัฐบาลธรรมนูญนี้จะมากับสมัยบรรณด้วย
 ความจริงได้หรือไม่ ถ้ามันมีกติกาวงอยู่ด้วยประการใด ๆ แล้ว การ
 กระทำอะไรก็ตามที่เรากลัวหรือทำไปไม่ชาวสอาดและบริสุทธิ์จริงๆ ถ้า
 เราให้เอกสิทธิ์เขาโดยสมบูรณ์แล้ว ข้าพเจ้าและพวกท่านเองได้ผลนี้
 ข้าพเจ้าเชื่อว่าจะได้มาซึ่งรัฐธรรมนูญที่ดี และศักดิ์สิทธิ์มั่นคงเป็น
 มิ่งขวัญของประเทศชาติต่อไป เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจึงขอวิงวอนให้
 สมาชิกผู้เกี่ยวข้องได้ไตร่ตรองในเรื่องนี้เพื่อให้เอกสิทธิ์แก่ผู้ที่เป็น
 สมาชิกว่ารัฐบาลธรรมนูญซึ่งสละเลือกเนอแล้วทุกหยากโลให้ให้แก่ประเทศ
 ชาติ และข้าพเจ้าขอวิงวอนและสนับสนุนเห็นด้วย

ขุนอนสรภรณ์ สมาชิกสภาผู้แทน (นครพนม) : ก็ว่าประเด็น
 ที่เข้าสู่ปัญหาในขณะนี้มันว่าจะสมควรออกกฎหมายย้อนหลังหรือไม่ ใน
 ข้อที่ว่าออกได้หรือไม่ได้เช่นที่รับรองแล้วว่าออกได้ เพราะเหตุว่าไม่เป็น
 การลงโทษ แต่ว่ากฎหมายที่ไม่เป็นการลงโทษสมควรจะออกย้อนหลัง
 ได้หรือไม่ ข้าพเจ้าเห็นว่าเป็นการสมควรโดยฉะเพาะกฎหมายให้

ประโยชน์แก่ประชาชนโดยทั่วไป เป็นการวิจัยสถิติในการที่จะ
 จัดระเบียบขนส่ง อย่างนี้ควรจะมีผลย้อนหลังไว้ กฎหมายที่ทำมาแล้ว
 แต่ในเรื่องนี้ ถ้าออกไปโดยมีผลย้อนหลัง อาจจะเป็นการแก่นยหนึ่งก็จะเป็น
 การแก่ผู้ที่ได้ทำละเมิดและทำผิดไปแล้ว แต่ฝ่ายที่ถูกละเมิดเสียหายนั้น
 อาจจะเป็นโทษแะรคักสถิติของเขา ก็ถ้าไปออกกฎหมายให้เป็นไปเช่นนั้น
 แล้วจะไม่เป็นการสมควรอย่างยิ่งที่สภาจะอนุมัติกฎหมายอย่างนี้ไป เพราะ
 ฉะนั้นข้าพเจ้าเห็นว่าไม่เป็นการสมควร

นายบุญคุ้ม จันทศรีสุริยวงศ์ กรรมการ : ข้าพเจ้าถูกชน
 พุคนคิดว่าได้ยื่นท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมท่านผูก ข้าพเจ้า
 สงสัยเพราะว่าท่านก็เป็นอาจารย์กฎหมายชั้นสูง แล้วทำไมท่านเข้าไป
 เช่นนั้น คือท่านเขียนหนังสือของผู้อื่นที่มีสิทธิที่จะฟ้องสมาชิกสภาว่างรัฐ-
 ขรรมณูที่ใดกระทำผิด การที่ออกกฎหมายนี้ถ้าหากว่าเราออกกฎหมาย
 ออกไปจะเป็นการคักสถิติของผู้ที่มีสิทธิอยู่แล้ว ความจริงข้าพเจ้าเห็นว่า
 กฎหมายวรรคท้ายซึ่งเขียนคักให้ตัดโดยไม่จำเป็น นั้นข้าพเจ้าเห็นว่า
 ทำไม่ได้ ก็คักมีผลเท่ากัน ข้าพเจ้าว่าคักหรือไม่คักคักยังมีผลเท่ากัน ทั้งนี้
 ก็เนื่องจากว่าหลักกฎหมายทั่วไปไม่มีอยู่ว่ากฎหมายคือความผิดชนใดซึ่ง
 คงพิจารณาในโรงศาล เมื่อมีกฎหมายออกที่หลัง หากกฎหมายนั้นจะเป็น
 คุณเกิดประโยชน์ ท่านให้ยกกฎหมายนั้นบังคับ หลักกฎหมายทั่วไป
 มีอยู่อย่างนั้น ซึ่งท่านอาจารย์กฎหมายคงระหนักในใจ ข้าพเจ้าคิดว่า
 ท่านผูกมาท่านแก้ผูกหรืออย่างไร ไม่เปลี่ยนก็มีผลเท่ากัน ใครจะไป
 ฟ้องร้องสมาชิกสภาว่างรัฐขรรมณูไม่ได้ เพราะกฎหมายนี้เกิดมาเป็น
 คุณประโยชน์ แต่ว่าก็แปรญัตติไว้เช่นนี้เพื่อไม่ให้ยื่นข้ญหา

นายใหญ่ สวัสดิชาติ สมาชิกสภาผู้แทน (นครสวรรค์) : ข้าพเจ้า
 ขอเสนอให้ลงมติ

มีสมาชิกกรับรอง

นายนิวัฒน์ ศรีสุวรรณนท์ สมาชิกสภาผู้แทน(ร้อยเอ็ด): ข้าพเจ้า
ขอเบื่อกฎิปรายต่อไป

มีสมาชิกกรับรอง

ประธานรัฐสภา : มีผู้เสนอให้ลงมติ และมีผู้เสนอให้เบื่อกฎิ-
ปรายต่อไป ผู้ใ้โ้กเห็นว่าควรเบื่อกฎิปรายต่อไป ไ้ปรคยกมือขึ้น

สมาชิกยกมือ ๕ คน

ประธานรัฐสภา : ผู้ใ้โ้กเห็นว่าควรลงมติ ไ้ปรคยกมือขึ้น

สมาชิกยกมือ ๕๑ คน

ประธานรัฐสภา : เป็นอันว่าลงมติ คือวรวรคสทท้าย ซึ่งมีความ
ว่า “เอกสิทธิ์ตามรัฐธรรมนูญในมาตรา ๙๑ ให้มีผลตั้งแต่วันที่เริ่มดำเนินการ
ของสภาร่างรัฐธรรมนูญ” นี้กรรมาธิการได้เพิ่มขึ้น และในสัญญา
ประกาศไว้ เมื่อสมาชิกอภิปรายให้ตกออก เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจะขอ
มติที่ประชุมว่าจะตัดข้อความที่อันนี้ คือวรวรคทายนชอกหรือไม่ ผู้ใ้โ้ก
เห็นว่าควรตัดออก ไ้ปรคยกมือขึ้น

สมาชิกยกมือ ๑๕ คน

ประธานรัฐสภา : ผู้ใ้โ้กไม่เห็นด้วย ไ้ปรคยกมือขึ้น

สมาชิกยกมือ ๕๘ คน

ประธานรัฐสภา : เป็นอันว่าคงไว้ตามร่างของกรรมาธิการ

หลวงอรรถพรพิศาล สมาชิกสภาผู้แทน (ตราด) : กระผม
ได้ฟังมาเมื่อคืนแล้วว่ากรรมาธิการแก้ไขรัฐธรรมนูญนั้นเป็นการขัดกับ
หลักการเดิมของผู้ร่างเพราะ.....

ประธานรัฐสภา : ไม่ใช่ เสรีฯไปแล้วนี่ท่าน.....

หลวงอรรถพรพิศาล สมาชิกสภาผู้แทน (ตราด) : มาตรา ๒
ยังไม่ได้พูด เพราะเหตุว่าท่านพูดคอนปลาย คอนคันไม่ได้พูด.....

ประธานรัฐสภา : นั่งวรรคท้ายแล้วนี้.....

หลวงอรรถพรพิศาล สมาชิกสภาผู้แทน (ตราด) : กระผม
ยกมือแล้ว และได้พูดกันในวรรคท้าย วรรคคันไม่ได้พูด

ประธานรัฐสภา : ผ่านไปแล้วนี้

หลวงอรรถพรพิศาล สมาชิกสภาผู้แทน (ตราด) : มาคราวนี้
ผมยังไม่ได้พูด

ประธานรัฐสภา : ผ่านไปแล้ว

หลวงอรรถพรพิศาล สมาชิกสภาผู้แทน (ตราด) : ท่าน
ประธานชื่อนายถึกพูด แล้วข้าพเจ้าไม่มีโอกาสพูด ยกมือหลายครั้งแล้ว
ไม่ได้พูด ก็ยังมีสิทธิอภิปรายในมาตรา ๓ น้อย มาตรา ๓ นี้ผ่านไป
ไม่ได้

ประธานรัฐสภา : มาตรา ๓ กำลังมติไปแล้ว

หลวงอรรถพรพิศาล สมาชิกสภาผู้แทน (ตราด) : ข้าพเจ้า
ยังไม่ได้พูดเลย

ประธานรัฐสภา : จะอภิปรายอย่างไร ถึงวรรคท้ายแล้ว

หลวงอรรถพรพิศาล สมาชิกสภาผู้แทน (ตราด) : ข้าพเจ้า
ยังไม่มีโอกาสพูด และวรรคคันก็ยังไม่ได้มีการพูดกัน พูดกันคอนวรรค
ปลาย แต่วรรคคันไม่อภิปรายกัน และวรรคคันคนที่ยังไม่เห็นด้วยก็มี
กระผมก็ยังไม่เห็นด้วย

ประธานรัฐสภา : ไม่ใช่ ที่ประชุมได้ออกเสียงกันแล้วว่าเห็น
ควรทัก ๑๕ เสียง คงไว้ค้ำกวมกรรมาธิการ ๕๘ เสียง แล้วจะเถียงกัน
อย่างไร

หลวงอรรถพรพิศาล สมาชิกสภาผู้แทน (ตราด) : นั้นวรรค
ท้าย ตอนหลังยังไม่ได้อภิปรายกันเลย

ประธานรัฐสภา : เรื่องหลักการก็พูดกันมาแล้ว

หลวงอรรถพรพิศาล สมาชิกสภาผู้แทน (ตราด) : ข้าพเจ้า
ระพุดมาตรา ๓ วรรคต้น

ประธานรัฐสภา : ย้อนหลังไม่ได้

หลวงอรรถพรพิศาล สมาชิกสภาผู้แทน (ตราด) : ย้อนหลัง
หรือไม่ ข้าพเจ้าจะอภิปรายให้ฟัง

ประธานรัฐสภา : ว่าจะไปข้าพเจ้าจะฟัง

หลวงอรรถพรพิศาล สมาชิกสภาผู้แทน (ตราด) : ตามมาตรา
๓ วรรคต้นที่กรมการแก้ไขมีอยู่ว่า วรรคต้นและวรรค ๒ ส่วนวรรคต้น
ที่แก้ไขเป็นการท้าวความเท่านั้น แต่ส่วนวรรค ๒ นั้นขอกว่าให้นายท
บัญญัติในมาตรา ๕๐ แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับ
ชั่วคราว) พ.ศ. ๒๔๙๐ มาใช้บังคับแก่สภาร่างรัฐธรรมนูญโดยอนุโลม
ข้าพเจ้าเห็นว่าในหลักการของผู้ร่างเดิมมีอยู่ที่ให้คุ้มครอง มื้ออย่างนี้ เพื่อ
ให้สมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญมีเอกสิทธิ์ ในการกล่าวถ้อยคำแถลงข้อ
เท็จจริง แสดงความคิดเห็นหรือออกเสียงเกี่ยวแก่การร่างรัฐธรรมนูญ
ฉบับชั่วคราว เกี่ยวกับกร่างมีเหตุผลประกอบตอนสุดท้ายว่า จึงควร
ให้เอกสิทธิ์เช่นเดียวกับสมาชิกสภาผู้แทน นั้นหมายความว่าในบทน นอก
จากนั้นในมาตรา ๓ ของผู้ร่างเดิมมีอยู่ว่า ในมาตราวรรค ๒ ของผู้ร่าง
เดิมว่า เอกสิทธิ์คุ้มครองถึงกรมการซึ่งสภาลงขันตลอดถึงผู้พิมพ์
ผู้พิมพ์รายงานการประชุมโดยคำสั่งของประธานสภา คุ้มครองไปถึง
บุคคลที่สภาเชิญมาชี้แจงแสดงเหตุผล นั้นแสดงว่าความประสงค์ของผู้
ร่างเดิมมีความประสงค์ท้าวความไปถึงมาตรา ๖๗ แห่งรัฐธรรมนูญ

(ขณะบีบหัวครว) นั่นด้วย แต่ถ้าวางว่ากรรมมาธิการแก้ไขมันให้คุ้ม
ครองเฉพาะมาตรา ๕๐ เท่านั้น ซึ่งมาตรา ๕๐ ให้เฉพาะคุ้มครอง
ถกเถียงกันที่ประชุมสภานี้ ไม่ได้ให้.....

ประธานรัฐสภา : ข้าพเจ้าฟังแล้ว ข้าพเจ้าได้ฟังท่านแล้ว ได้
ฟังท่านอภิปรายเต็มที่แล้ว ขอให้ท่านนั่งก่อน ไม่อย่างนั้นข้าพเจ้าไม่มี
โอกาสพูด ปัญหาข้อนี้คือมีสมาชิก นายฟอง สีทธิธรรม ขอแปรญัตติ
ไว้ให้กั้นถึงกรรมมาธิการและตลอดถึงผู้พิมพ์โฆษณาและหนังสือพิมพ์ด้วย
แล้วเขาก็ขอสงวนสิทธินั้นมาอภิปรายในที่ประชุมสภา ซึ่งท่านเองไม่ได้
เป็นผู้เสนอและข้อนี้เขาก็ได้อภิปรายกันกับกรรมมาธิการ ที่ประชุมลงมติว่า
ให้ยื่นไปตามร่างของกรรมมาธิการ เรื่องที่จะกั้นถึงกรรมมาธิการหรือผู้
โฆษณาหรือหนังสือพิมพ์นั้นเขื่อนั้นตกไป เพราะฉะนั้นไม่มีปัญหาอะไร
ข้าพเจ้าจะไม่ขอให้ประชุมวินิจฉัยเลย ที่นี้ในห้องหลักการที่ท่านยัง
สงสัยอยู่นั้น ความจริงเมื่ออภิปรายกันมานานพอแล้ว ท่านก็ยังสงสัยอยู่
ข้าพเจ้าว่าไม่มีปัญหาอะไร มันผิดกันโดยวิธีการต่างกันเท่านั้นที่กรรมมา-
ธิการทำมาข้าพเจ้าขอสมมุติว่าทำถูกแบบ เพราะหลักการเดิมที่รับไป
ก็เพื่อให้มีเอกสิทธิ์ เพื่อให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรขรมนูญมีเอกสิทธิ์ตลอด
ถึงกรรมมาธิการนั้น คนภายนอก และนักหนังสือพิมพ์ แต่ว่าการที่ขอ
หลักการมามาก กรรมมาธิการเห็นว่าควรจะให้แต่เท่านั้น เท่านั้นแล้ว
ที่ประชุมก็เห็นว่าควรจะให้แค่ไหนก็ได้แต่ไม่ไปในหลักการ หลักการที่
ให้เอกสิทธิ์นั้นข้าพเจ้าเข้าใจว่ามีสมาชิกผู้หนึ่งได้ทักข้าพเจ้า ๆ จึงได้ว่าทำไม
ถึงปล่อยให้เรื่องเช่นนี้เข้ามา มันไม่ถูกแบบ แต่ก่อนที่ข้าพเจ้าจะอภิปราย
ต่อไปนี้ ข้าพเจ้าขอแจ้งว่าลิตหรือตก และได้มีสมาชิกวงวิสภาผู้หนึ่งได้
ลุกขึ้นพูดแล้วคือท่านได้ชี้แจงว่าเขาได้ขอเอกสิทธิ์ ให้แก่สมาชิกสภาผู้
ราษฎรขรมนูญ ส่วนเรื่องขมยนั้นมันเขื่อนั้นปล่อยให้ว่ากันในชั้นกรรมมา-

กิจการ เราสู้กันอยู่แล้วแต่แรกว่าจะต้องไปเปลี่ยนแปลงแก้ไขกันในชั้น
กรรมมาธิการ เพราะเป็นส่วนปลีกย่อยทั้งกรรมมาธิการไปทั่วใหม่เขาก็ทำ
ให้ถูกต้อง แต่บอกว่าผิดหลักการ ถ้าเขาเขานอกหลักการชีวิตานนั้นเขา
ไม่ได้เอาออกนอกหลักการ เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าชี้ขาดว่าได้ผ่านมาแล้ว
ถูกต้องแล้ว ที่หมกมั่วระที่ ๒ ที่นท้อไปสรุป

หลวงอรรถพรพิศาล สมาชิกสภาผู้แทน (ตราด) : คือว่าอย่างนี้
ประธานรัฐสภา : ไม่ได้ ๆ

หลวงอรรถพรพิศาล สมาชิกสภาผู้แทน (ตราด) : ข้าพเจ้า
ขอแก้ไขในวรรคสุดท้าย ก็ท่านยังไม่ได้บอกว่าแก้ไขหรือไม่ เพราะ
มันเป็นสิทธิในการแก้ไขที่กรรมมาธิการไปเพิ่มเติมขึ้น

ประธานรัฐสภา : ขอแก้ไขไม่ได้

ประธานรัฐสภา : ไม่ใช่ เราพูดเพื่อหลักการ

หลวงอรรถพรพิศาล สมาชิกสภาผู้แทน (ตราด) : ก็หลักการ
ข้าพเจ้ายอมแพ้แล้ว

ประธานรัฐสภา : ถ้าอ่านยอมก่อนก็ได้

หลวงอรรถพรพิศาล สมาชิกสภาผู้แทน (ตราด) : ข้าพเจ้า
ขออภิปราย

ประธานรัฐสภา : เข้า อภิปราย

หลวงอรรถพรพิศาล (ตราด) : ในวรรคท้ายสุดที่ว่า เอกสิทธิ
ตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๕๑ ให้มีผลตั้งแต่วันเริ่มต้นดำเนินการของสภาว่าง
รัฐธรรมนูญ เอกสิทธิในร่างของกรรมมาธิการมาตรา ๕๕ นว และไม่ได้
ออกเอกสิทธิไว้แต่ประการใดเลย คือใช้คำว่าเอกสิทธิ์ตามที่ระบุไว้ใน
มาตรา ๕๑ ว่าไม่มีเอกสิทธิ์อะไรนอกจากเอกสิทธิ์ตามมาตรา ๕๐ นอก
จากนั้นใช้เอกสิทธิ์ที่ระบุไว้ตามมาตรา ๕๐ แห่งรัฐธรรมนูญนั้น มาตรา

๙๕ นว ไม่มีเอกสิทธิ์อะไรเลย มาตรา ๙๕ นว ไม่มี ท่านประธานควรว
ระเขียนว่าเอกสิทธิ์ตามระเบียบไว้ในมาตรา ๕๐ แห่งรัฐธรรมนูญให้มีผล
คงแต่เริ่มคำวินิจฉัยการของสภาร่างรัฐธรรมนูญจึงระถูก เพราะมาตรา
๙๕ นว ไม่มีเอกสิทธิ์อะไรเลย

ประธานรัฐสภา : เน้าเข้ามาตรา ๕๐ คุ่มครองอยู่แล้วเดิมว่าให้
นำบทบัญญัติ มาตรา ๕๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยสมัย
ชั่วคราว พทชคักราช ๒๕๔๐ มาใช้บังคับแก่สภาร่างรัฐธรรมนูญโดย
อนุโลม ก็มีชกเงินแล้วข้าพเจ้าไม่เห็นมีอะไรที่จะต้องแก้ ที่ว่ามาตรา
ตอนหลังที่ว่ามาครานักหมายความว่ามาตรา ๕๐ นั้นแหละ เพราะฉะนั้น
ข้าพเจ้าไม่เห็นว่าคุณจะไปอภิปรายอะไรได้ มาตรา ๓ ที่ระบุดังนี้ คำว่า
หมายความว่ามาตรา ๓ ก่อนนี้ ก็อยู่พรรคท้ายก็เข้าใจแล้วไม่เห็นมีใคร
ไม่เข้าใจขอโทษท่านคนเกี่ยวข้อง ไม่ไค้แต่บัญญัติก็อย่างเดียวกับท่านขอรับตาม
ร่างเดิมได้ข้าพเจ้าขอมให้ ก็กลับขอให้คงไว้คำมร่างเดิมได้

หลวงอรรถพรพิศาล สมาชิกสภาผู้แทน (ตราด) : กรรมการ
เพิ่มเติมมาข้าพเจ้าก็มีสิทธิ์ที่จะพูด เห็นด้วยสำหรับเอกสิทธิ์แต่ข้อความ
นั้นไม่เห็นด้วย มาตรา ๕๐ ให้เอกสิทธิ์ มาตรา ๙๕ นว ไม่ให้เอกสิทธิ์
อย่างใด คือให้ใช้เอกสิทธิ์ตามมาตรา ๕๐ โดยอนุโลม มาตรา ๙๕
ไม่มีเอกสิทธิ์คือสภาร่างรัฐธรรมนูญแต่จะให้ใช้เอกสิทธิ์ตามมาตรา ๕๐
เมื่อมาตรา ๕๐ มีเอกสิทธิ์แล้วทำไมมาตรา ๙๕ พรรคท้ายนี้ใช้เอกสิทธิ์
ตามระเบียบไว้คำมครานซึ่งมีอยู่ในมาตรา ๕๐ เท่านั้น ที่ทักทวงเพื่อให้
เกิดผลประโยชน์ ไม่ใช่ทำลาย

ประธานรัฐสภา : เชิญกรรมการชี้แจงสักคนย่อย
นายชน ระวีวรรณ กรรมการธิการ : ขอชี้แจงให้ผู้ศคคับ้านเข้าใจว่า
เอกสิทธิ์ตามวรรค ๒ นั้นคือหมายความว่าเอกสิทธิ์ตามมาตรา ๕๐ คือพรรค
ค้านให้นำมาตรา ๕๐ มาใช้บังคับโดยอนุโลม ไปรทอ้านมาตรา ๕๐ เมื่

อ่านแล้ว วรรค ๒ บอกละเมิดสิทธิตามมาตรการ ให้มีผลตั้งแต่วันที่ประกาศ
ร่างรัฐธรรมนูญ เกล็ดสิทธิตามมาตรการ ให้มีผลตั้งแต่วันที่ประกาศร่างรัฐ-
ธรรมนูญ มาตรา ๓๕ หมายความว่า มาตรา ๓ ไม่ใช่มาตรา ๕๐ หรือ
๕๕ เพราะว่ากฎหมายมีมาตรา ๑-๒-๓ เพราะฉะนั้นขอให้ท่านผู้กัก
ค้ำเข้าใจไว้ด้วย

ประธานรัฐสภา : ข้าพเจ้าเห็นว่าเขาได้ชวยถูกต้องแล้ว ผ่าน
ไปได้ทันเวลาห้ครบระเบียบวาระที่สองแล้ว พิจารณาสรุปถ้าผู้ใดเห็นว่า
แก้ถ้อยคำขัดแย้งกัน ในนี้ไม่มี ก็เข็นอันว่าถ้าไม่มีผู้ใดคิดไรถ้อยคำในนี้
แก้หลักการไม่ได้ไม่มีผู้ใดโต้แย้งตัวหนังสือก็เข็นว่าหมด สรุปเสร็จจะ
ระเบียบวาระแล้ว ข้าพเจ้าจะขอมติเป็นวาระที่ ๓ ผู้ใดเห็นว่าควรประกาศ
ใช้ร่างรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายได้แล้ว โปรดชูมือขึ้น

มีสมาชิกยกมือขึ้น ๘๕ คน

ประธานรัฐสภา : ผู้ใดไม่เห็นด้วยโปรดชูมือขึ้น

มีสมาชิกยกมือขึ้น ๕ คน

ประธานรัฐสภา : มีผู้เห็นว่าควรประกาศใช้เป็นกฎหมายได้แล้ว
๘๕ เสียง และมีผู้ไม่เห็นด้วย ๕ เสียง เข็นอันว่าอนุมัติให้ใช้เป็น
กฎหมายได้

ทันเวลาเที่ยงแล้ว ข้าพเจ้าอยากจะขอรักษาว่า จะว่ากันต่อไป
หรือว่า ๑๔.๐๐ น. มาว่ากันใหม่ เพราะระเบียบวาระยังไม่หมด

นายยกเสียง เหมะภุติ สมาชิกสภาผู้แทน (ระนอง) : ข้าพเจ้า
มีความเห็นว่าควรจะว่ากันต่อไปไม่ควรจะหยุดพัก

ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช สมาชิกสภาผู้แทน (พระนคร) : เวลา
ก็ใกล้การรับประทานอาหาร สมาชิกก็เห็นคเห็นชอบ ข้าพเจ้าเห็นว่าไปต่อ
กันก่อน ๑๔.๐๐ น.

ประธานรัฐสภา : คุณยกเสียง ๆ ว่าอย่างไร

นายยกเสียง เหมะภักดี สมาชิกสภาผู้แทน (ระนอง) : ข้าพเจ้า
ขอถอน

ประธานรัฐสภา : มีผู้เสนอให้เลื่อนการพิจารณาระเบียบวาระต่อไป
ไปในเวลา ๑๘.๐๐ น. วันนั้น ถ้าไม่มีผู้ใดมีความเห็นเช่นอย่างอื่น ข้าพเจ้า
ถือว่าที่ประชุมอนุมัติหยุดพักชั่วคราว แล้ว ๑๘.๐๐ น. ประชุมใหม่วัน

หยุดพัก ๑๒.๐๐ นาฬิกา

เริ่มประชุมใหม่เวลา ๑๔.๑๐ นาฬิกา

ประธานรัฐสภา : พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร
ไทยคณะรัฐมนตรีชั่วคราวแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๑๑ ของนาย
พอง สิทธิธรรม เสนอ

นายพอง สิทธิธรรม สมาชิกสภาผู้แทน (อบตราชนัน) :

ก่อนที่จะให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติของข้าพเจ้าต่อไปนี้อาจจะกราบ
เรียนต่อท่านประธานว่า ญัตติของท่านสมาชิกผู้หนึ่ง คือของ คุณฉัตร ชัยบุตร
ที่ว่าการตีความในรัฐธรรมนูญนั้น กระผมมีความเห็นเช่นส่วนที่ว่าควร
จะพิจารณากันไปคือหมายความว่ารวมพิจารณากันไปผลอยาก จะ กราบ—
เรียนอย่างนี้ คือญัตติของคุณฉัตรนั้นขอให้ตีความในรัฐธรรมนูญว่า
เอกสิทธิ์ในรัฐธรรมนูญนั้นจะใช้ได้สำหรับสภาร่างรัฐ ชรรม ญูญ หรือไม่
ให้สภาตีความ ทั้งนี้ถ้าสภานัดความและเอกสิทธิ์นั้นครบไปยังสภาร่าง
รัฐธรรมนูญแล้วญัตติของกระผมส่วนหนึ่งที่ว่าด้วยเอกสิทธิ์ก็ไม่จำเป็นต้อง
พูด ถ้าหากว่าสภานัดความและเอกสิทธิ์นั้นไม่ครบไปยังสมาชิกสภาร่าง
รัฐธรรมนูญแล้วญัตติของกระผมในส่วนที่ว่าด้วย เอก สิทธิก็จะยังคงไว้
การพิจารณาก่อน กระผมเข้าใจอย่างนี้แต่ไม่ทราบว่าท่านประธานและ
เจ้าของร่างจะว่าอย่างไร

ประธานรัฐสภา : ตามที่ข้าพเจ้าได้ปรึกษากันเห็นว่าร่างรัฐ-
ธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมที่ท่านสมาชิกเสนอขึ้นอย่างหนึ่งแล้วก็ญัตติข้อความ
นั้นพดลงเรื่องข้อความอีกอย่างหนึ่ง จะพิจารณารวมกันไปไม่ได้เว้นไว้แต่
ว่าท่านจะขอเปลี่ยนระเบียบวาระให้เอาญัตติเรื่องข้อความในรัฐธรรมนูญ
ว่าก่อนก็ขอลา ถ้าไม่ขอก็ต้องพิจารณาคากระบิยวาระ

นายฟอง สิทธิธรรม สมาชิกสภาผู้แทน (อุบลราชธานี) : ขอ
ประธานกราบเรียนว่าที่กระผมกราบเรียนเมื่อครั้งก็หมายความว่าประ-
หัยกัเวลา คือหมายความว่าญัตติของคุณถึกอาจรวมพิจารณาไปด้วยกัน
ได้ ยกตัวอย่างมาตรา ๖๗ ว่าด้วยกักรังกรรมาธิการหรือมาตรา ๕๗
ว่าด้วยสมาชิกร่างรัฐธรรมนูญนั้นจะถูกฟ้องไม่ได้ เช่นนี้เป็นเอกสิทธิ์อัน
หนึ่ง เอกสิทธิ์เช่นนี้กระผมเสนอให้สมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญไว้ย
แต่ของญัตติว่าไม่จำเป็นต้องเสนอ เพราะเหตุว่าสมาชิกสภาร่างรัฐ-
ธรรมนูญมีภาวะเสมือนหนึ่งกรรมาธิการของสภานี้ ถ้าหากว่าสภาว
ยความเห็นของคุณถึกว่าเอกสิทธิ์ต่าง ๆ ครอบคลุมไปถึง ของกระผมก็
ไม่จำเป็นต้องพูด แต่ถึกข้อความไม่ถึงผมก็ต้องพูด ถึกถึงหรือไม่ถึงสมาชิก
แต่ละท่านในการยื่นขึ้นค้านหรือพูดอาจพูดรวมกันไปกระผมเข้าใจอย่าง
นี้ แต่ถ้าท่านประธานเห็นว่ากระผมเข้าใจผิดกระผมก็ยอม

ประธานรัฐสภา : มิใช่ คือ เมื่อเขานเรากัผ่านไประเบียบหนึ่ง
แล้ว วัตถุประสงค์ต่างกัน ญัตติที่ขอข้อความในรัฐธรรมนูญนอย่าง
หนึ่ง กัขอให้ผ่านรัฐธรรมนูญออกไป แม้ว่ามันอาจ โยงหรือคาย
เกี่ยวกันอย่างไรก็ตามว่า ข้าพเจ้าก็เห็นใจ แต่ถึกท่านประสงค์จะให้
ความก่อนก็ไว้ ถึกท่านยอม แต่ท่านตั้งขอเสนอญัตติขอเปลี่ยนระเบียบ
วาระ

นายถิต ชัยบุตร สมาชิกสภาผู้แทน (ชัยภูมิ) : ข้าพเจ้าขอ
เสนอเปลี่ยนระเบียบวาระ ให้ยกเอาระเบียบวาระของข้าพเจ้าขึ้นพิจารณา
ก่อน

ประธานรัฐสภา : ทั้งเขียนมาเป็นลายลักษณ์อักษร มีผู้
ร้องหรือไม่ว่าขอเปลี่ยนระเบียบวาระ

นายช่ออิน คำพล และ หลวงอรรดพรพิศาล ร้อยรอง

นายฟอง สิทธิธรรม สมาชิกสภาผู้แทน (อุบลราชธานี) :
กระผมรู้สึกว่าจะต้องขี้ใจหายเพื่อนสมาชิกที่ ร้องว่า ราษฎรขัญญติ
ของกระผม คือตามความเห็นของกระผมและของสมาชิกผู้เสนอร่างพระ
ราชขัญญติแก้ไขรัฐธรรมนูญ คือคุณหลวงองค์ ๑ ที่ได้กล่าวเมื่อเช้านี้
ความจริงนิติคดีของคุณถิต ๑ นั้น ไม่จำเป็นจะต้องตีความ เพราะเหตุใดที่
กระผมกล่าวเช่นนั้น กระผมอยากจะทำกรรณการความถอยหลัง.....

ประธานรัฐสภา : นี่เขาขอเปลี่ยนระเบียบวาระแล้ว

นายฟอง สิทธิธรรม สมาชิกสภาผู้แทน (อุบลราชธานี) :
กระผมขอเสนอให้พิจารณาไปตามระเบียบวาระ ท่านผู้ใดเห็นด้วยโปรด
ร้อยรอง

มีสมาชิก ร้อยรอง

ประธานรัฐสภา : ข้าพเจ้าขออภิปรายที่ประชุม ท่านผู้ใดเห็นว่า
ควรเปลี่ยนระเบียบวาระโดยยกเอาญัตติขึ้นพิจารณา ก่อน โปรดชูมือขึ้น

มีสมาชิกยกมือ ๒๐ คน

ประธานรัฐสภา : ผู้ใดไม่เห็นด้วย โปรดชูมือขึ้น

มีสมาชิกยกมือ ๑๖ คน

ประธานรัฐสภา : เป็นอันเปลี่ยนระเบียบวาระ

นายถัด ชัยบุตร สมาชิกสภาผู้แทน (ชัยภูมิ) : การที่ข้าพเจ้า
ได้เสนอขอให้รัฐสภาในรัฐธรรมนูญนั้นที่โดยที่เห็นว่า มาตรา
๖๗ แห่งรัฐธรรมนูญนั้นข้อความเคลือบคลุมอยู่ อาจที่ความไปได้ ๒
นัย คือ

นัย ๑ นั้น สมาชิกสภาผู้แทนของรัฐธรรมนูญไม่มีเอกสิทธิ์เลย ส่วน
อีกนัยหนึ่งนั้นสมาชิกสภาผู้แทนของรัฐธรรมนูญมีเอกสิทธิ์ในเรื่องรัฐธรรมนูญ
ครอบคลุมถึงหรือไม่ นั้น เมื่อท่านสมาชิกที่มิได้ยกมือไปฟังการประ
ชุมวันที่ ๓๑ จะเห็นได้ว่า มันทักทิสครได้โต้เถียงกันเป็น ๒ ฝ่าย
ล้วนแต่เป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญทางกฎหมายทั้งนั้น เคยเห็นกรรมการ
ศาลฎีกา เพียงท่านประกอบยมีสมาชิกที่รับรองข้อความนอกถึง ๒๘
คน ก็พอจะฟังได้ว่ารัฐธรรมนูญมีความเคลือบคลุมจริง ก่อนที่จะได้
พิจารณาข้อความนั้นข้าพเจ้าใคร่จะขอกราบเรียนว่าหน้าจะแยกประเด็น
ออกพิจารณาเป็น ๔ อย่าง คือ ประเด็นที่หนึ่งมีความเคลือบคลุมจริงหรือไม่
ไม่ ต่อจากนั้นก็จะได้พิจารณาว่ามีความจำเป็นหรือไม่ที่จะต้องตีความ
นั้นเมื่อต้องตีความแล้วเมื่อรัฐสภาตีความแล้วจะมีผลอย่างไรและประการ
สุดท้ายเราจะควรตีความว่าอย่างไร สำหรับประเด็นที่สองที่ข้าพเจ้าได้
กราบเรียนมาแล้ว

สำหรับประเด็นที่ ๒ ข้าพเจ้าเห็นว่ามีความจำเป็นที่จะต้องตีความ
เพราะเหตุว่าเรามีรัฐธรรมนูญเราต้องรู้ว่ารัฐธรรมนูญนั้นมีความหมาย
อย่างไรโดยชัดแจ้ง เรามีสิทธิคามรัฐธรรมนูญนั้นอย่างไร ถ้าเราไม่มี
ความหมายของรัฐธรรมนูญก็ไม่สามารถที่จะปฏิบัติคามรัฐธรรมนูญ
ได้ ในเรื่องที่จะต้องปฏิบัติคามรัฐธรรมนูญโดยละเอียดประชาชนและ
องค์การของรัฐบาลทั่ว ๆ ไป เจ้าหน้าที่ทั่ว ๆ ไปก็เกิดความข้องใจขึ้น
เช่นอย่างผู้มีส่วนได้เสียก็ไม่ทราบว่าคุณมีสิทธิอย่างไร ปฏิบัติอย่างไรถึง

จะถูก ถ้าหากว่าสมาชิกสภาว่ารัฐธรรมนูญได้ละเมิดสิทธิของท่านแล้ว
 คนจะมีสิทธิฟ้องร้องหรือไม่ก็เมื่อก่อน ทนทางท่าน สมาชิกสภาว่ารัฐ
 ธรรมนูญก็ไม่แน่ใจว่าคนมีเอกสิทธิ์หรือไม่ บางท่านอาจคิดว่าคนมีเอก
 สิทธิได้สิทธิไปขอร้องออกความคิดเห็นเห็นเป็นการล่วงเกินต่อสิทธิของผู้อื่น
 ซึ่งอาจมีความผิดก็ได้ บางท่านจะถือว่าคนไม่มีเอกสิทธิ์ก็ไม่สามารถออก
 ความคิดเห็นเห็นจนเต็มที่ได้ การว่ารัฐธรรมนูญนั้นถ้าหากว่าไม่ได้
 ออกความคิดเห็นโดยอิสระเสรีแล้วมีกฎหมายควบคุมอยู่แล้ว มติ
 ต่าง ๆ ที่ให้พิจารณาก็น่าคงแต่กันจนกระทั่งวันออกกฎหมายจนกระทั่ง
 วันแก้ไขรัฐธรรมนูญ ข้าพเจ้าเห็นว่าไม่เป็นการสมบูรณ เพราะว
 ภาจะมีความผิด หนึ่งในการเจ้าหน้าที่ที่รักษากฎหมายทั่ว ๆ ไปก็ไม่ได้
 อาจทราบดีว่าเมื่อมีผู้ฟ้องร้อง คนจะรับฟ้องหรือไม่ เพราะไม่ทราบว่า
 เอกสิทธิ์หรือไม่ ถ้าหากว่ามีผู้ฟ้องร้องขึ้นมาจะออกหมายจับกุมคนซึ่ง
 ใดหรือไม่ เหล่านี้ล้วนแต่เป็นข้อยุ่งยากในการปฏิบัติกัน เมื่อที่
 พิจารณาถึงว่าถ้าไม่มีความในข้อยุ่งยากแล้ว ปัญหาข้อใดก็มีว่าเมื่อ
 รัฐสภาตนความแล้วจะมีผลอย่างไรหรือไม่ ข้าพเจ้าขอกราบเรียนว่า
 ในเรื่องการตีความในกฎหมายนั้นพอจะแยกออกได้เป็น ๒ อย่าง ประการ
 แรกในเรื่องกฎหมายทั่วไป ในเรื่องกฎหมายทั่วไป ผู้ที่จะตีความให้มี
 ผลได้นั้นก็คือศาล จะเห็นได้จากรัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ว่าการพิจารณา
 พิจารณาบรรดาคัน ให้เป็นอำนาจของศาล โดยเฉพาะรัฐสภาที่มี
 อำนาจตีความไม่ หรือในรัฐธรรมนูญไม่มีบัญญัติไว้ว่าให้สภาผู้แทน
 หรือรัฐสภาตีความในกฎหมายอย่างนั้น จึงอยู่ไม่มีกฎหมายห้ามใคร ๆ
 ใดก็ได้ ข้าพเจ้าก็สามารถจะตีความได้ แต่ไม่มีผลบังคับไว้ ส่วนรัฐ
 ธรรมนูญนั้นกฎหมายรัฐธรรมนูญมาตรา ๙๕ บัญญัติไว้ว่าให้รัฐสภา
 ลงไว้ซึ่งเอกสิทธิ์โดยเด็ดขาดที่จะตีความรัฐธรรมนูญ เพราะฉะนั้นจะ

เห็นว่ารัฐสภา^{๕๕}สถาน^{๕๖}ความแล้ว^{๕๗}ยอม^{๕๘}ผล^{๕๙}ให้ศาล^{๖๐}ตั้ง^{๖๑}ตาม^{๖๒}ความ^{๖๓}หมาย^{๖๔}ที่^{๖๕}รัฐ^{๖๖}
 สถาน^{๖๗}ความ^{๖๘}ไป^{๖๙} ทน^{๗๐}เมื่อ^{๗๑}เช่น^{๗๒}คัง^{๗๓}กัม^{๗๔}ต่อ^{๗๕}ไป^{๗๖}ว่า^{๗๗}ความ^{๗๘}หมาย^{๗๙}ของ^{๘๐}มาตรา^{๘๑} ๖๗
 แห่ง^{๘๒}รัฐ^{๘๓}ธรรมนูญ^{๘๔}นั้น^{๘๕}จะ^{๘๖}กิน^{๘๗}ความ^{๘๘}ไป^{๘๙}ถึง^{๙๐}สมาชิก^{๙๑}สภา^{๙๒}ร่าง^{๙๓}รัฐ^{๙๔}ธรรมนูญ^{๙๕}หรือ^{๙๖}ไม่^{๙๗}
 ข้า^{๙๘}พเจ้า^{๙๙}ใคร^{๑๐๐}จะ^{๑๐๑}ขอ^{๑๐๒}กราบ^{๑๐๓}เรียน^{๑๐๔}ว่า^{๑๐๕}มาตรา^{๑๐๖} ๖๗ แห่ง^{๑๐๗}รัฐ^{๑๐๘}ธรรมนูญ^{๑๐๙}ให้^{๑๑๐}เอก^{๑๑๑}สิทธิ^{๑๑๒}
 กิน^{๑๑๓}ความ^{๑๑๔}ถึง^{๑๑๕}คณะ^{๑๑๖}กรรมา^{๑๑๗}ธิการ^{๑๑๘}สาม^{๑๑๙}ัญ^{๑๒๐}และ^{๑๒๑}วิสาม^{๑๒๒}ัญ^{๑๒๓}หรือ^{๑๒๔}บุคคล^{๑๒๕}ใด^{๑๒๖}ซึ่ง^{๑๒๗}สภา^{๑๒๘}เรียก^{๑๒๙}
 เข้า^{๑๓๐}มา^{๑๓๑}ชี้^{๑๓๒}แจง^{๑๓๓}แสดง^{๑๓๔}ความ^{๑๓๕}เห็น^{๑๓๖}อัน^{๑๓๗}เป็น^{๑๓๘}กิจ^{๑๓๙}การ^{๑๔๐}และ^{๑๔๑}หน้า^{๑๔๒}ที่^{๑๔๓}ของ^{๑๔๔}สภา^{๑๔๕} ความ^{๑๔๖}
 หมาย^{๑๔๗}ของ^{๑๔๘}มาตรา^{๑๔๙}นั้น^{๑๕๐}พอ^{๑๕๑}จะ^{๑๕๒}ตี^{๑๕๓}ความ^{๑๕๔}ไว้^{๑๕๕}ว่า^{๑๕๖}กรรมา^{๑๕๗}ธิการ^{๑๕๘}สาม^{๑๕๙}ัญ^{๑๖๐}และ^{๑๖๑}วิสาม^{๑๖๒}ัญ^{๑๖๓}นั้น^{๑๖๔}
 คือ^{๑๖๕}คณะ^{๑๖๖}บุคคล^{๑๖๗}หนึ่ง^{๑๖๘}ซึ่ง^{๑๖๙}สภา^{๑๗๐}คง^{๑๗๑}ให้^{๑๗๒}มา^{๑๗๓}ทำ^{๑๗๔}เนน^{๑๗๕}กิจ^{๑๗๖}การ^{๑๗๗}ของ^{๑๗๘}สภา^{๑๗๙} ทน^{๑๘๐}สมา^{๑๘๑}ชิก^{๑๘๒}สภา^{๑๘๓}
 ร่าง^{๑๘๔}รัฐ^{๑๘๕}ธรรมนูญ^{๑๘๖}ข้า^{๑๘๗}พเจ้า^{๑๘๘}ก็^{๑๘๙}เห็น^{๑๙๐}ว่า^{๑๙๑}เป็น^{๑๙๒} คณะ^{๑๙๓}บุคคล^{๑๙๔}หนึ่ง^{๑๙๕} ซึ่ง^{๑๙๖}สภา^{๑๙๗}ได้^{๑๙๘}เลือก^{๑๙๙}ตั้ง^{๒๐๐}
 ให้^{๒๐๑}มา^{๒๐๒}ทำ^{๒๐๓}เนน^{๒๐๔}กิจ^{๒๐๕}การ^{๒๐๖}ของ^{๒๐๗}สภา^{๒๐๘}ก็^{๒๐๙}ยอม^{๒๑๐}จะ^{๒๑๑}มี^{๒๑๒}ความ^{๒๑๓}หมาย^{๒๑๔}เหมือน^{๒๑๕}กัน^{๒๑๖} อีก^{๒๑๗}ประการ^{๒๑๘}
 หนึ่ง^{๒๑๙}คำ^{๒๒๐}ว่า^{๒๒๑}เอก^{๒๒๒}สิทธิ^{๒๒๓}ชน^{๒๒๔}ที่^{๒๒๕}ให้^{๒๒๖}แก่^{๒๒๗}บุคคล^{๒๒๘}นั้น^{๒๒๙} ถ้า^{๒๓๐}พ^{๒๓๑}ความ^{๒๓๒}หลัก^{๒๓๓}ทั่ว^{๒๓๔}ไป^{๒๓๕}แล้ว^{๒๓๖}ดิ^{๒๓๗}อ^{๒๓๘}ว่า^{๒๓๙}เป็น^{๒๔๐}
 ของ^{๒๔๑}สำคัญ^{๒๔๒} การ^{๒๔๓}ที่^{๒๔๔}จะ^{๒๔๕}ให้^{๒๔๖}สิทธิ^{๒๔๗}กับ^{๒๔๘}บุคคล^{๒๔๙}ใด^{๒๕๐}จะ^{๒๕๑}ต้อง^{๒๕๒}ตี^{๒๕๓}ความ^{๒๕๔}กฎหมาย^{๒๕๕}ที่^{๒๕๖}เขียน^{๒๕๗}ไว้^{๒๕๘}นั้น^{๒๕๙}
 โดย^{๒๖๐}เคร่ง^{๒๖๑}ครัด^{๒๖๒} แต่^{๒๖๓}รัฐ^{๒๖๔}ธรรมนูญ^{๒๖๕}มาตรา^{๒๖๖} ๖๗ นั้น^{๒๖๗}ได้^{๒๖๘}กำหนด^{๒๖๙}ไว้^{๒๗๐}ว่า^{๒๗๑}เป็น^{๒๗๒}คณะ^{๒๗๓}
 บุคคล^{๒๗๔}ใด^{๒๗๕}คณะ^{๒๗๖}บุคคล^{๒๗๗}หนึ่ง^{๒๗๘} โดย^{๒๗๙}ฉะ^{๒๘๐}เพาะ^{๒๘๑} เป็น^{๒๘๒}การ^{๒๘๓}กำหนด^{๒๘๔}ว่าเป็น^{๒๘๕}กรรมา^{๒๘๖}ธิการ^{๒๘๗}
 ซึ่ง^{๒๘๘}สภา^{๒๘๙}เลือก^{๒๙๐}ตั้ง^{๒๙๑}ไป^{๒๙๒}ทำ^{๒๙๓}เนน^{๒๙๔}กิจ^{๒๙๕}การ^{๒๙๖}ของ^{๒๙๗}สภา^{๒๙๘} แต่^{๒๙๙}จะ^{๓๐๐}กำหนด^{๓๐๑}เป็น^{๓๐๒}คณะ^{๓๐๓}บุคคล^{๓๐๔}
 ใด^{๓๐๕}คณะ^{๓๐๖}บุคคล^{๓๐๗}หนึ่ง^{๓๐๘}โดย^{๓๐๙}ฉะ^{๓๑๐}เพาะ^{๓๑๑}ไม่^{๓๑๒}ได้^{๓๑๓} การ^{๓๑๔}ตี^{๓๑๕}ความ^{๓๑๖} ข้า^{๓๑๗}พเจ้า^{๓๑๘}ว่า^{๓๑๙}ถึง^{๓๒๐}สภา^{๓๒๑}ร่าง^{๓๒๒}
 รัฐ^{๓๒๓}ธรรมนูญ^{๓๒๔}นั้น^{๓๒๕}ด้วย^{๓๒๖} แต่^{๓๒๗}มี^{๓๒๘}สมา^{๓๒๙}ชิก^{๓๓๐}ที่^{๓๓๑}วาง^{๓๓๒}ความ^{๓๓๓}มุ่ง^{๓๓๔}หมาย^{๓๓๕}ของ^{๓๓๖}รัฐ^{๓๓๗}ธรรมนูญ^{๓๓๘}แล้ว^{๓๓๙}
 ทน^{๓๔๐}เมื่อ^{๓๔๑}พิจารณา^{๓๔๒}ถึง^{๓๔๓}ความ^{๓๔๔}มุ่ง^{๓๔๕}หมาย^{๓๔๖}ของ^{๓๔๗}รัฐ^{๓๔๘}ธรรมนูญ^{๓๔๙}แล้ว^{๓๕๐} ก็^{๓๕๑}จะ^{๓๕๒}เห็น^{๓๕๓}
 ได้^{๓๕๔}เด่น^{๓๕๕}ชัด^{๓๕๖}อยู่^{๓๕๗}แล้ว^{๓๕๘}ว่า^{๓๕๙}รัฐ^{๓๖๐}ธรรมนูญ^{๓๖๑}มี^{๓๖๒}ความ^{๓๖๓}มุ่ง^{๓๖๔}หมาย^{๓๖๕}ที่จะ^{๓๖๖}ให้^{๓๖๗}กิน^{๓๖๘}ความ^{๓๖๙}ถึง^{๓๗๐}สมา^{๓๗๑}
 ชิก^{๓๗๒}สภา^{๓๗๓}ร่าง^{๓๗๔}รัฐ^{๓๗๕}ธรรมนูญ^{๓๗๖}ด้วย^{๓๗๗} ก็^{๓๗๘}เพราะ^{๓๗๙}เหตุ^{๓๘๐}ว่า^{๓๘๑}เมื่อ^{๓๘๒}สภา^{๓๘๓}ได้^{๓๘๔}เลือก^{๓๘๕}ตั้ง^{๓๘๖}บุคคล^{๓๘๗}ใด^{๓๘๘}
 ไป^{๓๘๙}แล้ว^{๓๙๐}ให้^{๓๙๑}เป็น^{๓๙๒}กรรมา^{๓๙๓}ธิการ^{๓๙๔}เล็ก^{๓๙๕}นั้น^{๓๙๖}อ^{๓๙๗}ย^{๓๙๘}เพียง^{๓๙๙}พระ^{๔๐๐}ราช^{๔๐๑}บัญญัติ^{๔๐๒}คือ^{๔๐๓}อย่าง^{๔๐๔}ใด^{๔๐๕}อย่าง^{๔๐๖}หนึ่ง^{๔๐๗}
 หรือ^{๔๐๘}เป็น^{๔๐๙}กรรมา^{๔๑๐}ธิการ^{๔๑๑} พิ^{๔๑๒}จาร^{๔๑๓}ณา^{๔๑๔}ข้อ^{๔๑๕}ความ^{๔๑๖} อย่าง^{๔๑๗}ใด^{๔๑๘}อย่าง^{๔๑๙}หนึ่ง^{๔๒๐}เพียง^{๔๒๑}เล็ก^{๔๒๒}นั้น^{๔๒๓}อ^{๔๒๔}
 ย^{๔๒๕} รัฐ^{๔๒๖}ธรรมนูญ^{๔๒๗}ก็^{๔๒๘}ยัง^{๔๒๙}ได้^{๔๓๐}ให้^{๔๓๑}เอก^{๔๓๒}สิทธิ^{๔๓๓}แก่^{๔๓๔}สมา^{๔๓๕}ชิก^{๔๓๖}สภา^{๔๓๗}ร่าง^{๔๓๘}รัฐ^{๔๓๙}ธรรมนูญ^{๔๔๐}ซึ่ง^{๔๔๑}ควร^{๔๔๒}จะ^{๔๔๓}
 มี^{๔๔๔}เอก^{๔๔๕}สิทธิ^{๔๔๖}นั้น^{๔๔๗}ๆ^{๔๔๘} แต่^{๔๔๙}เรา^{๔๕๐}ไม่^{๔๕๑}ให้^{๔๕๒}เอก^{๔๕๓}สิทธิ^{๔๕๔}ของ^{๔๕๕}อย่าง^{๔๕๖}นี้^{๔๕๗} ข้า^{๔๕๘}พเจ้า^{๔๕๙}ดิ^{๔๖๐}อ^{๔๖๑}ว่า^{๔๖๒}ไม่^{๔๖๓}เป็น^{๔๖๔}ไป

ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญนั้น แต่ส่วนสภานี้จะมีความเห็นอย่างไร
ก็ขอได้โปรดพิจารณา การที่ข้าพเจ้าเสนอเข้ามานั้นก็เพื่อคุ้มครองสิทธิ
ของสมาชิกสภาว่างรัฐธรรมนูญนั่นเอง และในเรื่องการที่ความขอได้
โปรดเห็นใจว่า ข้าพเจ้ามิได้มีเจตนาที่จะให้ร้ายแก่สมาชิกสภาว่าง
รัฐธรรมนูญ ข้าพเจ้าต้องการคุ้มครองสมาชิก และในเรื่องนั้นก็
เป็นประวัติศาสตร์ต่อไปว่าสภานี้ได้ให้ความเห็นชอบแก่รัฐธรรมนูญ
เพียงใด

นายเสวี อิศรางกูร ณ อยุธยา สมาชิกสภาผู้แทน (บุรีรัมย์) :
การที่ความตามมาความจริงควรจะได้ปรึกษากันตั้งแต่เมื่อเช้า แต่
บัดนี้ก็ได้ปรึกษาตอนบ่าย เมื่อเช้าเราได้ปรึกษาในการให้เอกสิทธิ์แก่
สมาชิกสภาว่างรัฐธรรมนูญไปแล้ว และให้คุ้มครองไปตั้งแต่ต้นที่สภา
ว่างรัฐธรรมนูญปฏิบัติหน้าที่เป็นต้นมา ครั้นมาตอนบ่ายจะให้ที่ความ
ของสมาชิกสภาว่างรัฐธรรมนูญนั้นก็เหมือนกันนั่นเอง มีเอกสิทธิ์ว่าง
รัฐธรรมนูญแต่กันมา และข้าพเจ้าเห็นว่าไม่จำเป็นจะต้องทำการที่
ความเพื่อประโยชน์กันได้ผลเท่ากัน เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าขอให้ประชุม
ผ่านการที่ความนี้ไป ใครเห็นด้วยโปรดรับรอง

มีสมาชิกบริวาร

ประธานรัฐสภา : ความประสงค์ของท่านให้ผ่านไป ข้าพเจ้า
ได้ถามไปยัง کمیวิสภาข้อ ๓๐ น. มีว่า ขอให้ยกเรื่องอนชนปรึกษา
ท่านหมายความว่าเช่นนั้นหรือ

นายเสวี อิศรางกูร ณ อยุธยา สมาชิกสภาผู้แทน (บุรีรัมย์) :
หมายความว่าท่านประธานว่าเมื่อกัน

ประธานรัฐสภา : เขามิได้ให้ยกเรื่องอนชนปรึกษา

นายถิต ชัยบุตร สมาชิกสภาผู้แทน (ชัยภูมิ) : ข้าพเจ้าเห็นว่าประเด็นที่พิจารณาเมื่อเช้าเป็นประเด็นอย่างหนึ่ง ที่บัญญัติห้ามว่า รัฐธรรมนูญเคลือบคลุมหรือไม่เคลือบคลุม ควรจะศึกษาโดยังไร ไม่เกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญเมื่อเช้า เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าขอให้พิจารณาต่อไป

ประธานรัฐสภา : มีผู้โต้แย้ง เราจะต้องศึกษาข้อเสียก่อน ที่ขอให้ยกเรื่องอนชขึ้นปรึกษา ถ้าว่าญัตตินตกลงอย่างใดอย่างหนึ่ง ถึงจะปรึกษาเรื่องอื่น.....

นายบุญคุ้ม จันทรสวัสดิ์ สมาชิกสภาผู้แทน (อุดรธานี) : ญัตติของคุณเสรีฯ เป็นญัตติที่ต่ำกว่าสถานลงมติตามคุณเสรีก็มีผลทำให้ญัตติของคุณถิตฯ ตกไป เพราะฉะนั้นผมเห็นว่าก่อนที่ท่านประธานจะให้ลงมติควรจะให้ทุกคนแน่นอนเสียก่อนว่า ควรฟังเหตุผลทั้งสองให้แน่นอนเสียก่อน

นายฟอง สิทธิธรรม สมาชิกสภาผู้แทน (อุบลราชธานี) : กระทบต้องขอกราบเรียนท่านประธานด้วยความเคารพอย่างจริงจังว่า ประเด็นที่สถานฯ เสนอไว้มีอยู่ ๒ ข้อ คือ ข้อ ๑. กระทบมติขัณฑ์กับคุณถิตฯ ว่า จะเปลี่ยนระเบียบวาระไม่ได้ แล้วคุณถิตฯ จะเปลี่ยนระเบียบวาระไม่ได้ แล้วคุณถิตฯ ไม่ได้เขียนเป็นหนังสือ.....

ประธานรัฐสภา : ไม่ใช่ ที่ท่านว่าข้าพเจ้ารู้แล้ว ที่มาข้อขัณฑ์กับข้อ ๒๘ ก. คำขอเปลี่ยนระเบียบวาระไม่ที่ยังเสนอล่วงหน้าหรือเป็นลายลักษณ์อักษร แต่ต้องมีสมาชิกรับรองอย่างน้อยหนึ่งคน เขาทำถูกต้องแล้ว ในเวลาที่เขาเสนอญัตติมันถูกต้องตามข้อ ๓๑ ทว่า เมื่อที่ประชุมกำลังประชุมปรึกษานิติบัญญัติโดยผู้ สมาชิกเสนอญัตติซ้อนได้แก่

เพราะข้อกล่าว คือไปเขาเสนอถูกต้องแล้ว เพราะฉะนั้นข้าพเจ้า
ขอให้ที่ประชุมพิจารณาว่าจะยกเรื่องขึ้นขานปรึกษาหรือไม่

นายฟอง สิทธิธรรม สมาชิกสภาผู้แทน (อุบลราชธานี) : ถ้า
ไม่อย่างนั้นจะเข้าใจว่ากระผมต้องไป ความจริงเป็นเช่นนั้น ผมก็ยอม
ท่านประธานให้เขียนเป็นหนังสือผมก็ตามหลังท่าน แต่ผมจะกราบเรียนว่า
ที่หยิบเรื่องขึ้นขานพิจารณานี้ กระผมรู้สึกว่าจะเป็นการข้ามความเห็น
ของท่านสมาชิกมากไปสักหน่อย คือมีการโต้เถียงกันระหว่างผมกับ
คุณถิธา

ประธานรัฐสภา : สมาชิกก็รู้ดีแล้วว่า คือว่าในนี้จะยกเรื่อง
ขึ้นปรึกษาหรือไม่ ถ้าคนไหนคิดใจที่ว่าเรื่องไป ที่เขาไม่คิดใจก็ไม่คิดใจ
ที่ท่านว่านั่นจริง ข้าพเจ้าพลั้งไปจริง แต่เมื่อคุณช้อยังคับเห็นถูกต้อง ที่
เสนอให้เปลี่ยนระเบียบวาระเห็นถูกต้องแล้วและไม่จำเป็น ต้องเขียนเป็น
อันนั้นขอไทย ที่นมช้อยังคับใหม่ เราต้องเอาช้อยังคับใหม่ ข้าพเจ้า
ต้องถือความถูกต้อง แต่ว่าได้เสนอต่อที่ประชุมนี้ โดยไม่ต้องเขียนเป็น
ลายลักษณ์อักษร และได้ยกข้อบังคับช้อยังคับแล้ว เพราะฉะนั้นขอให้ที่
ประชุมวินิจฉัยว่าจะมีประวัติไม่เรื่อง เพราะฉะนั้นขอให้ที่ประชุม
วินิจฉัยว่าจะยกเรื่องขึ้นปรึกษาหรือไม่

ประธานรัฐสภา : ผู้ใดเห็นว่าควรยกเรื่องขึ้นขานพิจารณา
โปรดยกมือขึ้น

มีสมาชิกยกมือ ๖๐ นาย

ประธานรัฐสภา ผู้ใดไม่เห็นด้วย โปรดยกมือขึ้น

มีสมาชิกยกมือ ๑๔ นาย

ประธานรัฐสภา : มีผู้เห็นด้วย ๖๐ เสียง ผู้ไม่เห็นด้วย ๑๘ เสียง
ตามข้อบังคับวุฒิสภาข้อ ๓๓ ว่า ในกรณีเช่นนี้ให้ถือว่าวุฒิสภาเห็นเป็นอัน
ตกไป

หลวงอรรถพรพิศาล สมาชิกสภาผู้แทน (ตราด) : ข้อบังคับ
ข้อ ๓๑ บอกว่าผู้ใดอภิปรายแล้วจะเสนอตามข้อ ๓๒ ข้อ ๓. มิได้ เพราะ
ฉะนั้นผู้ใดเสนอลงอภิปรายก่อนแล้วเสนอไม่ได้

ประธานรัฐสภา : ไม่ได้ ขอให้ท่านนั่ง เชื้อข้าพเจ้าเถอะ ข้า-
พเจ้าทำโดยถูกต้อง เห็นอันว่าให้ยกเรื่องอันขึ้นปรึกษา ต่อไปวุฒิสภา
ขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ ของคุณฟอง สิทธิธรรม

(สำเนา)

บันทึกหลักการและเหตุผลประกอบร่างรัฐธรรมนูญแห่ง
ราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓)

พ.ศ. ๒๔๙๑

หลักการ

เพื่อเพิ่มจำนวนสมาชิก สภาว่างรัฐธรรมนูญ และเพื่อให้สมาชิก
สภาว่างรัฐธรรมนูญมีอำนาจหน้าที่และได้รับ ความคุ้มครองในอันที่จะ
สร้างรัฐธรรมนูญฉบับถาวรให้ขึ้นประธาธิปไตยโดยสมบูรณ์

เหตุผล

สมาชิกสภาว่างรัฐธรรมนูญตามที่กำหนดไว้แต่เดิมเพียง ๘๐ คน
นั้น รู้สึกว่ายังมีน้อยไป จำนวนไม่สมกับเกียรติรัฐธรรมนูญที่จะสร้างขึ้น
อย่างถาวร ทั้งนี้เพราะรัฐธรรมนูญที่จะยกวางขึ้นใหม่มันจะเป็นรัฐ-
ธรรมนูญที่เป็นหลัก ประกัน ของ ประชาชาติไทย ซึ่งจะต้องมั่นคง คือไม่ชั่ว
กาลนาน ฉะนั้นเพื่อความเหมาะสมจึงจำเป็นต้องเพิ่มจำนวนผู้ทรง

ความรู้หรือเมตตาในอันที่จะวางรากฐานความมั่นคงให้แก่ประเทศชาติ
 ซึ่ นอก เพื่อจะได้ช่วยกันพิจารณาให้ละเอียดถี่ถ้วนที่สุดเท่าที่จะทำได้ นอก
 จากนตามรัฐธรรมนูญชั่วคราวได้ข่งไว้ว่า เมื่อสภาร่างรัฐธรรมนูญได้
 ร่างรัฐธรรมนูญฉบับถาวรแล้ว ให้นำเสนอเพื่อขอมติของรัฐสภาที่เกี่ยวข้อง
 โดยมีได้เบ็ดเอกสิทธิ์ให้สมาชิกแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมได้แต่ประการใด
 จันก่อนให้เกิดความหนักใจเพราะมาคิดเห็นว่า แม้มีข้อยกพร่องภายหลัง
 ซึ่งน่าจะแก้ไขได้ แต่แก้ไขไม่ได้เสียในที่สุดเรื่องก็จะผ่านไป เพื่อที่จะ
 ได้ช่วยกันวางรากฐานและขั้เกลารัฐธรรมนูญให้สะอาดสกลใ้บริสุทธิ์
 ที่สุดอันจะเป็นประโยชน์ยิ่งต่อประเทศไทยในอนาคต ฉะนั้น
 พวกข้าพเจ้าจึงเห็นเป็นการสมควรที่จะเพิ่มจำนวนสมาชิกสภาร่างรัฐ-
 ธรรมนูญซึ่ นอก ๔๐ คน ตามที่ไ้เสนอขอแก้ไขมาในร่างแล้ว

อีกประการหนึ่ง อำนาจหน้าที่และเอกสิทธิ์ตลอดจนความคุ้มครอง
 ของสมาชิกที่จะพึงปฏิบัติในสภาร่างรัฐธรรมนูญนั้นยังมีที่มิ ซึ่งจำเ็น
 ต้องมี นอกจากนั้นยังมีข้ออื่น ๆ อีกมาก ซึ่งผู้ลงนามในคำขอเสนอจะไ้
 แดลงประกอบในสภาอีกต่อไป

(สำเนา)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว)

แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๔๙๑

.....
 .....
 .....
 .....

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) เพื่อเพิ่มจำนวนสมาชิกและเพื่อให้สมาชิกสภาว่าง รัฐธรรมนูญมีอำนาจหน้าที่และได้รับความคุ้มครองในอันที่จะสร้างรัฐธรรมนูญฉบับถาวรให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์

มาตรา ๑ รัฐธรรมนูญนี้เรียกว่า “รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๑”

มาตรา ๒ รัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น มาตรา ๕๕-๕๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) ลงวันที่ ๕ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๕๐ เป็นมาตรา ๕๕ นว. และ ๕๖ ทส.

“๕๕ นว. ให้เพิ่มจำนวนสมาชิกสภาว่างรัฐธรรมนูญชั้นอีก ๕๐ คน โดยให้รัฐสภาเลือกตั้งจากสมาชิกวุฒิสภาอีก ๑๐ คน จากสมาชิกสภาผู้แทนอีก ๑๐ คน และจากผู้มีสิทธิเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาว่างรัฐธรรมนูญทั้ง ๔ ประเภท ซึ่งรัฐสภาได้ประกาศว่าเป็นผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาว่างรัฐธรรมนูญในการเลือกตั้งสมาชิกสภาว่างรัฐธรรมนูญเมื่อวันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๕๑ แล้วอีกประเภทละ ๕ คน

สมาชิกวุฒิสภาหรือสมาชิกสภาผู้แทน หรือผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งทั้ง ๔ ประเภท ตามความในวรรคแรกซึ่งได้รับเลือกเป็นสมาชิก

นายฟอง สิทธีธรรม สมาชิกสภาผู้แทน (อุบลราชธานี) :

ก่อนอื่นกระผมขอกราบเรียนข้อความบางอย่างที่ระต้องพบในเรื่องนี้ว่ามี
 อะไรบ้าง ข้อ ๑ ก็คือว่าในการรับรองผู้คัดค้านนั้น ครุฉ่า จำรัสเนตรได้
 เป็นผู้หนึ่งที่ได้รับญัตติของข้าพเจ้า แต่กระผมจำได้ว่าในการรับรองญัตติ
 ของข้าพเจ้านั้น ครุฉ่า ได้เขียนข้อความต่อท้ายของข้าพเจ้าด้วย
 แทนที่จะรับรองตามปกติธรรมดาอย่างสมาชิกท่านผู้อื่น และเจ้าหน้าที่ก็
 ได้ขีดฆ่าข้อความนั้นออกและเลยไปถึงชื่อครุฉ่า ด้วย เพราะฉะนั้น
 ข้าพเจ้าขอเพิ่มผู้รับรองว่ามีครุฉ่า จำรัสเนตร อีกคนหนึ่ง ข้อ ๑ คือใน
 เรื่องรัฐธรรมนุญ มาตราที่ว่าด้วยให้ยกรัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราวมาใช้
 บังคับโดยอนุโลม นั้น เมื่อตกไปมาตราหนึ่งนอกรากนั้นไม่ใช่เพราะความ
 เข้าใจผิด แต่ว่ามีเหตุการณ์ครั้งที่จะกราบเรียนต่อไปนั่นคือ ในหน้า ๒
 ของร่าง ฯ กระผมเห็นว่าหน้าที่อธิบดีเวียนเวียนถามข้อความว่า "ให้กระ
 ทำการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร รัฐธรรมนูญให้แล้วเสร็จภายใน ๑๕ วัน
 นับตั้งแต่วันที่ประกาศใช้รัฐธรรมนูญเป็นต้นไป" แล้วย่อหน้ามีความว่า
 "มาตรา ๑๕ ๓ ให้นำบทบัญญัติแห่งมาตรา ๑๓-๑๔ ๑-๑๒ เรียบไป
 จนถึงมาตรา ๑๖ แล้วก็ข้ามไปเป็น ๑๘ กระผมขอแก้ไขเป็นมาตรา ๑๗
 ระหว่างมาตรา ๑๖ กับ ๑๘" ในเมื่อแก้แล้วก็มีข้อความอย่างนั้น หน้า ๓
 ทั้งหมดก็ให้กระทำการเลือกตั้งสมาชิก สภาผู้แทนราษฎร รัฐธรรมนูญ ภายใน ๑๕
 ตั้งแต่วันที่ประกาศใช้รัฐธรรมนูญเป็นต้นไป วรรค ๒ ให้นำบทบัญญัติ
 มาตรา ๑๓-๑๔ เรียบไปจนถึงมาตรา ๑๖-๑๗-๑๘-๑๙ ของรัฐ
 ธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) แก้ไขเพิ่มเติม ลง
 วันที่ ๙ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๔๙๐ มาใช้บังคับแก่สภาผู้
 ราษฎรธรรมนูญ ทศมขอแทนนั้นก็คือว่าเมื่อวันญัตติของคุณหลวงองค์คุณ
 รัชสมัยมาสถณุนั้น สถานที่รับหลักการไปถึงชั้นกรรมาธิการ เจ้าหน้าที่

ใ้เรียกผมไปชี้แจงว่า มาตรา ๖๗ นี้ เกี่ยวข้อง กับ มาตรา ๕๐ ถูกรับคือ
 หมายความว่าถูกรับหลักการมาตรา ๕๐ ของคุณหลวงองค์คุณานุรักษ์
 และมาตรา ๖๗ ก็ไปด้วยกัน พอมาถึงวันนี้มาตรา ๖๗ ว่าด้วยคณะ
 กรรมการข้าราชการ มาตรา ๖๗ ว่าด้วยคณะกรรมาธิการคือเอกสารที่คณะ
 กรรมการข้าราชการแห่งสภาว่างรัฐธรรมนุญจะพึงมีตลอดถึงบุคคลที่สภาว่างรัฐ
 ธรรมนุญจะไ้เรียกมาให้ขอเท็จจริงและแสดงความคิดเห็น ไ้ถกถก ออก
 ไปและเราได้พิจารณาแล้วไปแล้วเมื่อเช้านี้ และมาครานี้ผมสมมติ
 ผู้มีเกียรติคุณทางศิลปะหลวงอรุณพรพิศาลได้กล่าวขึ้น และท่านประธานก็
 ไ้โต้โต้เถียงกัน ในที่สุดท่านประธานและสภานี้ก็มีความเห็นว่ากรรมาธิ
 การเมื่อเช้านี้ผมอ่านาทะตักข้อความในมาตรา ๖๗ นั้นออก เมื่อถก
 ออกเช่นนี้มาตรา ๕๐ ก็มาผมร้างในร่างเมื่อรับหลักการ ของหลวง
 สิงค์ ๆ แล้วก็ยอมถกออก ครั้นเช้าจริงของหลวงองค์ ๆ หายไปก็ขออนุ
 ญาตีรวมไว้ในร่างนี้

ประธานรัฐสภา ; มี ๒ ข้อที่ข้าพเจ้าจะตั้งแก้ไขข้อข้องใจของ
 ท่านคือข้อหนึ่งที่ว่านายฉ่ำ จำรัสเนตร ไ้เซ็นรับรองและเขียนข้อความ
 ยักยอกแล้วข้าพเจ้าอ่านคแล้วคือนายฉ่ำ ๆ ไ้ชกข่าหมกตามท้เจ้าหน้าที่
 ทช้แจงยืนยันทงข้อของเขาเองควยนักไ้ไ้ เขาชกข่าของเขาเองก็เขยยัน
 ว่าเขาไม่คคิดใจ แต่ก็ไม่เขยยันการเสยยอะไรแม้จะตักข้อ แม้นายฉ่ำ จำรัส
 เนตรจะชชดอนออกไ้ไปตามท้เขามสืทธิข้อมทำไ้ ข้อที่เหลยอยู่ก็พอแล้ว
 นั้นเขยยันข้อหนึ่ง ประการที่ลสองที่ท่านลงนส่งสยว่าในเวองเถยกับเจ้า
 หนาท้เมื่อท่านเสนชไปเขาคคมาตรา ๖๗ ขอถกขยบายคคคคคคแปลว่าร่าง
 รัฐธรรมนุญของท่านซึ่งเสนชเข้ามำทวยหลังของ คุณหลวง องค์คุณานุรักษ์
 คามเวองและในร่างรัฐธรรมนุญของหลวง องค์คุณานุรักษ์ นั้น มีกัน ความถง
 กรรมาธิการในสภาว่างรัฐธรรมนุญด้วย ครงกับ มาตรา ๖๗ ที่พิจารณา

เมื่อเข้านั้นเข้านั้นว่า ในตอนเช้ากรรมาธิการไม่เห็นด้วยในร่างที่ขาดไป
จะกินถึงร่างกรรมาธิการก็เป็นอำนาจของกรรมาธิการ และที่ประชุมตกลง
ไม่กินถึงกรรมาธิการก็เพิ่ม ๖๗ ก็เป็นสิทธิของท่านที่จะเพิ่มเติม เพิ่มมาตรา
๖๗ ในร่างนี้ก็ตามที่ท่านทำได้ ก็อธิบายให้ฟังว่าทำแล้วไม่ผิดอะไรชอบ
ที่จะทำได้

นายฟอง สิทธิธรรม สมาชิกสภาผู้แทน (อุบลราชธานี) :
กระผมไม่ได้เจียงท่านประธาน ฯ เพื่อประหยัดเวลา และเคารพต่อท่าน
ประธาน ฯ กระผมขอเพิ่มมาตรา ๖๗ เข้าไป อย่างไรก็ตามกระผมอยาก
จะขอกราบเรียนต่อที่ประชุมเห็นว่า ที่ท่านสมาชิกผู้เกี่ยวข้องกันหนึ่งว่า
ท่านคิดข้อของท่านออกเองนั้น เราไม่มีอะไรเป็นพยานหลักฐาน แต่วัน
แรกกระผมได้รับร่างพระราชบัญญัตินั้นจากเจ้าหน้าที่ได้เอื้อมมือว่า ใคร
มาตัดข้อเขาออกก็หมายความว่าเขายืนยัน แต่สภานี้ว่าเขาตัด ก็ทำ
นองเดียวกัน และถ้าหากว่าฉันจะเขี่ยมันได้ โศกเท่าฉันไตรภาคกลางแล้ว
ข้าพเจ้าก็ไม่คิดใจ

ประธานรัฐสภา : ผู้ที่เสนอขอให้พูดให้หมดหรือท่านจะไม่พูด
ต่อไป ถ้าท่านถนัดว่ายังไม่หมดก็ให้พูดในเรื่อง

นายฟอง สิทธิธรรม สมาชิกสภาผู้แทน (อุบลราชธานี) :
ก็คล้าย ๆ กันว่ากระผมนั้นอยากจะให้สมาชิกมีรองมาก ๆ เพื่อให้มาได้
ในสภา กระผมรู้สึกว่าคุณกับความจริงใจของกระผมเป็นอย่างยิ่ง คือ
จำเป็นต้องพูด หากใช้มีความประสงค์จะต่อสู้ต่อเถียงกับท่านสมาชิกผู้
เกี่ยวข้องแต่ประการใดไม่ จะเห็นได้ว่ากระผมกราบเรียนว่าทำไมจึงเสนอ
ในเวลาอัน เมื่อคุณฉ่ำ ฯ ได้ชี้แจงให้ท่านประธาน ฯ แล้ว กระผมก็เชื่อ
ท่านประธาน ฯ ว่าคุณฉ่ำ ฯ ชี้แจงอย่างนั้นว่าเขาเองเป็นคนชี้ชัดข้อของ
เขาออก วันหนึ่งกระผม.....

ประธานรัฐสภา : เขาไปชี้ที่ต่อหน้าเจ้าหน้าที่ ข้าพเจ้าได้รับ
รายงานไม่ได้มาชี้ที่ต่อหน้าข้าพเจ้าเองหรือ กามตัวเขาเองก็ได้

นายฟอง สิทธิธรรม สมาชิกสภาผู้แทน (อุบลราชธานี) :
กระผมไม่เคียงเจ้าหน้าที่ และไม่เคียงท่านประธาน ฯ

ประธานรัฐสภา : ถามคุณเล่า ๆ เขาก็ได้ ต่อหน้า ท่านชี้
เองหรือเปล่าคุณเล่า ฯ

นายฉ่ำ จรรย์เนตร สมาชิกสภาผู้แทน (นครศรีธรรมราช) :
ถูกแล้วเกล้า ฯ ทำอย่างที่ท่านประธาน ฯ ว่า

ประธานรัฐสภา : อย่างนั้นว่าไปเลย เขาเรื่องคักว่า

นายฟอง สิทธิธรรม สมาชิกสภาผู้แทน (อุบลราชธานี) :
เอาละครับ ถ้าต้นมะเขือขี้กั๋ยได้ใหญ่กว่าต้นไทรภาคอีสานแล้ว ข้าพเจ้า
ก็ยินดีไม่เคียง แล้วคอยฟังข้าพเจ้าต่อไป

ประธานรัฐสภา : ท่านว่าอย่างนั้นมะเขือขี้กั๋ยได้ขี้กั๋ยเห็นของท่าน
ไม่ควรจะพูด ประเด็นทางนั้นบอกว่าภาคนี้ภาคนี้บาง ไม่ใช่ว่า ข้าพเจ้า
ช่วยขี้กั๋ยได้ขี้กั๋ยเห็นข้าพเจ้าพูดว่าใครจะพูดขี้กั๋ยไหน ๆ ไม่ได้ ดังนั้น
ขอให้ท่านพูดในเรื่องท่านไม่พูดก็ตามใจท่านขอให้พูดในเรื่อง

นายฟอง สิทธิธรรม สมาชิกสภาผู้แทน (อุบลราชธานี) :
ด้วยความเคารพต่อท่านประธานกระผมไม่พูดต่อไป การที่กระผมได้
เสนอว่าร่างพระราชบัญญัติเข้ามาในสภานั้น ก็รู้สึกแล้วว่า จะเป็น การร
วณท่านสมาชิกผู้ มีเกียรติ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ท่านวุฒิสภา และที่รู้สึก
ในเวลาอันรวดเร็วว่าความสนใจในร่างพระราชบัญญัติฉบับนั้นน้อย เพียง ไค
ดิจะ ได้เห็นจำนวนสมาชิกกว้างไปเช่นนั้นเห็นดังนั้นเห็นอีกอย่างหนึ่ง เพราะ
ฉะนั้นก็ขี้อใจกระผมจะกราบเรียนท่านประธานสถานฉื่อร่างพระราชบัญญัติ
แต่ในสาระสำคัญก่อนอื่น ขอกราบเรียนว่าหลักการ ที่กระผม เสนอมาใน

สถานนั้นมียุ ๓ ประการด้วยกัน คือประการที่ ๑ ว่าด้วยวิธีการแห่ง
 สภาวรางรัฐธรรมนุญเช่นการสาขาสถาการเข็ถการปีคเหล่านี ทลัถการ
 ประการที่ ๒ ว่าด้วยเอกสถธิบคคทที่จะฟังมีที่จะคุมกันอันนั้นมียุแล้ว และ
 ประการสำคัญน้อกว่านั้นได้แก่การเพิ่ม จำนวนสมาชิก แต่ว่าเวลานี้ถึ
 สักว่าหลาย ๆ ท่านอาจจะเข้าใจว่ากรรมมีความสนใจ และ มุ่งหมายจะ
 เพิ่มสมาชิกสภาวรางรัฐธรรมนุญเป็นข้อใหญ่ ความสนใจหาเป็นเช่น
 นั้นไม่ สมอยากระกรวยเรียนถลัถการที่เสนอร่างพระราชบัญญัตินี้มา
 เป็นเรื่อง ๆ ไป ในประการแรกเกี่ยวกับผู้ที่ค้านถ้าท่านค้านในร่างพระ-
 ราชบัญญัตินี้มากกว่าต่าง ๆ ที่ขมวกไว้ในวรรค ๒ แล้วจะได้เห็นว่าผมขอ
 เสนอแก่ร่างพระราชบัญญัติ รัฐธรรมนุญ เพิ่มเติม มาตรา ๘๓ ว่าด้วย
 สมาชิกสภาวรางรัฐธรรมนุญจะต้องปฏิญาณตนก่อนรับหน้าที่อันนี้เราได้
 ปฏิบัติไปแล้ว ต่อมาสมาชิกสภาวรางรัฐธรรมนุญนั้นมาตรา ๘๔ ย่อม
 เป็นผู้แทนของปวงชนชาวไทยไม่เป็นผู้แทนของหมู่ใดคณะใดโดยเฉพาะ
 อันนี้ถึอยู่ในข้อปฏิญาณของสมาชิกสภาวรางรัฐธรรมนุญได้ปฏิบัติไปแล้ว
 และมาตรา ๘๕ ว่าด้วยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงแต่งตั้งประธานและรอง
 ประธานมาตรา ๘๖ กำหนดว่าประธานและรองประธานสภาวรางรัฐ-
 ธรรมนุญต้องดำเนินการของสภาวรางรัฐธรรมนุญให้ขึ้นไปโดยเรียบร้อย
 ถ้าหากว่าประธานและรองประธานของสภาวรางรัฐธรรมนุญ โดยเหตุใดถึ
 คำมาตรา ๘๗ ถ้าหากว่าประธานหรือรองประธานของสภาวรางรัฐ-
 ธรรมนุญว่างลง ด้วยเหตุใดถึตามให้อำนาจสมาชิกสภาวรางรัฐธรรม
 นุญตั้งประธานหรือรองประธานชั่วคราว มาตรา ๘๕ ว่าด้วยองค์ประ
 ชุม ๆ ของสภาวรางรัฐธรรมนุญ เเนองจากรัฐธรรมนุญฉบับแก้ไข
 ฉบับที่ ๒ ไม่ได้ว่าเอาไว้ กรรมจึงเสนอให้ใช้ร่างรัฐธรรมนุญฉบับที่
 ชั่วคราว คือ ๑ ใน ๒ เป็นองค์ประชุมได้ มาตรา ๘๗ ว่าด้วยถึการ

นับคะแนนลงมติในที่ประชุมสภาว่างรัฐธรรมนุญ มาตรา ๕๐ ว่าด้วย
 เอกสิทธิ อันท่านสมาชิกผู้มเกลยวคิ และท่านประธานได้เสนอร่าง
 ผ่านไปแล้ว จะไม่พอกถึงมาตรา ๕๔ ว่าด้วยพิธีพระมหากษัตริย์จะทรง
 กระทำในการเข็ดและขัดสมัยประชุมสภาว่างรัฐธรรมนุญ มาตรา ๖๖
 ให้สภาว่างรัฐธรรมนุญประชุมโดยเข็ดเฉย เว้นแต่ข้อบังคับจะได้ให้มี
 การประชุมสมัย มาตรา ๖๕ ว่าด้วย คคือมาตรา ๗๔ องค์ประชุม
 ของคณะกรรมการ มาตรา ๖๗ ว่าด้วยคณะกรรมการซึ่งสภาว่าง
 รัฐธรรมนุญจะพึงมีอำนาจคงชน และมติคุณหลวงฮังค ๗ ก็ได้กล่าว
 ทักท้วงไว้แล้ว มาตรา ๖๘ ว่าด้วยการตั้งข้อบังคับของสภาว่างรัฐ-
 ธรรมนุญ นี่เป็นหลักการว่าด้วยพิธีการและวิธีกำเนินการของสภาว่าง
 รัฐธรรมนุญ แต่ที่ว่านอกจากนั้นยังมีหลักการอีกอันหนึ่ง ซึ่งกระผม
 ถือว่าเป็นสาระสำคัญอย่างยิ่ง หลักการนั้นคือหลักการว่าด้วยเอกสิทธิ
 และความคุ้มกันทั้งหลายที่สภาว่างรัฐธรรมนุญพึงมี คงจะได้กราบเรียน
 ต่อท่านประธานดังต่อไปนี้

มาตราแรกที่สุดก็ได้แก่มาตรา ๕๐ อันนี้ก็ได้ผ่านไปแล้วโดย
 ญัตติของท่านผู้มเกลยวคิ คือคุณหลวงฮังค ๗ มาตรา ๕๗ ๗ นี้ว่าด้วย
 สมาชิกสภาว่างรัฐธรรมนุญจะถูกฟ้องร้องได้หรือไม่ ญัตติที่ผ่านไปแล้ว
 เช่นนี้สภาว่างรัฐธรรมนุญชั่วคราวแก้ไขเพิ่มเติมก็ได้ ไม่มีกล่าวไว้
 ในที่เห็นเลย เพราะฉะนั้นกระผมจึงขอเสนอต่อสภาให้สมาชิกสภา
 ว่างรัฐธรรมนุญนี้ได้รับควมคุ้มกันจากการถูกฟ้องร้องในทางคดีอาญา
 ในศาล เพื่อได้ปฏิบัติหน้าที่ ก็เห็นจะไม่ต้องอภิปรายมากเพราะจะเสีย
 เวลาของสภา กล่าวคือว่าในระหว่างสภาว่างรัฐธรรมนุญนี้ถ้าหากว่ามีเจียม
 มีสมาชิกผู้มเกลยวคิผู้ใดเคราะห์ห้ามขามรายคังคงคดีอาญาแล้ว ท่าน

ผู้นั้นถูกฟ้องร้องไม่ได้ แต่ญาติของคุณหลวงองค์ ๆ ไม่ได้ทักมายังก่อน
 มามาตรา ๕๘ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้รับความคุ้มครองไม่ให้ต้อง
 ถูกขังกุม เช่นเสรีภาพในร่างภายในระหว่างทำการตามหน้าที่ ความ
 ละเอียดยกอยู่ในรัฐธรรมนูญแล้ว แต่เอกสารอื่นไม่มีอยู่ในสภาร่าง
 รัฐธรรมนูญเลย ร่างของคุณหลวงองค์ ๆ ไม่ได้ ก่อนมาตรา ๕๘
 ว่าด้วย การ ถูกขังกุม กล่าวคือใน ระหว่าง สืบสวน สอบสวน หรือ
 พิจารณาคดีก็ตาม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรัฐธรรมนูญไม่ได้รับความคุ้มครอง
 เลย ไม่ว่าในนิติคดีเมื่อเข้าชั้น ไม่ว่ารัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราว หรือ
 แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ ๒ ไม่มี ก่อนมาตราที่กระผม ขอกราบเรียน
 ขอเพิ่ม คือมาตรา ๖๗ อันนั้น กระผมขอกราบเรียนไว้เป็นหลักการที่
 ๓ ในหลักการที่ ๒ เมื่อสรุปรวมความแล้วก็คงสรุปได้ว่า สมาชิกสภา
 ร่างรัฐธรรมนูญนี้ไม่ได้รับความคุ้มครองอย่างไรเลย นอกจากการกล่าว
 ในที่ประชุมถึงมาตรา ๕๐ ใต้อ่างไว้และเราได้อำนาจไปเมื่อเข้าชั้น
 แล้ว แต่ทว่าเราทราบไม่ได้ว่าตลอดระยะเวลา ๖ เดือนจากนี้ไปเพราะที่
 หามยามร้ายระกอบอยู่ก็ท่านผู้ใดหรือเราไม่ทราบว่าท่านผู้ใดได้กระทำ
 ผิดแล้ว แต่ความผิดนั้นยังไม่ปรากฏขึ้น ถ้าหากว่าปรากฏภายหลัง
 ก็ตามหรือได้ไปกระทำผิดแล้วก็ตาม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
 ไม่ได้รับความคุ้มครองท่านผู้นั้นคงมีสิทธิเท่ากับพลเมืองคนหนึ่ง เท่ากับ
 ราษฎรคนหนึ่งเท่านั้น ในรัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราวมีมาตราหนึ่ง
 ขัญญัติไว้ว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะเลือกเพิ่มเติมแก้ไขวัน
 แต่ลาออกหรือตายเท่านั้น ถ้าหากว่าขังกุมคุมขังก็ตามเกิดสทิวปลา
 คลากเคลื่อนไม่สามารถทำหน้าที่ก็ตาม มาตรา ๘๕ igitwa เราจะ
 เลือกเพิ่มเติมแก้ไขเป็นอันขาด ข้าพเจ้าไม่ได้เป็นสมาชิกสภาผู้
 แทนราษฎรไม่ทราบว่าใครมีขังกุมว่าด้วยของประชุมไว้อย่างไร สมมติ

ว่าท่านประธาน ของสภา ร่างรัฐธรรมนูญ ใหม่นี้ ข้อบังคับไว้ว่า การประชุม
 สมาชิกสภา ร่างรัฐธรรมนูญ นั้นต้องมี สมาชิกมา ประชุม ไม่น้อยกว่าร้อยละ
 เปอรเซ็นต์ หรือ เก้าสิบเปอรเซ็นต์อะไรเช่นนั้น และสมมติว่าสมาชิกสภา
 ร่างรัฐธรรมนูญ นั้นถูกจับกุมคุมขังหรือถูกกักขังกักขัง จะเข้ากรณี่มาตรา
 ต่าง ๆ สภา ร่างรัฐธรรมนูญ ก็ทำงานต่อไปไม่ได้ นั่นว่าตามมติฉันนี้ แต่
 พดคติฉันข้าพเจ้าไม่ทราบ และสมาชิกสภา ร่างรัฐธรรมนูญ จะตกอยู่ใน
 เคาเวหกรรมเช่นนั้น ข้าพเจ้าจึงขอกราบเรียนต่อสภานว่าสภา ร่าง
 รัฐธรรมนูญนั้นใครจะมีความเห็นเช่นไรนั้นก็ถามข้าพเจ้ามีความเห็น
 ว่าเป็นสภาสูงสุดของชาติ สูงกว่าวุฒิสภาและสูงกว่าสภาผู้แทนทำไม่
 ข้าพเจ้าจึงกล่าวเช่นนั้น เพราะเหตุว่าสมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกสภา
 ผู้แทน เลือกท่าน เหล่านี้เป็นการ เลือก ชนิด ๒ เลือกให้ไป ทำหน้าที่แก้
 กฎหมาย รัฐธรรมนูญนั้นเป็นกฎหมายสูงสุด เพราะฉะนั้นโดยการเลือก
 ก็ตาม โดยหน้าที่ก็ตาม ท่านเป็นสภาสูงสุดของชาติ แต่ทว่ากฎหมาย
 ไม่ให้อำนาจ ไม่ให้เอกสิทธิ์ให้ท่านทำหน้าที่สูงสุด ของชาติเช่นข้าพเจ้า
 คิดว่าสภานักไม่น่าที่จะมีความเห็นเป็นอย่างอื่น นอกจากจะรับหลักการ
 การแห่งร่างพระราชบัญญัตินี้ไว้พิจารณา ข้าพเจ้าได้ฟังสมาชิกสภา
 ร่างรัฐธรรมนูญ เมื่อเห็นว่าเอกสิทธิ์นี้ท่านไม่ชอบไม่ต้องการ ท่านมี
 ความเกลียดลลาคพอที่จะใช้ปัญญาของท่านรับความคุ้มครอง ใครจะให้ร้าย
 ก็ไม่กลัว ข้าพเจ้าอยากกราบเรียนว่าเราสมาชิกสภาผู้แทน และวุฒิ
 สภา เรา เห็นว่า ท่าน มีสภาวะ เหมือนหนึ่ง เมื่อ ครั้ง พระ พุทธเจ้า เสด็จ
 สวรรคตแล้ว ๑๐๐ กว่าปี ท่านมาชุมนุมกันเพื่อสละสวาง พระไตรปิฎก
 พระธรรมวินัย สละสวางกฎหมายของพระพุทธศาสนา ท่านจะสละวงลับ
 ก็เพียงกลัวเราเคารพอยู่อย่างนั้น ท่านไม่ตามใจท่านข้าพเจ้ามีความ
 เห็นอย่างนี้ จึงขอร้องท่านสมาชิกวุฒิสภาตกลงว่าเมื่อเช่นท่านมีปัญญา

สูงในทางกฎหมาย แต่ท่านโปรตุเกสลูกศิษย์ก็บอกอาจารย์กล่าวด้วยคำ
หรืออาจารย์เห็นชอบเขตที่ภูมิของท่านก็ได้ ถ้าท่านไม่รับท่านเป็นพระ
อยู่ลาดาน .....

ประธานรัฐสภา : ท่านล่องไปแล้ว ข้าพเจ้าคอยฟัง ท่านล่อง
ไปแล้ว

นายสาคร ถิ่นผลา สมาชิกสภาผู้แทน (พงษ์) : ที่อภิปราย
เบื้องต้นไปข้าพเจ้าขอท้วงคุณฟองที่เสนอญัตติมาเมื่อก่อนที่ใส่คำพูดของ
มะเขือภาคใต้โตกว่าภาคอีสาน ข้าพเจ้าขอให้ท่านถอนคำพูดเพราะเป็น
การกระทบกระเทือนใจของผู้แทนภาคใต้ อย่าเอาภาคใต้มากล่าว ขอ
ให้ถอนคำพูดเสียเถยวัน

ประธานรัฐสภา : ที่จริงข้าพเจ้าก็ขอดแล้วไหมละ ท่านว่าอย่างไร

นายฟอง สติธรรม สมาชิกสภาผู้แทน (อุบลราชธานี) : กระ
ผมขอดถอน แต่ผมขอเปลี่ยนว่ามะเขือบ้านครูล่าโตกว่าภาคอีสาน

ประธานรัฐสภา : ไม่ต้อง ถอนแล้วแล้วกัน ขอดถอนแล้ว

๑๕.๐๔ น.

นายเน้น เกษสุวรรณ สมาชิกสภาผู้แทน (กระบี่) : ข้าพเจ้า
ได้ฟังผู้เสนอได้พยายามใช้จิตวิทยาแฉกคล้อมันจนกระทั่งข้าพเจ้าเคลมไป
เหมือนกัน แต่รู้สึกว่าการที่ผู้เสนออ้างรัฐธรรมนูญละเมิดขึ้นมา
นั้น ข้าพเจ้าเห็นว่าไม่ควรที่จะรับหลักการเลย เหตุผลมีอยู่มาก แต่ข้าพเจ้า
จะขอพูดเพียงข้อๆ เพื่อสงวนเวลาของสภาประการหนึ่ง

ข้อประการหนึ่ง การที่จะเสนอร่างพระราชบัญญัติละเมิดขึ้นมา
มา ถ้าหากว่าผู้เสนอเห็นแล้วว่าสมาชิกจำนวนเพียง ๕๐ คนไม่พอแล้ว
ด้วยเหตุผลประการใดในระยะก่อนที่จะดำเนินการคัดเลือกสมาชิกสภาว่า

รัฐธรรมนุญแล้วลงแล้ว ไม่จัดการเสนอเปลี่ยนแปลงแก้ไขเสียก่อน
ทั้งนี้เนื่องจากว่าผู้ที่เสนอขอประทานโทษ ไม่ได้รับเลือกหรืออย่างไร
เพราะฉะนั้นจึงไม่ควร ็นขอหนึ่ง

ประธานรัฐสภา : อย่างนั้น และความเห็นย่อมแตกต่างกัน

นายเน้น เกษสุวรรณ สมาชิกสภาผู้แทน(กระบี่) : ประการที่สอง
ทำให้ประชาชนสงสัยไปว่าพรรคประชาธิปัตย์จะเอาพวกเขาไปอีก อัน
เพราะเหตุอะไร เนื่องจากมีข่าวแปลกพิสดาร เข้าใจไปว่าพรรคประชาธิปัตย์
ทำ ซึ่งความจริงพรรคประชาธิปัตย์ไม่ได้ทำ และจะว่าอีกว่าถึงได้เสนอขอ
มาเช่นนั้นก็ จะเอาพวกเขาไปเพราะฉะนั้นไม่สมควร เพราะมีข่าวร้ายสัก
ประการต่อไปก็คือเป็นห่วงเกี่ยวกับต่างประเทศ ต่างประเทศหรือ

ชาวต่างประเทศจะรู้สึกกันและหัวเราะเยาะในใจว่ารัฐธรรมนุญเมืองไทย
นั้นแก่นั้นสนุกเหลือเกิน ฉะนั้นที่ ๑ ก็แล้ว ที่ ๒ ก็แล้ว ที่ ๓ ก็แล้ว ที่ ๔
ที่ ๕ ที่ ๖ และแปลกพิสดารในโลก อันนี้ไม่ควร เราฟังสงวนไว้ และนอก
จากนั้นทำให้เขาไม่เชื่อในความซึ้งและความศักดิ์สิทธิ์ของเราด้วย นอก
จากนั้นประชาชนก็จะรู้สึกสงสัยทีเดียว ว่ากฎหมายความจริงรัฐสภา
ออกมา แล้วมาแก้ และเกิดการสงสัยเช่นประชาชนจะเข้าใจเขาไป
ว่า เชนรัฐสภาเขาไปแก้กฎหมายกันเท่านั้นหรือ อันนี้ไม่ช่วยกันทำ
ประการต่อไปคือผู้ที่รับเลือกไปแล้วล้วนแต่ว่าทั้งผู้เสนอและรัฐสภาทุก ๆ
ท่านเป็นผู้รับของทวยเกียรติยศว่าท่านเหล่านั้นเป็นผู้ที่ควร เป็นผู้ที่มี
ความสูง แล้วเมื่อมีการเลือกกันใหม่เพิ่มเติมใหม่เช่นนั้นก็เท่ากับว่าเรา
เขียนด้วยมือแล้วเราลบด้วยเท้า เราไม่เชื่อในเกียรติยศและความมี
ท่านแล้วจึงเป็นการทำให้ทั้ง ๔๐ ท่านที่เลือกไปแล้วรู้สึกว่าจะอย่างไร
เสียแล้ว ถ้าเพิ่มก็ไม่เชื่อความสามารถของพวกเขาว่าจะทำได้สำเร็จหรือ
แหม ! น่าเสียใจเหลือเกิน ็นเป็นอย่างนั้น กระทอกระเทือนใจ

อีกประการหนึ่งจะทำให้กิจการงานของกว้างรัฐธรรมนุญมีการล่าช้าขึ้น เพราะอย่างไร ทันเมื่อทำไป และจะเลิกมาใหม่ แล้วถ้าสมมติว่าผู้ที่จะเข้าไปใหม่อีก ๕๐ ท่านนั้นเกิดไปลงมติ ก็ถือว่าร่างมาแล้วฉันไม่เอา ฉันไม่ได้เข้าร่วมอยู่ด้วย เกิดถกเถียงกันเช่นนี้ก็จะทำให้สภาว้างรัฐธรรมนุญอลเวง แล้วทำให้งานหรือความคั่งค้างของรัฐธรรมนุญที่จะได้รับรัฐธรรมนุญฉบับถาวรจะไม่สิ้นสุดตามที่เงินในไขว้ทำให้ล่าช้าไป เพราะถ้าหากว่ามีคนมากก็เถียงกันมาก มันเป็นเช่นนี้เท่าที่เลือกไปนั้นได้เลือก ๕๐ พอดีแล้ว ถ้าเพิ่มอีก ๕๐ ยิ่งมากขึ้นไปอีก ถ้าหากว่ามีสมาชิกผู้ใดเสนอว่า ๕๐ นั้นยังไม่พอ เอาทั้ง ๑๘ ล้านเป็นอย่างไร แล้วจะไม่ยุ่งกันใหญ่หรือ ค่อยจากนั้นก็ยุ่งกันว่าเข็ต้องเงินของแผ่นดิน เงินของแผ่นดินมาจากอะไร มาจากห้องโถงศาลากลางศาลา เพราะฉะนั้นเราไม่ควรที่จะเอาเงินมาให้บุคคลเพียงหมู่หนึ่งคณะหนึ่งมาใช้กันอย่างฟุ่มเฟือย ขอประทานโทษเถอะ ไม่ได้เหยียดหยามท่านที่เข็เข้ามาแล้ว ถ้าหากว่าเพิ่มอีก ๕๐ คนจะต้องเพิ่มเงินถึง ๕๐๐,๐๐๐ บาท แล้วเงิน ๕๐๐,๐๐๐ บาทนั้นเอาไปเพิ่มศาลากลางไม่ดีกว่าหรือ ระวังศาลากลางจะค่าเอา ค่อยจากนั้นรัฐธรรมนุญเป็นสิ่งทควรสักการะและเคารพขัง และปวงชนชาวไทยถือเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ในเมื่เรามีการแก้ไขกันบ่อย ๆ เช่นนี้แล้วทั้งหมดความศักดิ์สิทธิ์ไป

อีกประการหนึ่ง เมื่อไม่ให้เลือกบุคคลที่สมัครไปแล้ว ก็ว่าส่วนไว้ไม่ต้องเลือกท่านเหล่านั้น แต่ว่าให้เลือกผู้สมัครเข้ามาคราวก่อนที่ไม่ได้รับเลือกได้เข็กันไม่เหมาะหรือไม่สมเหตุผล เพราะเป็นการรอนสิทธิ เมื่อเราจะเปลี่ยนแปลงก็ควรเลิก ๕๐ ท่านเข็เสียเถอะ แล้วจึงมาทำใหม่ เพราะคนทุก ๆ คนอยากจะรับใช้ชาติทั้งนั้น การที่พระราช

บัญญัติละเว้นมาจากสิทธิเช่นเป็นการไม่เหมาะสม ไม่สมควร ทำ
 ให้คนอื่นน้อยใจ มันจะเชื่อว่าอันนี้ต้องการจะเอาพวกที่เหลือเข้าไปอีก
 อีกข้อหนึ่ง รัฐธรรมนูญที่ร่างไว้หนักแล้วไว้ว่า สำหรับสมาชิกที่
 ใครรับเลือกแล้วไม่ประสงค์รับเลือกใหม่ ก็เท่ากับว่าผู้เสนอเห็นดีแล้วใช้หรือไม่
 เมื่อเห็นดีแล้ว แล้วเราจะมาเลือกกันทำไม มาเลือกใหม่ทำไม เพิ่ม
 ทำไม ตามเหตุผลที่ข้าพเจ้าได้เรียนให้ที่ประชุมและท่านสมาชิกผู้
 เกียรติทราบในความเป็นไปอันนี้ว่าไม่ควรรับหลักการ โดยเหตุผลเช่นนี้
 และเพราะฉะนั้นข้าพเจ้าขอกราบเรียนให้ไว้เพื่อพิจารณา

๑๕.๑๒ น.

นายเสรี อิศรางกูร ณ อยุธยา สมาชิกสภาผู้แทน (บุรีรัมย์) :
 ร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม ของนายฟอง สิทธิธรรม ฉะบับนี้ สมได้
 เป็นผู้ลงนามรับรองด้วย ทั้งนี้เพราะเห็นว่าควรจะได้มีการแก้ไขอย่าง
 ยางประการ ก่อนอันที่กระผมขอพูดแก่นัยว่าความจริงผมขอเรียนเจ้าคุณ
 ประธานว่า ผมเป็นผู้สนับสนุนแต่ว่าคำพูดบางอย่างนั้นจะเป็นผู้ค้านบ้าง
 นิดหน่อย เท่าที่ผมสังเกตเห็นในการประชุมสภาว่าร่างรัฐธรรมนูญเท่าที่
 ปฏิบัติมาแล้วทุก ๆ ระยะเวลาโดยความเคลื่อนไหวและตามที่ได้ประชุมกันจน
 ลงมติไปทำให้มีพระมหากษัตริย์ ให้มีรัฐ ๆ เกี่ยว ให้มีสองสภา ให้
 เสรีภาพแก่หนังสือพิมพ์ ตลอดจนตั้งสิทธิสำหรับในการฟ้อง และไม่ใ้
 ทหารเล่นการเมืองเท่าที่สมาชิกสภาว่าร่างรัฐธรรมนูญได้ปฏิบัติไปแล้ว
 ข้าพเจ้าก็เห็นชอบด้วย แต่มีข้อสนใจอันนี้เกี่ยวกับที่จะให้มีสมาชิกสภา
 ร่างรัฐธรรมนูญเพิ่มเติมเข้าไปอีก เพราะเหตุว่าผมรู้สึกว่าการเลือก
 สมาชิกสภาว่าร่างรัฐธรรมนูญ พรรคประชาธิปไตยเข้าไปมากเหลือเกิน
 ซึ่งคิดว่าถ้าได้มีการเลือกตั้งกันใหม่และพรรคอื่นเข้าไปแล้วอาจไม่มีข้อ

อ้าง นี่ก็เพราะรัฐธรรมนูญฉบับฉัถวรครั้งก่อน ๆ ได้ยกเลิกไปแล้วโดย
เหตุที่โต้มแก้ไขเพิ่มเติม เพราะเหตุว่าโต้มมีการยกเลิกสมาชิกพฤฒิสภา
คน ๆ ไม่กล้าเข้าเล่นพรรคเล่นพวก จนมีเรื่องกล่าววว่าเจ้าคุณศรีธรรมมา-
ชิเชศก็ไม่ได้เป็นสมาชิก พฤฒิสภา จนหนังสือพิมพ์เอาไปลงเขียนไว้เป็น
รูปการ์ตูน

ประธานรัฐสภา: มาอภิปรายถึงตัวข้าพเจ้าเสียแล้ว ท่านจะเพิ่ม
ก็เพิ่มไปซี ข้าพเจ้าไม่ว่าอะไร ไม่ควรระอภิปรายถึงตัวข้าพเจ้า เรื่อง
มันแล้วไปแล้ว ให้อาเรองปัจจุบัน

นายเสรี อิศรางกูร ณ อยุธยา สมาชิกสภาผู้แทน (บริรัมย์):
ข้าพเจ้าได้อภิปรายมาน กเพราะได้เห็นว่าครั้งทีแล้ว ๆ มาเคยมีขัญหาว่า
รัฐธรรมนูญใช้ไม่ได้ ทั้งนี้กมพฤตติการณซึ่งอาจะเห็นไปในทำนอง
นั้นอีก ข้าพเจ้าก็เลยคิดว่าควรจะได้เพิ่มเติมบ้าง เพราะทุกประสงค
ก็อยากจะไม่ให้มข้ออ้าง ทั้งนี้มพฤตติการณที่อาจคิดเห็นทำนองนั้น
ข้าพเจ้าก็คิดว่าควรเพิ่มบ้าง มีจุดประสงค์ท่านเองไม่ยอมให้มข้ออ้าง
เท่านั้นเอง รัฐธรรมนูญที่ออกมมาเคยจะมีข้ออ้าง ก็กมีได้กินได้พำชน
มาออกกถัวท่านเอง

๑๕.๑๖ น.

หม่อมราชวงศ์ กฤฤทธิ ปราโมช สมาชิกสภาผู้แทน (พระนคร):
ก่อนอนข้าพเจ้าอยากขอเรียนให้ทราบว่าข้าพเจ้ารู้สึกเสียใจจริง ๆ ที่จะ
ค้ำนญัตติ และท่านผู้เสนอกก็มอวโสีมากและก็เป็นทีเคารพนับถ้อของอถย
โทษก่อน จำเป็นทีค้ำนด้วยความสุจริตใจและไม่เห็นด้วยจริง ๆ กับญัตติน
ตามที่ท่านสมาชิกผู้มถียรกที่โต้มกล่าวมาเมื่อกนี้ในเรื่องที่ว่ามอถการวาง
อย่างทีเห็นว่าไม่สมควรอาจะเกิดคำครหาขึ้นนทาและทำหนึขึ้นนี้ แต่

ข้าพเจ้าเองก็เห็นอย่างที่ว่า เรื่องขัญชี่ซึ่งข้าพเจ้าเอะอะเกรี้ยวกราดแผลง
 ฤทธิมากมาแล้ว ที่ไม่เห็นด้วยเพราะไม่เห็นมีความจำเป็นที่จะต้องทำ
 เช่นนั้นซึ่งเกิดครหานินทาขึ้นได้ ท่านสมาชิกสภาว่างรัฐธรรมนุญคณะ
 ยี่จายนันข้าพเจ้าขอเรียน โดยตรงว่า ที่ได้ขัญชี่เลือกเป็นส่วนมากมีนามอยู่ใน
 ขัญชี่นั้นเอง ถึงแม้จะเป็นบุคคลที่มีความสามารถที่ว่างรัฐธรรมนุญ
 ได้ แต่เสียค่ายแทน ที่อาจถูกครหานินทาเพราะมีชื่ออยู่ในขัญชี่ เช่น
 แรกข้าพเจ้าเห็นว่าไม่มี ความจำเป็นอะไรที่รัฐสภาจะเลือกสมาชิกสภา
 ว่างรัฐธรรมนุญเพิ่มขึ้นอีก ๕๐ คน ผมเห็นว่าถ้าเลือกขึ้นมาอีก ๕๐ คน
 แล้วก็เป็นเรื่องยุ่ง ๆ ไม่ดี และจะมีการเพิ่มอีกต่อไป เพื่อนสมาชิกที่
 คึกคักนั้นก็เห็นแล้วว่าจะเป็นอีก ๑๘ ล้านคนก็เห็นได้ เรื่องนี้มีผลความจริง
 มาก ความที่สมาชิกกล่าวว่าจำเป็นต้องเสนอเพิ่มอีก ๕๐ คนเพื่อยังกัน
 ขั้อครหานินทานั้น ข้าพเจ้ามองไม่เห็นที่เพิ่มสมาชิกอีก ๕๐ คนนั้นจะ
 ยังกันขั้อครหานินทาได้โดยวิธีใด เพราะเหตุว่าการเลือกสมาชิกสภา
 ว่างรัฐธรรมนุญก็ได้ทำไปแล้วโดยถูกต้อง ถ้าจะพูดโดยนิตินัยก็ไม่ผิด
 กฎหมายอย่างใด ขัญชี่ขัญชี่ก็ทำได้โดยสิทธิสมาชิกที่ทำได้แต่ซังกัน
 ทางการเมือง ไม่ใช่ผิดกฎหมาย ถ้าเพิ่มอีก ๕๐ คนตามญัตตินี้ก็ไม่
 อะไรที่จะห้ามว่าจะไม่ให้เกิดขัญชี่ขัญชี่ขึ้นอีกคือเสียหายเป็น เรื่องที่สอง
 คือสมียันเป็นสิทธิที่ท่านใด ครวงก่อนใครได้ก็พอใจ ครวงนี้ใครไม่ได้
 ก็ทำขัญชี่ขึ้นได้เรื่องก็ไปกันใหญ่ การกำหนดที่เทียบครหานินทาก็เกิด
 เป็นถ้ากษัตริย์สองเป็นเรื่องเสียหายไม่สมควร เรื่องที่แล้วกลบปล่อยไปแล้วกัน
 ไป หน้าที่ของสภานั้นจะต้องพิจารณาอีกคือว่า บุคคลที่เราได้เลือกเข้ามา
 นี้ในสภาว่างรัฐธรรมนุญนั้น ได้ปฏิบัติกิจการตามหน้าที่ที่รัฐสภาได้มอบ
 หมายไปโดยที่หรือหาไม่ประการใด น่าที่เราจะต้องพิจารณาว่าสมาชิก

สภาวรางรัฐธรรมนุญท่านไต้ปฏิบัติการเพื่อประเทศชาติบ้านเมือง ท่านไต้แสดงความคิดความเห็นด้วยความบริสุทธิ์ใจหรือประโยชน์ส่วนรวมหรือหาไม่ สำหรับตัวข้าพเจ้าไต้พิจารณาโดยตลอดตั้งแต่ใช้คสภาวรางรัฐธรรมนุญจนถึงวันนี้ ข้าพเจ้าเห็นว่าส่วนมากของสมาชิกไต้ปฏิบัติการสมเจตนา และท่านสมาชิกรัฐสภาข้าพเจ้าเชื่อแน่ว่ามีส่วนมากที่มีความรู้สึกพอใจเช่นเดียวกับข้าพเจ้า แต่ถึงแม้ว่าจะมีส่วนใดที่ไม่พอใจในการกระทำของสภาวรางรัฐธรรมนุญก็ . หรือไม่พอใจรัฐธรรมนุญที่เกิดขึ้นใหม่ ท่านเห็นว่าไม่ถูกต้องหรือไม่พอออกพอใจแล้ว สิทธิของท่านก็ยังมิอยู่ในการที่จะอภิปรายร่างรัฐธรรมนุญนั้นอีกโดยสมบูรณ์ ไม่มีข้อห้ามประการใด ถึงแม้จะแปรญัตติแก้ไขไม่ได้ ท่านก็อภิปรายได้ และท่านก็มีสิทธิที่จะลงมติไม่เห็นด้วยก็ได้ จึงไม่เห็นควรที่จะเพิ่มเติมอะไร เพราะฉะนั้นรัฐสภามีท่านแล้วแก้ไขรัฐธรรมนุญไปแล้ว ข้าพเจ้าเห็นว่าพอเพียงแล้ว สำหรับสิทธิอื่น ๆ นั้นก็เห็นที่ของท่านที่ชำนาญทางการกฎหมาย หลัการของรัฐธรรมนูญนั้นอยู่ที่เพิ่มจำนวนจาก ๕๐ คนเป็นอีก ๕๐ คน ซึ่งถ้าหากว่าทำไปแล้ว ไม่ใช่แต่ประเทศไทยเท่านั้น ข้าพเจ้าเห็นว่าทั่วโลกเขาก็กำหนดรัฐสภาเราไต้ ว่าไม่เห็นจะทำอะไรได้ ความสามารถอยู่คู่หลัง โดยเหตุนี้ข้าพเจ้าจึงเห็นว่าไม่สมควรจะยับยั้งการแห่งร่างรัฐธรรมนุญฉบับนี้

นายฟอง สิทธิธรรม สมาชิกสภาผู้แทน (อบตราชธานี) : ผมไต้กราบเรียนแต่ต้นแล้วว่า บรรยากาศของประชุมนี้เป็นอย่างไร ผมรู้สึกว่าสมาชิกเกือบทั้งหมดมองไปว่า อยากจะเอาญัตติเพิ่มจำนวนเป็นเรื่องสำคัญ แต่ทว่านอกนั้นก็ต่าง ๆ ผมไต้กล่าวแต่ต้นมีหลายมาตรา คือว่าจะอ่านแต่ก็ไม่อ่าน แม้กระนั้นก็ตามกระผมไม่กล่าวถึงเหตุผล ท่านสมาชิกเพื่อนข้าพเจ้าไต้คอยข้าพเจ้าล่วงหน้าว่า จะเพิ่ม อย่างนั้นอย่างนั้น

เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจะไม่เถียง ข้าพเจ้าขอเถียงในประเด็นว่า เอกสิทธิ
ให้หรือไม่เสียก่อน และถ้าหากว่าประธานจะกรุณาให้ข้าพเจ้าได้ชี้แจงว่า
เหตุใดจึงขอเพิ่มแล้วจึงว่ากันเป็นข้อ ๆ ข้าพเจ้ายังไม่ได้สวมหมวกสัก
ข้าพเจ้าก่อนเสียแล้ว ข้าพเจ้าไม่สู้แต่ถ้าจะให้ข้าพเจ้าสู้แล้วข้าพเจ้าก็
จะสู้แล้วแต่ท่านประธาน ที่นี้ข้าพเจ้าก็ทวนกลับไปตั้งเอกสิทธิ์ที่ข้าพเจ้า
ได้กล่าวไว้แล้วแต่ต้นมีหลายมาคราด้วยกัน แต่ละมาคราข้าพเจ้าขอ
กล่าวย่อ ๆ ว่า เมื่อใครว่าเพิ่มให้และไม่เพิ่มให้มาได้กับข้าพเจ้าเสียก่อน
ขออย่าตั้งกันมาแต่ในมุ้ง อีกอันหนึ่งข้าพเจ้ายื่นไปก่อนอันอื่นข้าพเจ้า
ก็ได้เตรียมมาแล้วว่า ถ้าหากว่าเราถือพระที่นั่งอันนี้คส.มาเป็นสถาน
ศักดิ์สิทธิ์ ญัตติวิธีรัฐธรรมนูญเป็นญัตติที่เกี่ยวข้องกับราชการของบ้านเมืองเป็น
สวัสดิคังคผล เรื่องอะไรเกี่ยวกับพระทกะเทือน ขอความกรุณาข้าพเจ้า
ขอกราบเท้าเรื่องพรรคประชาธิปัตย์เรื่องนี้จะค้านถึงค้านขอให้พูดเนือ ๆ ขอ
ให้พูดในที่นี้เลยดีกว่า ท่านมีวุฒิสถิติสมัยบัญญัติกรณอย่าเอเนือเอียงจะ
ไปนั่งบนข้าพเจ้าไม่ว่าที่ข้าพเจ้าคนเกี่ยวแต่ประเทศจะเสีย แล้วถ้าหากว่า
จะมีครุฑที่วางผ่านไปแล้ว นายฟองก็ถอนสิทธิขีมีเลือกตั้งไม่รับแก้ขาด
ขอได้โปรดได้เสียก่อนที่ข้าพเจ้าจะให้เอกสิทธิ์คุ้มกันเสียก่อนแล้วข้าพเจ้า
จะว่าดังเหตุผลต่อไป

๑๕.๑๕ น.

นายยกเสียง เหมภุติ สมาชิกสภาผู้แทน (ระนอง) : เรื่อง
แก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ ระเบียบที่ ๒ เป็นของเพื่อน สมาชิกผู้เกี่ยวข้องของ
ข้าพเจ้าน ข้าพเจ้าได้ใช้ความตรึกตรองถึงวินาศพิศุภภัยมีความเห็นว่า
ไม่ควรรับหลักการ ตามประเด็นของญัตติระเบียบมีอยู่ ๒ ประเด็นตาม
หลักการ คือว่าจำนวนสมาชิกที่เป็นสมาชิกสภาผู้ร่างรัฐธรรมนูญนี้

ไปประเด็นหนึ่ง ประเด็นที่สองที่ว่าเพื่อจะให้มีความคุ้มครอง เอกสิทธิแก่ สมาชิกสภาว่างรัฐธรรมนุญ เรื่องเอกสิทธิ์และภาวะคุ้มครองสมาชิก สภาว่างรัฐธรรมนุญเมื่อข้าพเจ้าได้ส่งมาตั้งแต่เมื่อเช้านี้ ข้าพเจ้าเข้าใจ ว่าเราได้ตกลงกันไปแล้ว คือให้มเอกสิทธิที่จะกระทำได้ทั้งประการไม่เป็นการที่ผิดกฎหมาย เมื่อความเข้าใจของข้าพเจ้าเป็นเช่นนี้ประเด็นข้อนี้ก็เป็นอันตกไป

ในประเด็นที่ ๒ ที่ว่าสมาชิกสภาว่างรัฐธรรมนุญยังมีจำนวนน้อย ไปนั้น ความที่ผู้เสนออ้างว่ารัฐสภาว่าน้อยไปจะไม่เหมาะ กับที่จะสร้างรัฐ- ธรรมนุญระเบียบถาวร ในข้อนี้ข้าพเจ้าเห็นว่าไม่น้อยแล้ว เพราะว่าคน ตั้ง ๕๐ คนก็พอจะรวบรวมมีมติสมองช่วยกันคิด กันทำ ให้ได้รัฐธรรมนุญ ระเบียบถาวรไปกาลช้านาน เคยชวนเรารู้สึกกันทั่วไปว่าองค์การทั้งหลาย เหล่านี้ไม่ใช่สำคัญอยู่ที่ว่าสมาชิกหรือจำนวนคนน้อย จำนวนคนถ้าพูด กันแล้วมากเกินไปแล้ว ข้อสำคัญอยู่ที่ว่าสมรรถภาพของ สมาชิกใน องค์การนั้น จึงเห็นว่าไม่น้อย และนอกจากว่าความสมรรถภาพแล้วก็ อยู่ที่ความซื่อสัตย์สุจริตด้วย เพราะฉะนั้นการที่สมาชิกสภาว่าง รัฐธรรมนุญน้อยจึงเป็นอันตกไป เพราะว่าเป็นจำนวนพอสมควรแล้ว แต่ ทนเท่าที่พึงรู้สึกว่าจะดีก็เห็นเมื่อเข้ามาสู่สภาสักอย่างหนึ่ง คือว่าเคยวน สมาชิกสภาว่างรัฐธรรมนุญนั้นก็ได้ถ้อยปรายในข้อความที่ว่าเป็นการก้าว ราวไปถึงผู้ที่ไม่ได้เป็นสมาชิกสภาว่างรัฐธรรมนุญนั้นด้วย มีถ้อยกล่าว ว่าสมาชิกสภาผู้แทนเป็นคนที่โง่ อวดเก่งอะไรอย่างนี้ ซึ่งข้าพเจ้าคน หนึ่งรู้สึกว่ามันน้อยใจ เพราะว่า.....

ประธานรัฐสภา : ไม่ได้มีข้อที่ว่าจะเพียงนั้น ข้าพเจ้าฟังดู นายยกเสียง เหมกฤติ สมาชิกสภาผู้แทน (ระนอง) : ก็ตั้ง มีถ้อยกล่าวเหลือมลาต่ำสูงหรือค้มากบ้าง ไม่ค้มากบ้าง เพราะฉะนั้นใน

ขอน้ำฟ้าเจ้า ขอกราบเรียนให้ท่าน สมาชิกของ สภาว่าง รัฐธรรมนูญ
โปรดพิจารณาอย่าให้มีการว่ากล่าวกันให้มีการขาดความน่าใจ ในเรื่อง
ข้ออื่นเมื่อข้าพเจ้าได้กล่าวมาแล้วก็มีความเห็นว่ามีควมจำเป็นอย่างไรที่
จะเพิ่มให้หมกเปลืองเงินของชาติ เพราะมีสมาชิกอยู่แล้วท่านนั้นก็ใช้
เงินหลายแสน ถ้าเพิ่มอีกก็จะต้องใช้เงินจำนวนล้าน อย่างท่านสมาชิก
ผู้หนึ่งกล่าวว่าประชาชนได้รับความเดือดร้อนมาก และก็เสียเวลาในการ
ร่างรัฐธรรมนูญถาวร เพื่อจะมาในเร็ววัน ด้วยเหตุผลทั้งหลายข้าพเจ้าจึง
เห็นว่าจะไม่ควรรับหลักการ

นายฮวด ทองโรจน์ สมาชิกสภาผู้แทน (มหาสารคาม) :
ข้าพเจ้าขอเสนอให้ลงมติ ถ้าใครเห็นชอบด้วย โปรดรับรอง

มีสมาชิกรับรอง

นายภักดี พงษ์ภักดี สมาชิกสภาผู้แทน (นครศรีธรรมราช) :
ข้าพเจ้าขอเสนอให้เข้าอภิปรายต่อไป

มีสมาชิกรับรอง

ประธานรัฐสภา : ผู้ใดเห็นว่าควรจะมีการอภิปรายต่อไป โปรด
ชุมนุมชน

มีสมาชิกยกมือ ๑๘ คน

ประธานรัฐสภา : ผู้ใดเห็นว่าลงมติได้แล้ว โปรดชุมนุมชน

มีสมาชิกยกมือ ๕๘ คน

ประธานรัฐสภา : เห็นอันลงมติได้แล้ว

ประธานรัฐสภา : ท่านผู้ใดเห็นว่าควร จะรับหลักการแห่งร่าง
รัฐธรรมนูญไว้พิจารณาต่อไป ขอได้โปรดยกมือขึ้น

สมาชิกยกมือ ๘๗ คน

ประธานรัฐสภา : ท่านผู้ใดเห็นว่าไม่ควร งดรับหลักการแห่งร่างรัฐธรรมนูญนี้ไว้พิจารณาต่อไป ขอให้ไปรคยกมือขึ้น

สมาชิกยกมือ ๕๕ คน

ประธานรัฐสภา : ควรรับหลักการ ๗ เสียง ไม่เห็นด้วย ๕๕ เสียง เป็นอันว่าไม่รับหลักการ รัฐธรรมนูญจึงตกไป เลิกประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๕.๓๐ นาฬิกา

กรรมการตรวจรายงานการประชุมวุฒิสภา

พระยามหาธิบดี	สุวินทร์ ลีพลากร	ผู้กรรมาธิการ
น.อ. พรปรีชา กมลาศัน ร.น.	สุชินัย จิตวงถัก	„
พระยาสมันทรรัฐบุรินทร์	พิพัฒน์ เอกะโรติก	„
ภระควาชา	โถมเฉลา ลีพลากร	„
พระนิคินัยประสาน	อุดม พลอยสังวาลย์	„
พระยาพิไชยสงคราม	เล็ก จารุณี	„
พระยาประชาตรีสวัสดิ์	โชค คุปตะวาทีน	„
อรรถกรมณคัต	ประภักดิ์ จินคามัย	„

เจริญ บัลเชงโ
เลขาธิการรัฐสภา

ศรีธรรมมาธิเบศ
ประธานรัฐสภา